

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08450

MANIFEST FUN DER
KOMUNISTISHER PARTEY

Karl Marx

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מארקס-ענגעלס-לענין אינסטיטוט פנים צק אלקפ(פ)

אָ ג י ז

מלוכה-פארלאג "דער אמת"

1948

ק. מארקס און ע. ענגעלס

מאניפעסט

פון דער

קאמוניסטישער

פארט

☆

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

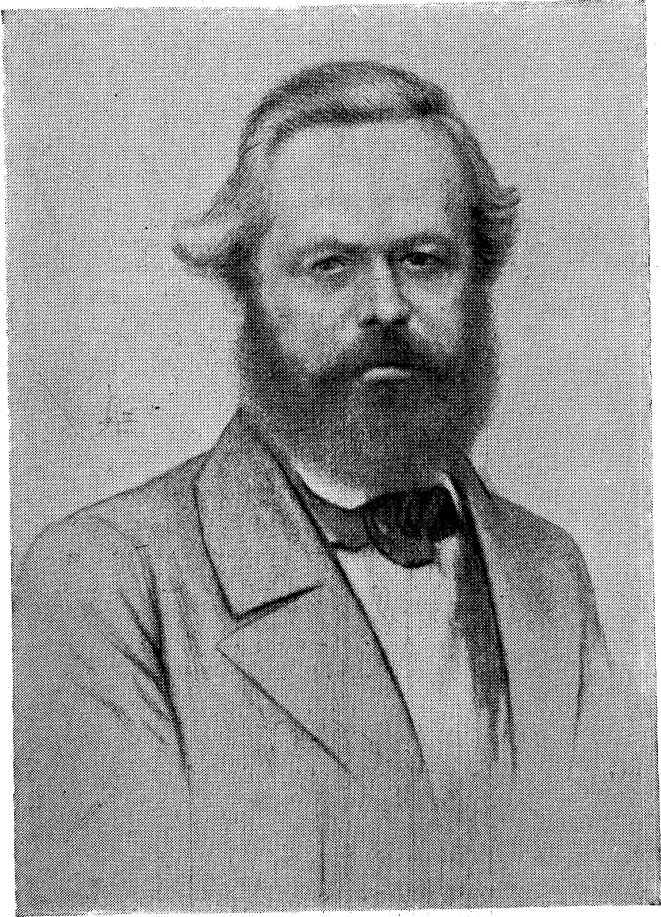
196

197

198

199

200

אלס גרונט פאר דער דאָזיקער אויסגאבע פונעם „מאני-
פעסט פון דער קאָמוניסטישער פארטיי“ האָט די רעדאקציע גע-
נומען דעם מעקסט פון דער דייטשישער אויסגאבע פון 1848
יאָר. אלע ענדערונגען, וואָס זיינען אריינגעראַגן געוואָרן אין
די ווייטערדיקע דייטשישע אויסגאבעס, ווי אויך די צוגאַבן,
וואָס ענגעלס האָט געמאכט אין דער ענגלישער אויסגאבע, זיי-
נען געבראכט געוואָרן אין די רעדאקצאָנעלע פוסנאָמעס. צום
מעקסט זיינען צוגעגעבן געוואָרן ענגעלסעס אָנמערקונגען, וואָס
ער האָט געמאכט פאר דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888
יאָר און פאר דער דייטשישער אויסגאבע פון 1890 יאָר*.

מאָרקס — ענגעלס — לעוין-אינסטיטוט ביים צק אלקפ(ב)

---

* מיר לאָזן דורך דעם סוף פון דער פאַררעדע פון „אימעל“ צו דער רוס.
אויסג., וואו עס ווערט גערעדט ספעציעל וועגן דער רוסישער איבערזעצונג פון דער
איצטיקער אויסגאבע פונעם „מאניפעסט“.

רעד. פון דער י.י. אויסג.

פאָרוואָרט צו דער דײַטשישער אויסגאבע פון 1872 יאָר

דער „בונד פון קאָמוניסטן“ — אן אינטערנאציאָנאלע אר-
בעטער-אָרגאניזאציע, וועלכע האָט בײַ די דעמלטיקע באדינ-
גונגען, פארשטייט זיך, געקאָנט זײַן נאָר א געהיימע — האָט
אויפן לאַנדאָנער קאָנגרעס אין נאָוועמבער 1847 יאָר באאויפ-
טראָגט די אונטן געהתמעטע צונויפצושטעלן אן אויספירלעכע
טעאָרעטישע און פראקטישע פארטיי-פראָגראם אויף פארעפנט-
לעכן זי. אזוי איז אנטשטאנען דער פאָלגנדיקער „מאניפעסט“,
וואָס דער מאנסקריפט זײַנער איז עמלעכע וואָכן פאר דער
פעברואר-רעוואָלוציע * אוועקגעשיקט געוואָרן צו דרוקן קיין
לאַנדאָן. פארעפנטלעכט צוערשט אין דײַטש, איז דער „מאני-
פעסט“ אין דער דאָזיקער שפראך אָפגעדרוקט געוואָרן וויי-
ניקסטנס אין צוועלף פארשיידענע אויסגאבעס אין דײַטשלאנד,
ענגלאנד און אמעריקע. אין ענגליש איז ער צום ערשטן מאל
דערשינען אין 1850 יאָר אין לאַנדאָן אין „Red Republican“.

---

* עס רעדט זיך וועגן דער פעברואר-רעוואָלוציע פון 1848 י. אין פראנקרײך. ר ע ד.

איבערגעזעצט פון מים העלען מאקפארליין, און אין 1871 יאָר
איז ער דערשינען אין אמעריקע, ווייניקסטנס אין דריי פאר-
שיידענע איבערזעצונגען. אין פראנצויזיש איז ער דערשינען
צום ערשטן מאל אין פאריזש, ניט לאנג פאר דעם יוני-אויף-
שטאנד פון 1848 יאָר, און נאָך ניט לאנג — אין ניו-יאָרקער
„Le Socialiste“ . . . עם ווערט געגרייט א נייע איבערזעצונג.
אין פויליש איז ער פארעפנטלעכט געוואָרן אין לאַנדאָן אינגיכן
נאָך דער ערשטער דיטשישער אויסגאבע. אין רוסיש איז ער
דערשינען אין די זעציקער יאָרן אין זשענעווע. אויף דעניש איז
ער אויך איבערגעזעצט געוואָרן גלייך נאָך זיין דערשיינען.

ווי שמארק עם זאָלן זיך ניט האָבן געענדערט די פארהעל-
טענישן אין משך פון די לעצטע 25 יאָר, פארבלייבן דאָך די
אלגעמיינע גרונט-הנחות, וואָס זיינען אנטוויקלט אין דעם דאָ-
זיקן „מאניפעסט“, אין אלגעמיין און אינגאנצן גענומען פול-
קום ריכטיק אויך איצט. אין איינצלנע שמעלן וואָלט מען גע-
דארפט אריינטראָגן געוויסע אויסבעסערונגען. די פראקטישע
אָנווענדונג פון די דאָזיקע גרונט-הנחות, ווי עם דערקלערט דער
„מאניפעסט“ גופא, וועט שמענדיק און אומעטום זיין אָפהענג-
ניק פון די פאראנענע היסטאָרישע באדינגונגען, און דעריבער
דארף מען כלל ניט איבערמייבן די באדייטונג פון די רעוואָ-
לוציאָנערע מאַכמיטלען, וועלכע זיינען פאָרגעלייגט געוואָרן אי-
נעם סוף פון צווייטן אָפטייל. די דאָזיקע שמעל וואָלט איצט
אין א סך הינזיכטן געדארפט אנדערש פאָרמולירט ווערן. מתחת
דער אומגעהייערער אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע אין
משך פון די לעצטע 25 יאָר, וואָס צוזאמען מיט איר אנטוויקלט
זיך אויך די פארטיי-אָרגאניזאציע פונעם ארבעטער-קלאס, מתחת
דער פראקטישער דערפארונג — פריער פון דער פעברואר-רע-

וואָלוציע און שפעטער, נאָך אין א סך א גרעסערער מאָס, פון דער פאריזשער קאָמונע, ווען דער פראָלעטאריאט האָט צום ערשטן מאל אין משך פון צוויי חדשים געהאלטן אין זיינע הענט די פאָליטישע מאכט, — איז איצט די דאָזיקע פראָגראם ער-טערווייז פארעלטערט געוואָרן. כאזונדערס האָט די קאָמונע דער-וויזן, אז „דער ארבעטער-קלאס קאָן ניט פשוט איבערנעמען די פארטיקע מלוכה-מאשין און לאָזן זי אין גאנג צוליב זיינע אייגענע צילן“ (זע „Der Bürgerkrieg in Frankreich, Adresse des Generalrats der Internationalen Arbeiterassoziation“, deutsche Ausgabe, S. 19, וואו דער דאָזיקער געדאנק איז ברייטער אנטייילט*). ווייטער, איז זעלבסטפארשטענדלעך, אז די קריטיק פון דער סאָציאליסטישער ליטעראטור איז פאר דער איצטיקער צייט ניט גענוג פול, ווייל זי דערגייט בלויז בין 1847 יאָר; פונקט אזוי איז פארשטענדלעך, אז די באמערקונגען וועגן דער שטעלונג פון די קאָמוניסטן צו די פארשיידענע אָפּאָ-זיצאָנעלע פארטייען (אָפּטייל IV), וואָס כאָמש אין די גרונט-שטריכן זיינען זיי נאָך ריכטיק אויך איצט, זיינען זיי דאָך אין באזונדערע פרטים זייערע פארעלטערט שוין דערפאר, ווייל די פאָליטישע לאגע האָט זיך אינגאנצן געענדערט און די היסטאָ-רישע אנטוויקלונג האָט אָפּגעמעקט פון דער וועלט דעם גרעסטן טייל פארטייען, וואָס זיינען דאָרט אויסגעדעכנט.

דער „מאניפעסט“ איז אָבער א היסטאָרישער דאָקומענט, און מיר נעמען זיך ניט דאָס רעכט עפעס צו ענדערן אין אים. צו א שפעטערדיקער אויסגאבע וועט אפשר צוגעגעבן ווערן אן ארזינפיר וועגן דעם צייט-אָפּשניט פון 1847 יאָר ביז איצט; די

* זע ק. מ. א. ק. ס. „דער בירגער-קריג אין פראנקרייך. אייפרוף פונעם גענעראל-ראט פון דער אינטערנאציאנאלער ארבעטער-אסאציאציע“. ק. מ. א. ק. ס. און פ. ע. ג. ע. 5, ווערק, ב. XIII, II ט. (רוסיש), י. 310 און ווייטער. ר. ע. ד.

אויצטיקע אויסגאבע איז געקומען צו אומדערווארט פאר אונדז,
און מיר האָבן ניט געהאט דערויף די נייטיקע צייט.
קארל מאַרקס. פרידריך ענגעלס
פּאַנאַן, 24 יוני 1872 י.

פאַרוואָרט צו דער רוסישער אויסגאבע פון 1882 יאָר

די ערשטע רוסישע אויסגאבע פונעם „מאניפעסט פון דער
קאָמוניסטישער פארטיי“ אין באקונינס איבערזעצונג איז דער-
שינען אָנהייב זעכציקער יאָרן * אין דער דרוקערני פונעם „קאָ-
לאָקאַל“. אין מערב האָט זי (די רוסישע אויסגאבע פונעם „מא-
ניפעסט“) אין יענע יאָרן געקאָנט אויסזען בלויז ווי א ליטערא-
רישער קוריאָז. ביז היינטיקן טאָג וואָלט שוין אזא שטאנדפונקט
אוממעגלעך געווען.

ווי באגרענעצט עס איז נאָך דאן (אין דעצעמבער
1847 יאָר) געווען דער געביט, וועלכן עס האָט ארומגעכאפט
די פראַלעטארישע באוועגונג, באווייזט קלאָרער פון אלץ דער
שלום-קאפיטל פונעם „מאניפעסט“: די שטעלונג פון די קאָמו-
ניסטן צו די פארשיידענע אָפּאָזיציאָנעלע פארטייען אין די פאר-
שיידענע לענדער. דאָ פעלן נעמלעך גראַד רוסלאַנד און די פאר-
אייניקטע שטאטן. ס'איז דאן געווען א צייט, ווען רוסלאַנד איז
געווען דער לעצטער גרויסער רעזערוו פון דער גאנצער אייראָ-
פענישער רעאקציע און ווען די פאראייניקטע שטאטן פלעגן דורך

* די דאָזיקע איבערזעצונג איז דערשינען אין 1869 י. אין ענגעלסעס פאַרוואָרט
צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 י. איז די דאטע, ווען ס'איז דערשינען די
דאָזיקע רוסישע איבערזעצונג, אָנגעוויזן ניט פינקטלעך (זע ז. 21 פון אונדזער אויס-
גאבע). רעד.

דער אינוואנדערונג אינשלינגען די איבערפליסיקע קרעפטן פון
נעם אייראָפּעישן פּראָלעטאריאט. ביידע לענדער האָבן באַזאָרגט
אייראָפּע מיט ריוואַרג און זינגען אין דער זעלבער צייט געווען
אַפּאָזיט-מערק פאר די פּראָדוקטן פון איר אינדוסטריע. ביידע
לענדער זינגען דעמלט אזוי-ארום, אויף דעם אָדער יענעם אופן,
געווען די זינגן פון דער עקוויסטיירנדיקער אָרדענונג אין אייראָפּע.
ווי שטארק אָט דאָס אלץ האָט זיך געענדערט בני הַיַנְטִיִּקִּן
טאָג! גראָד די אייראָפּעישע אינוואנדערונג האָט מיטגעהאַלפּן
דער ריוויקער אנטוויקלונג פון דער צפון-אמעריקאנישער ערד-
ארבעט, וועלכע צעוואקלט מיט איר קאָנקורענץ די יסודות פון
דעם גרויסן און קליינעם ערד-באזיץ אין אייראָפּע. זי האָט אויסער
דעם דערלויבט די פאראייניקטע שטאַטן צו נעמען זיך עקספּלואַ-
טירן זייערע רייכע קוואַלן פון אינדוסטריעלער אנטוויקלונג מיט
אזא ענערגיע און אין אזא פארנעם, אז דאָס מוז אינגיכן מאַכן
א סוף צו דער אינדוסטריעלער מאָנאָפּאָליע פון מערב-אייראָפּע
און באַזונדערס פון ענגלאַנד. די ביידע אומשמענדן ווירקן פון
זייער זייט אויף אמעריקע אין א רעוואָלוציאָנערן זין. דאָס קליי-
נע און מיטעלע ערד-אייגנטום פון די פערמערס — אָט דער יסוד
פון דער גאַנצער פּאָליטישער אָרדענונג פון אמעריקע — האלט
אלץ מער און מער ניט אויס די קאָנקורענץ פון די ריוויקע פער-
מעס; אין דער זעלבער צייט אנטוויקלט זיך אין די אינדוסטריע-
לע ראַיאָנען צום ערשטן מאָל א פּילצאָליקער פּראָלעטאריאט
און אן אויסערגעוויינלעכע קאַנצענטראַציע פון די קאַפיטאַלן.
און איצט רוסלאַנד! בעת דער רעוואָלוציע פון די יאָרן
1848—1849 האָבן ניט נאָר די אייראָפּעישע מאָנאַרכן, נאָר אויך
די אייראָפּעישע בורזשוא געזען אין דער רוסישער אַרײַנמישונג
די איינציקע רעטונג קעגן דעם פּראָלעטאריאט, וואָס האָט

Die erste russische Ausgabe des „Manifestes der kommunistischen Partei“, übersetzt von Bakunin, erschien Anfangs der sechsziger Jahre in der Druckerei des „Kolo-Kol.“ Der Verkauf konnte damals in ^{der russischen Hauptstadt} ~~ihnen~~ ^{ihnen} am besten verstanden werden. Solche Auffassung wäre heute unmöglich.

Welch beschränktes Wirkungsfeld damals (Jahr 1847) die proletarische Bewegung nach dem ersten Klavierspiel des Schicksalskapitel des Manifests: Stellung der Kommunisten zu den verschiedenen Oppositionspartien, den verschiedenen Ländern. Man fehlen nämlich nicht Grad - die Parteien in Russland und den Vereinigten Staaten. Es war die Zeit, wo Russland die schiff große Reserve der europäischen Weltmacht bildete; wo die Vereinigten Staaten die proletarische Übermacht Europas durch Einwanderung abwickelten. Beide Länder versorgten ~~das~~ ^{den} Europa mit Rohprodukten & waren Englands Absatzmärkte seiner Industrieprodukte. Beide Länder waren damals

דער מאנסקריפט פון מארקס' און ענגעלסעס פארווארט צו דער רוסישער
אויסגאבע פונעם „מאניפעסט פון דער קאמוניסטישער פארטיי“ פון 1882 יאר
(אנגעשריבן מיט דער האנט פון פ. ענגעלס)

als, in dieser oder jener Weise, Säulen
der bestehenden europäischen Ordnung

Wie ganz anders heute! Grad die eu-
ropäische Einwanderung befähigte Nordame-
rika zu einer riesigen Getreideproduktion,
deren Konkurrenz der europäischen Grundbes.
gutherrn - Grovers wie Kleins. - in seinen
Grundbesitz erschütterte. Sie erlaubte zudem
den Vereinigten Staaten, diese ungeheuren inter-
kontinentalen Schiffsmengen mit einer Energie &
aufwendiger Infrastruktur anzubauen. Die
das bisherige indochin. Monopol bedrohten
& namentlich England binnen kurzem be-
trüben. Beide Umstände wirkten revolutionär
auf Amerika selbst zurück. Das Kleinere, mitt-
lere Grundeigentum der Farmers, die Basis
der ganzen politischen Verfassung, erlebte
nach & nach die Konkurrenz der Kliesenformen;
entsprechend trat in den Getreidebezirken
entweder, sich gleichzeitig zum ersten Mal
ein massenhaftes Proletariat & eine zahl-
reiche Konzentration der Kapitalien.

Nach dem Russland! Während der Revolu-
tion von 1848-49 fanden nicht nur die

europäischen Jüden, auch die europäischen
Nongoren in China der russischen Einmi-
schung die einzige Rettung vor dem eben
erwähnten Polibariat. Des Zar wurde
als Chef der europäischen Reaktion proklamiert,
Herk ist er Kriegsführer der Revolution
in Ostchina, und Russland bildet die Vor-
hut der revolutionären Aktion von Europa.

Das kommunistische Manifest hatte zwei
Aufgabe, die unvermeidlich (unvermeidlich)
Auflösung des modernen bürgerlichen Eigen-
tums zu proklamieren. In Russland aber
finden wir, gegenüber nach aufsteigendem ka-
pitalistischen Abschied und sich eben erst
entwickeltem bürgerlichen Grundeigentum,
die größere Hälfte des Bodens im Besitz
besitz der Kaucern. Es fragt sich nun: Wird
die russische Oberklasse, eine vom Staat
Halt untergrabene Frau der wahren Gemein-
besitzer am Boden, unmittelbar in die Hände
des kommunistischen Gemeinbesitzes übergehen?
Oder muss die umgekehrte Entwicklung der
selben Auflösungsprozess durchlaufen aber
die geschichtliche Entwicklung des Westens
ausmacht?

Die einzige Antwort hierauf, die mich
bezugnehmend möglich, ist die: Wird die russische
Revolution das Signal einer proletarischen Re-
volution im Westen, ~~so kann der Erfolg der~~
~~russischen Gemeineigentums am Boden~~
~~russischen Boden~~ ~~so dass beide einander~~
gegenseitig, so kann der jetzige russische
Gemeineigentum am Boden zum Ausgangs-
punkt einer kommunistischen Entwicklung
werden.

London 21. Januar 1882.

Karl Marx & Engels.

אָקאַרשט אָנגעהויבן דערוואכן. דער צאר איז פּראָקלאמירט גע-
וואָרן אלס דער ראש פון דער אייראָפּעיִשער רעאַקציע. איצט
געפינט ער זיך אין גאַמישיגע אלס קריגס-געפּאָנגענער פון דער
רעוואָלוציע, און רוסלאַנד איז דער אוואַנגארד פון דער רעוואָ-
לוציאָנערער באוועגונג אין אייראָפּע.

די אויפגאַבע פונעם „קאָמוניסטישן מאַניפעסט“ איז געווען
צו פּראָקלאמירן די אומפאַרמינדלעך פּאַרשטייענדיקע פאַרניכ-
טונג פונעם מאָדערנעם בורזשואַזן אייגנטום. אין רוסלאַנד אָבער
געפינען מיר, באַגלייך מיטן האַסטיק אויפבלענדיקן קאַפיטאַל-
ליסטישן פיכער און מיטן בורזשואַזן ערד-באַזיץ, וואָס הייבט
זיך ערשט אָן צו אַנטוויקלען, העכער אַ העלפט ערד אין געמיינ-
דע-באַזיץ ביי די פּויערים. פּרעגט זיך: צי קאָן די רוסישע גע-
מיינדע („אַכשטינאַ“) — אָט די, אמת, שוין שטאַרק אונטער-
געגראָבענע פּאַרם פונעם אוראַלסן קאָלעקטיוון ערד-באַזיץ —
אוממיטלכאַר אריבערגיין אין אַ העכערער פּאַרם — צו דעם
קאָמוניסטישן ערד-באַזיץ? אָדער, פאַרקערט, זי מוז פּרועד דורכ-
מאַכן דעם זעלביקן פּראָצעס פון צעפּאלונג, וואָס איז אייגנטימ-
לעך דער געשיכטלעכער אַנטוויקלונג פון מערב?

דער איינציקער ענטפער דערויף, וואָס איז ביי היינטיקן
טאַג מעגלעך, איז אזא: וועט די רוסישע רעוואָלוציע דינען אלס
סיגנאַל פאַר אַ פּראָלעטאַרישער רעוואָלוציע אין מערב, אזוי אז
זיי וועלן איינע די אַנדערע דערגאַנצן, דאַן וועט דער איצטיקער
רוסישער געמיינדישער ערד-באַזיץ קאָנען דינען אלס אויס-
גאַנגס-פּונקט פאַר אַ קאָמוניסטישער אַנטוויקלונג.

קאַרל מאַרקס. פּריידיק ענגעלס

פּאַנאַן, 21 יאַנואַר 1882 י.

פאָרוואָרט צו דער דײַטשישער אויסגאבע

פון 1883 יאָר

דאָס פאָרוואָרט צו דער איצטיקער אויסגאבע מוז איך, צום באדויערן, אונטערשרייבן איינער אליין. מארקס, דער, וועמען דער גאנצער ארבעטער-קלאס פון אייראָפע און אמעריקע האָט צו פארדאנקען מער ווי וועמען-עס-איז אן אנדערן, — מארקס רוט אויף דעם היינעטער בית-עולם, און אויף זיין קבר וואקסט שוין דאָס ערשטע גראָז. נאָך זיין טויט קאָן שוין געוויס מער קיין רייד ניט זיין וועגן איבערארבעטן אָדער דערגאנצן דעם „באני-פעסט“. דעריבער האלט איך פאר נאָך מער נייטיק נאָכאמאָל קלאָר און דייטלעך פעסטצושטעלן דאָ אָט וואָס.

דער גרונט-געדאנק, וועלכער גייט דורך אינעם „מאניפעסט“, אז די עקאָנאָמישע פראָדוקציע און די פון איר נויטווענדיק ארויס-דינגענדיקע סטרוקטור פון דער געזעלשאפט אין יעטווידער היס-טאָרישער עפאָכע בילדן דעם יסוד פון דער פאָליטישער און אינטעלעקטועלער געשיכטע פון דער דאָזיקער עפאָכע; אז אין הסכם דערמיט איז די גאנצע געשיכטע (זינט עס איז צעפאלן גע-וואָרן דער אוראלטער געמיינדישער ערד-באזיין) געווען א גע-שיכטע פון קלאסן-קאמף, פון קאמף צווישן עקספּלאַטירטע און עקספּלאַטירנדיקע, באהערשטע און הערשנדיקע קלאסן אויף פארשידענע שטופעס פון דער געזעלשאפטלעכער אנטוויקלונג; אז איצט אָבער האָט דער דאָזיקער קאמף דערגרייכט צו אזא שטופע, אויף וועלכער דער עקספּלאַטירטער און אונטערדריק-טער קלאס (דער פראָלעטאריאט) קאָן זיך שוין ניט באפרייען פון דעם עקספּלאַטירנדיקן און אונטערדריקנדיקן קלאס (דער

כרוזשואזיע), ניט כאפריינענדיק גלייכצייטיק די גאנצע געזעל-
שאפט אויף שמענדיק פון עקספלואטאציע, אונטערדריקונג און
קלאסן-קאמף, — דער דאָזיקער גרונט-געדאנק געהערט אינגאנצן
און אויסשליסלעך מארקסן¹.

איך האָב דאָס שוין געזאָגט ניט איין מאל; איצט אָבער איז
גראַד נייטיק, אז די דאָזיקע דערקלערונג זאל געמאכט ווערן
אויך אינעם פאָרוואָרט צום „מאניפעסט“ גופא.

פ. ע. ג. ע. ל. ס.

פאָנדאָן, 28 יוני 1883 י.

פאָרוואָרט צו דער ענגלישער אויסגאבע

פון 1888 יאָר

דער „מאניפעסט“ איז פארעפנטלעכט געוואָרן אלס פראָגראם
פונעם „בונד פון קאָמוניסטן“, אן ארבעטער-אָרגאניזאציע, וואָס
איז צוערשט געווען אויסשליסלעך א דייטשישע און שפעטער
איז זי געוואָרן אן אינטערנאציאָנאלע און וואָס ביי די פאָליטי-
שע באדינגונגען, וועלכע האָבן עקזיסטירט אויפן קאָנטינענט
בין 1848 יאָר, האָט זי אומפארמיידלעך געמוזט זיין א געהיימע

¹ „צו דעם דאָזיקן געדאנק, — האָב איך געשריבן אין דער פאָררעדע צו דער
ענגלישער איבערזעצונג, — וועלכער איז, לויט מיין מיינונג, בארופן צו האָבן פאר
דער געשיכטע די זעלביקע באדייטונג, ווי דארווינס טעאָריע האָט געהאט פאר דער
בנאָלאָגיע, האָבן מיר זיך ביידע בהדרגה דערנענטערט נאָך מיט עטלעכע יאָר
פארן 1845 יאָר. ווי ווייט איך האָב זיך זעלבשטענדיק א רוק געטאָן פאָראויס אין דער דאָ-
זיקער ריכטונג, באווייזט בעסער פון אלץ מיין ווערק „די לאגע פונעם ארבעטער-קלאס אין
ענגלאנד“. אָבער ווען איך האָב זיך אין פריילינג 1845 יאָר ווידער באגעגנט מיט
מארקסן אין בריסעל, האָט ער שוין דעם דאָזיקן געדאנק געהאט פאנאנדערגעארבעט
און ער האָט אים מיר פאָרמולירט כמעט אין די זעלבע קלאָרע ווערטער, אין וועל-
כע איך האָב עס דאָ געבראכט.“ (ענגעלסעס אן אָנמערקונג צו
דער דייטשישער אויסגאבע פון 1890 יאָר.)

אָרגאַניזאַציע. אויפן קאָנגרעס פונעם בונד, וואָס איז פאַרגע-
 קומען אין לאַנדאָן אין נאָוועמבער 1847 יאָר, זיינען מאַרקס און
 ענגעלס באַאויפטראַגט געוואָרן צוצוגריימן צו פאַרעפנטלעכן און
 אויספירלעכע טעאָרעטישע און פראַקטישע פראַגראַם פון דער
 פארטיי. דער מאַנסקריפּט, אין דײַטש, איז פארטיק געוואָרן
 צו יאנואר 1848 יאָר און איז עטלעכע וואָכן פאר דער פראַנצויז-
 זישער רעוואָלוציע פונעם 24 פעברואַר אָפגעשיקט געוואָרן אין
 לאַנדאָן אויף צו פאַרעפנטלעכן. א פראַנצויזישע איבערזעצונג איז
 דערשינען אין פאריזש ניט לאנג פארן יוני-אויפשטאנד פון 1848
 יאָר. די ערשטע ענגלישע איבערזעצונג, געמאַכט פון מיס העלען
 מאַקפאַרליין, איז דערשינען אין דזשאָרדזש דזשוליאַן האַרניס
 „Red Republican“, לאַנדאָן 1850 יאָר. ס'איז דערשינען אויך א
 דענישע און א. פוילישע אויסגאַבע.

די בּפּלּה פונעם פאריזשער יוני-אויפשטאנד פון 1848 יאָר —
 פון אָט דער ערשטער גרויסער שלאַכט צווישן דעם פראָלעטאַ-
 ריאַט און דער בורזשואזיע — האָט ווידער אויף א געוויסער צײַט
 אָפגערוקט אין הינטערגרונט די סאָציאַלע און פּאָליטישע פּאַ-
 דערונגען פונעם אַרבעטער-קלאַס אין אײראָפּע. זינט דאן איז דער
 קאַמף פאר דער אויבערהאַנט ווידער געגאַנגען כלויז צווישן די
 פאַרשיידענע גרופעס פונעם פאַרבענגלעכן קלאַס, ווי ס'איז געווען
 ביז דער פעברואַר-רעוואָלוציע; דעם אַרבעטער-קלאַס איז געבליבן
 צו קעמפן פאר פּרײַהייט פון פּאָליטישער טעמיקייט און צו פאַר-
 נעמען די פּאָליטישע פון דעם עקסטרעמען פּליגל פון דעם ראדי-
 קאַלן טײל פונעם בוימל-קלאַס. יעטווידע זעלבשמענדיקע פּראָ-
 לעטאַרישע באוועגונג, וואָס פלעגט ארויסווייזן סיבנים פון לעבן,
 פלעגט אָנרעכנותדיק דערשטיקט ווערן. אזוי האָט די פּרײַמישע
 פּאָליציי אויסגעשפירט דעם צענטראַל-קאָמיטעט פונעם „בונד“

פון קאמוניסטן", וואָס האָט זיך דאָן געפונען אין קעלן. די מיט-גלידער זיינע זיינען ארעסטירט געוואָרן, און נאָך אכצן חדשים זיצן זיינען זיי אין אַקטאָבער 1852 יאָר געמשפט געוואָרן. דער דאָזי-קער בארימטער „קעלנער קאמוניסטן-פראָצעס" האָט געדויערט פונעם 4 אַקטאָבער ביזן 12 נאָוועמבער; זיבן פון די אָנגעקלאַגטע זיינען פארמשפט געוואָרן צו טורמע פון דריי ביז זעקס יאָר. גלײַך נאָכן אורטייל פונעם געריכט האָבן די פארבליבענע מיט-גלידער פאַרמעל פאנאנדערנגעלאָזט דעם בונד. וואָס איז שייך דעם „מאניפעסט", האָט זיך געדוכט, אז פון דאן אָן איז ער פאראורטיילט צום פארגעסן ווערן.

ווען דער ארבעטער-קלאס פון אייראָפּע האָט ווידער צונויפ-געזאמלט גענוג כוחות פאר אַ נײַעם אָנגריף אויף די הערשנדיקע קלאסן, איז אנטשטאנען די „אינטערנאַציאָנאַלע ארבעטער-אַסאָ-ציאַציע". אָבער די דאָזיקע אַסאָציאַציע, וואָס איז געשאפן גע-וואָרן מיט א באשטימטן ציל — צו באהעפטן אין איין אָרגאַ-ניזאַציע אלע קאמפּס-פעיקע כוחות פונעם פראָלעטאַריאַט פון אייראָפּע און אמעריקע, האָט ניט געקאָנט תיכף פראָקלאמירן די פרינציפן, וואָס זיינען פאַרמולירט אינעם „מאניפעסט". די פראָ-גראם פונעם אינטערנאַציאָנאַל האָט געדארפט זיין גענוג ברייט, כדי זי זאָל זיין אָננעמבאר סײַ פאר די ענגלישע טרעד-יוניאָנס, סײַ פאר די פראנצויזישע, בעלגישע, איטאליענישע און שפּאַנישע פּרודאַקטיסן און סײַ פאר די דײַטשישע לאסאַליאַנער ¹. מארקס, וואָס האָט אָנגעשריבן די דאָזיקע פראָגראם אזוי, אז זי זאָל

¹ פּערזענלעך פלעגט לאסאַל אונז שטענדיק דערקלערן, אז ער איז מארקס' א שילער, און אלס אועלכער שטייט ער אויפן באַדן פונעם „מאניפעסט". אָבער אין זײַן עפנטלעכער אַגיטאַציע אין די יאָרן 1862—1864 איז ער ניט געגאנגען ווייטער פון פאָדערן פראָדונג-קאָאָפּעראַטיוון, וואָס ווערן געשטיצט דורך מלוכה-קרעדיט. (ענגעלסעס און אָנמערקונג.)

באפרידיקן אָט די אלע פארטייען, האָט אינגאנצן געטרויט
 דער אינטעלעקטועלער אנטוויקלונג פונעם ארבעטער-קלאס,
 וועלכע האָט געמוזט קומען אלס אומפארמיידלעכער רע-
 זולטאט פון געמיינזאמער האנדלונג און קעגנזייטיקן מיינונגס-
 אויסטויש. די געשעענישן גופא און די פערפעטיען פונעם קאמף
 קעגן דעם קאפיטאל, די מפלות נאָך מער ווי די נצחונות, האָבן
 אומפארמיידלעך געמוזט באווייזן די ארבעטער, אז די פאר-
 שיידנערליי באליבטע תרופות זייערע טויגן ניט, און צוגריימן
 זיי צו א מער גרינטלעכן פארשטיין די ווירקלעכע באדינגונגען
 פאר דער באפרייאונג פונעם ארבעטער-קלאס. און מארקס איז
 געווען גערעכט. ווען דער אינטערנאציאָנאל האָט אין 1874 יאָר
 אויפגעהערט צו עקזיסטירן, זינען די ארבעטער שוין געווען
 גאָר ניט די, וואָס בעת דער גרינדונג פונעם אינטערנאציאָנאל אין
 1864 יאָר. דער פרודאָניזם אין פראַנקרייך, דער לאסאליאניזם
 אין דייטשלאַנד האָבן געגוססט, און אפילו די קאָנסערוואַטיווע
 ענגלישע טרעד-יוניאָנס, וואָס די מערהייט זייערע האָט שוין א
 לאנגע צייט פאר דעם געהאט צעריסן די פארבינדונגען מיטן אינ-
 טערנאציאָנאל, האָבן זיך בהדרגהדיק דערנענטערט צו יענעם
 מאַמענט, ווען דער פאָרויצער פון זייער קאָנגרעס, וואָס איז פאָר-
 געקומען פאראיאָרן אין סאָנסי, האָט געקאָנט אין זייער נאָמען
 זאָגן: „דער קאָנטינענטאלער סאָציאליזם האָט אויפגעהערט צו
 שרעקן אונדז“. ווירקלעך, די פרינציפן פונעם „סאניפעסט“ האָבן
 זיך באדייטנדיק פארשפרייט צווישן די ארבעטער פון אלע לענ-
 דער.

אזוי-ארום איז דער „סאניפעסט“ גופא אויפסניי ארויסגע-
 רוקט געוואָרן אין פאָדערגרונט. דער דייטשישער טעקסט איז
 נאָכן 1850 יאָר עטלעכע מאָל איבערגעדורקט געוואָרן אין דער

שווייץ, אין ענגלאנד און אין אמעריקע. אין 1872 יאָר איז ער איבערגעזעצט געוואָרן אויף ענגליש אין ניו-יאָרק און איז אָפּ-געדרוקט געוואָרן אין „Woodhull and Claflin's Weekly“, פון אָט דעם ענגלישן טעקסט איז געמאַכט געוואָרן די פראַנצויזישע איבערזעצונג און איז אָפּגעדרוקט געוואָרן אינעם ניו-יאָרקער „Le Socialiste“. נאָך דעם זיינען אין אמעריקע דערשינען ווייניקסטנס נאָך צוויי מער אָדער ווייניקער פארגרייזטע ענגלישע איבערזעצונגען; איינע פון זיי איז ארויסגעגעבן גע-וואָרן אויפסניי אין ענגלאנד. די ערשטע רוסישע איבערזעצונג, וואָס איז געמאַכט געוואָרן דורך באקונינען, איז דערשינען אין דער דרוקעריי פון הערצענט „קאָלאָקאל“ אין זשענעווע ארום 1863 יאָר; א צווייטע רוסישע איבערזעצונג, וועלכע עס האָט גע-מאַכט די העלדישע ווערא זאטולימש*, איז דערשינען אויך אין זשענעווע אין 1882 יאָר. א נייע דענישע אויסגאבע איז דערשינען אין „Socialdemokratisk Bibliothek“ אין קאָפּענהאָגן אין 1885 יאָר; אין 1886 יאָר** איז דערשינען א נייע פראַנצויזישע איבערזעצונג אינעם פאריזשער „Le Socialiste“. פון אָט דער איבערזעצונג איז אין 1886 יאָר צוגעגרייט און פארעפנטלעכט געוואָרן אין מאַרדיר א שפאנישע איבערזעצונג. וועגן די ווייטערדיקע דייטשישע אויסגאבעס איז פארשפאָרט אפילו צו רייזן: ס'איז ווייניקסטנס דערשינען צוועלף אזוינע אויסגאבעס. אן ארמענישע איבערזעצונג, וואָס האָט געזאָלט דער-

* אינעם נאָכוואָרט צום ארטיקל „די סאָציאלע פאיהעטענישן אין רוסלאַנד“ (ק. מאַרקס און פ. ענגעלס, ווערק, ב. XVI, II, ט. 394, רוסיש) רופט ענגעלס אָן די דערמאָנטע איבערזעצונג אלס פלעכאנאָוס איבערזעצונג. פלעכאנאָוו זעלבסט ווייזט אויך אָן אין דער אויסגאבע פונעם „מאניפעסט“ אין 1900 יאָר, אז די איבער-זעצונג האָט ער געמאַכט. ר. ע. ד.

** דאָס יאָר איז אָנגעוויזן נישט פינקטלעך. די פראַנצויזישע איבערזעצונג, וואָס ענגעלס דערמאָנט, איז דערשינען אין „Le Socialiste“ אין 1885 יאָר. ר. ע. ד.

זיינען מיט עטלעכע חדשים צוריק אין קאנסטאנטינאָפּאָל, האָט, ווי מען האָט מיר איבערגעגעבן, ניט דערזען די ליכטיקע זיינן נאָר דערפאר, ווייל דער פארלעגער האָט מורא געהאט ארויסצולאָזן א בוך מיט מוארקס' נאָמען, און דער איבערזעצער איז ניט אייניגעגאנגען צו דרוקן דעם „מאניפעסט“ אלס זיינס אן אייגן ווערק. וועגן ווייטערדיקע איבערזעצונגען אויף אנדערע שפראכן האָב איך געהערט, נאָר איך האָב זיי ניט געזען. אזוי-ארום שפיגלט אָפּ די געשיכטע פונעם „מאניפעסט“ אין א באדייטנדיקער מאָס די געשיכטע פון דער מאָדערנער ארבעטער-באוועגונג; ביי היינטיקן טאָג איז ער, אָן שום צווייפל, דאָס סאמע פארשפרייטע, דאָס אינטערנאציאנאלסטע ווערק פון דער גאנצער סאָציאליסטישער ליטעראטור, — ער איז די געמיינזאמע פראָגראם, וועלכע עס אָנערקענען מיליאָנען ארבעטער — פון סיביר ביז קאליפארניע.

און פונדעסטוועגן האָבן מיר אים דאן, ווען מיר האָבן אים געשריבן, ניט געקאָנט אַנרופן סאָציאליסטישער מאניפעסט. סאָציאליסטן האָט מען אין 1847 יאָר גערופן, פון איין זייט, די אָנהענגער פון די פארשיידענע אומאָפישע סיסטעמען; די אַוועניסטן אין ענגלאנד, די פוריעריסטן אין פראנקרייך, וואָס אי די אי יענע האָבן שוין געהאט דעגענערירט אין סעקטעם, וועלכע כע האָבן אָנגעהויבן ביסלעכווייז אָפּשטארבן; פון דער אנדערער זייט — די פארשיידענע סאָציאלע כישוף-מאכערס, וואָס האָבן צוגעזאָגט אויסצוהיילן אלע סאָציאלע קרענק מיט כלערליי אוניווערסאלע הרופות, אָן דעם מינדסטן שאַדן פאר דעם קאָפיטאל און דעם פראָפיט. דאָס זיינען אין ביידע פאלן געווען מענטשן, וואָס זיינען געשטאנען אויסער דער באוועגונג פונעם ארבעטער-קלאַס און האָבן געזוכט שטיצע גיכער פון אלץ ביי

די „געבילדעטע“ קלאסן. יענער מייל ווידער פונעם ארבעטער-קלאס, וואָס האָט זיך איבערצייגט, אז בלויז פּאָליטישע איבער-קערענישן זיינען ניט גענוג, און האָט פּראָקלאמירט די נייטיקייט פון אַ גרינמלעכער איבערבויאונג פון דער גאנצער געזעלשאַפט, האָט זיך דאן גערופן קאָמוניסטישער. דאָס איז געווען אַ ביסל אַ רויער, שלעכט-אָרומגעטעמטער, רייך אינסטינקטיווער קאָמוניזם; דאָך האָט ער אָנגעמאָסט דאָס סאַמע קאַרדינאַלע און האָט זיך אַרויסגעוויזן גענוג שטאַרק אינעם אַרבעטער-קלאַס אויף צו שאַפן דעם אַוטאָפּישן קאָמוניזם—קאַבעס קאָמוניזם אין פּראַנקרײַך און ווייטלינגס—אין דײַטשלאַנד. אַזוי-אַרום איז דער סאָציאַליזם אין 1847 יאָר געווען אַ בורשואַזע באַוועגונג, דער קאָמוניזם — אַ באַוועגונג פונעם אַרבעטער-קלאַס. צום סאָציאַליזם האָט מען זיך, יעדנפאַלס אויפן קאָמוניענטן, באַצויגן מיט „רעספּעקט“, צום קאָמוניזם — פונקט פאַרקערט. און אַזוי ווי מיר האָבן פון סאַמע אָנהייב אָן זיך געהאַלטן בײַ דער מיינונג, אז „די באַפּרײַאונג פון געם אַרבעטער-קלאַס קאָן זײַן די זאַך בלויז פונעם אַרבעטער-קלאַס גופאַ“, האָט בײַ אונדז קיין שום צווייפל ניט געקאָנט זײַן, וועלכן פון די צוויי נעמען מיר דאַרפן אויסקלייבן. נאָך מער, מ'איז אונדז אויך שפּעטער קיינמאָל ניט איינגעפאַלן זיך אָפּצו-זאָגן פון דעם נאָמען.

כאָמש דער „מאַניפעסט“ איז אונדזער אַ געמיינזאַם ווערק, פונדעסטוועגן האַלט איך פאַר מיין חוב צו קאָנסטאַטירן, אז דער גרונט-געדאַנק, וואָס בילדעט דעם קערן פונעם „מאַניפעסט“, געהערט מאַרקסן. דער דאָזיקער געדאַנק באַשטייט דערין, אז דער פּרעוואַלירנדיקער אָפּן פון דער עקאָנאָמישער פּראָדוקציע און פונעם אויסטויש און די געזעלשאַפטלעכע סטרעקטור, וואָס דרינגט פון אים נויטווענדיק אַרויס, בילדן אין יעדער היסטאָרי-

שער עפֿאַכע דעם יסוד, אויף וועלכן עס כאזירט זיך די פֿאַליטי-
שע און די אינטעלעקטועלע געשיכטע פון דער דאָזיקער עפֿאַכע,
און בלויז פון אַט דעם יסוד קאָן די דאָזיקע געשיכטע דער-
קלערט ווערן; אז אין הסכם דערמיט איז די גאנצע געשיכטע
פון דער מענטשהייט (זינט עס איז צעפאלן געוואָרן די אוראל-
מע שטאַם-געזעלשאפט מיט איר געמיינדישן ערד-באזיין) געווען
א געשיכטע פון קלאסן-קאמף, פון קאמף צווישן עקספּלואטירנ-
דיקע און עקספּלואטירטע, צווישן הערשנדיקע און אונטער-
דריקטע קלאסן; אז די געשיכטע פון דעם דאָזיקן קלאסן-קאמף
האַט ביז היינטיקן טאָג דערגרייכט אין איר אנטוויקלונג צו יע-
נער שמופע, אויף וועלכער דער עקספּלואטירטער און אונטער-
דריקטער קלאס — דער פּראָלעטאַריאַט — קאָן זיך ניט בא-
פרייען פון דעם יאָך פונעם עקספּלואטירנדיקן און הערשנדיקן
קלאס — פון דער בורזשואזיע, — ניט באפרייענדיק גלייכציי-
טיק און אויף שמענדיק די גאנצע געזעלשאפט פון יעדן זיין
עקספּלואטאַציע, פון אונטערדריקונג, פון צעטיילונג אויף קלאסן
און פון קלאסן-קאמף.

צו דעם דאָזיקן געדאַנק, וועלכער איז, לויט מײַן מיינונג,
בארופן צו האָבן פאר דער געשיכטע די זעלביקע באדייטונג,
ווי דארוויינס טעאָריע האָט געהאַט פאר דער בּוֹלְשָׁאָוּיִע, האָבן
מיר זיך ביידע בהדרגה דערנענטערט נאָך מיט עמלעכע יאָר
פארן 1845 יאָר. ווי ווייט איך האָב זיך זעלבשטענדיק א רוק
געטאָן פּאַראַוים אין דער דאָזיקער ריכטונג, באווייזט בעסער פון
אלץ מײַן ווערק, „די לאגע פונעם ארבעטער-קלאס אין ענגלאנד“.

1 „The Condition of the Working Class in England in 1844“.
By Frederick Engels, Translated by Florence K. Wischnewetzky.
New York, Lovell—London, W. Reeves, 1888.
אַ ב מ ע ר ק ו ב ג . [זע פֿ. ע נ ג ע 3 ס. „די לאגע פונעם“ ארבעטער-קלאס אין
ענגלאנד. ק. מאַר קײַס [אין פ. ע נ ג ע 3 ס, ווערק, ב. III (רוסיש). רעד.]

אָבער ווען איך האָב זיך אין פּרילינג 1845 יאָר ווידער באַגעגנט מיט מאַרקסן אין בריסעל, האָט ער שוין דעם דאָזיקן געדאַנק גע- האט פּאַנאַנדערגעאַרבעט און ער האָט אים מיר פּאַרמולירט כמעט אין די זעלביקע קלאַרע ווערטער, אין וועלכע איך האָב עס דאָ געבראַכט.

פון אונדזער געמיינזאַמען פּאַרוואָרט, וואָס איז אָנגעשריבן געוואָרן צו דער דײַטשישער אויסגאַבע פונעם 1872 יאָר, ברענג איך פּאָלגנדיקע שורות:

„ווי שטאַרק עס זאָלן זיך ניט האַבן געענדערט די פאַרהעל- טענישן אין מושך פון די לעצטע 25 יאָר, פאַרבלייבן דאָך די אלגעמיינע גרונט-הנחות, וואָס זײַנען אַנטוויקלט אין דעם דאָזיקן „מאַניפעסט“, אין אלגעמיין און אינגאַנצן גענומען פולקום ריכ- טיק אויך איצט. אין איינצלע שטעלן וואָלט מען געדאַרפט אַרייַנטראַגן געוויסע אויסבעסערונגען. די פּראַקטישע אָנווענד- דונג פון די דאָזיקע גרונט-הנחות, ווי עס דערקלערט דער „מאַ- ניפעסט“ גופא, וועט שטענדיק און אומעטום זײַן אָפּהענגיק פון די פאַראַנענע היסטאָרישע באַדינגונגען, און דעריבער דאַרף מען כלל ניט איבערטרייבן די באַדייַטונג פון די רעוואָלוציאָ- נערע מאַסמיטלען, וועלכע זײַנען פּאַרגעלייגט געוואָרן אינעם סוף פונעם צווייטן אָפּטייל. די דאָזיקע שטעל וואָלט איצט אין אַ סך הינזיכטן געדאַרפט אַנדערש פּאַרמולירט ווערן. מחמת דער אומגעהײערער אַנטוויקלונג פון דער מאַדערנער אינדוסטריע זײַט 1848 י., וואָס צוזאַמען מיט איר אַנטוויקלט זיך אויך די פאַרטיי-אָרגאַניזאַציע פונעם אַרבעטער-קלאַס, מחמת דער פּראַקטישער דערפאַרונג — פּרײַער פון דער פעברואַר-רע- וואָלוציע און שפעטער, נאָך אין אַ סך אַ גרעסערער מאַס, פון דער פאַרזישער קאַמונע, ווען דער פּראָלעטאַריאַט האָט צום

ערשטן מאָל אין מיטן פון צוויי חדשים געהאלטן אין זיינע הענט די פּאָליטישע מאַכט, — איז איצט די דאָזיקע פּראָגראַם ערשטער-ווייז פארעלטערט געוואָרן. באַזונדערס האָט די קאָמונע דער-וויזן, אז „דער אַרבעטער-קלאַס קאָן ניט פשוט איבערנעמען די פארטיקע מלוכה-מאַשין און לאָזן זי אין גאַנג צוליב זיינע אַיי-גענע צילן“ (זע *The Civil War in France; Address of the General Council of the International Working-men's Association*. London, Truelove, 1871, p. 15* וואו דער דאָזיקער געדאַנק איז ברייטער אַנטוויקלט). ווייטער, איז זעלבסטפאַרשטענדלעך, אז די קריטיק פון דער סאָציאַליסטישער ליטעראַטור איז פאַר דער איצטיקער צייט ניט גענוג פול, ווייל זי דערגייט בלויז ביזן יאָר 1847; פונקט אזוי איז פאַרשטענדלעך, אז די באַמערקונגען וועגן דער שמעלונג פון די קאָמוניסמן צו די פאַרשיידענע אָפּאָזיציאָנעלע פאַרטייען (אָפּטייל IV), וואָס כאַטש אין די גרונט-שטריכן זיי-נען זיי נאָך ריכטיק אויך איצט, זיינען זיי דאָך אין באַזונדערע פרטים זייערע פאַרעלטערט שוין דערפאַר, ווייל די פּאָליטישע לאַגע האָט זיך אינגאַנצן געענדערט און די היסטאָרישע אַנט-וויקלונג האָט אָפּגעמעקט פון דער וועלט דעם גרעסטן טייל פאַרטייען, וואָס זיינען דאָרט אויסגערעכנט.

דער „מאַניפעסט“ איז אָבער אַ היסטאָרישער דאָקומענט, און מיר נעמען זיך ניט דאָס רעכט עפעס צו ענדערן אין אים.

די איבערזעצונג, וואָס ווערט דאָ פּאַרגעלייגט, איז געמאַכט געוואָרן דורכן ה' סעמיועל מור, וועלכער האָט איבערגעזעצט

* זע ק. מאַרקס. „דער בירגער-קריג אין פראַנקרײך. אויפֿרוף פֿונעם גענע-ראַל-ראַט פֿון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבעטער-אַסאָציאַציע“. ק. מאַרקס און פֿ. ענגעלס, ווערק, ב. XIII, ט. II (רוסיש), ז. 310 און ווייטער. רעד.

דעם גרעסטן טייל פון מארקס', „קאפיטאל“. מיר האָבן זי צווא-
מען דורכגעקוקט, און איך האָב צוגעגעבן עמלעכע דערקלע-
רונגען פון היסטאָרישן כאַראַקטער.

פּרײַדײַך ענגעלס

לאַנדאָן, 30 יאנואר 1888 י.

פאַרוואַרט צו דער דײַטשישער אויסגאַבע

פון 1890 יאָר

פון זינט אָן עס זיינען געשריבן געוואָרן די אויבן געבראכטע
שורות*, איז ווידער נייטיק געוואָרן א נייע דייַטשישע אויפלא-
גע פונעם „מאניפעסט“; אויך מיטן „מאניפעסט“ גופא איז גע-
שען א סך אזוינס, וועגן וואָס עס איז כדאי דאָ צו דערמאָנען.
אין 1882 יאָר איז אין זשענעווע דערשינען א צווייטע רוי-
סישע איבערזעצונג, וועלכע ס'האָט געמאכט ווערא זאסולויש;
די פאַררעדע צו איר האָבן אָנגעשריבן מאַרקס און איך. צום
באדויערן, איז בײַ מיר פארלאָרן געגאנגען דער אָריגינאַל פון
נעם דייַטשישן מאַנוסקריפט, און עס קומט מיר דעריבער אויט
איבערזעצן צוריק פון רוסיש, — די ארבעט געווינט דערפון,
פארשמיט זיך, אין קיין פאל ניט. אָט איז די פאַררעדע**:
„די ערשטע רוסישע אויסגאַבע פונעם „מאניפעסט“ פון דער
קאָמוניסטישער פארטיי“ אין באַקונינס איבערזעצונג איז דערשי-
נען אָנהייב זעכציקער יאָרן אין דער דרוקעריי פונעם „קאָלאַקאַל“.

* ענגעלס מיינט דאָ זײַן פאַרוואַרט צו דער דייַטשישער אויסגאַבע פון 1883 יאָר. ר ע ד.

** דער פארלאָרן געגאנגענער דייַטשישער אָריגינאַל פון מאַרקס' און ענגעלסעס
פאַרוואַרט צו דער רוסישער אויסגאַבע פונעם „מאניפעסט“ האָט זיך אָפגעזוכט און
געפינט זיך אינעם ארכיוו פונעם מאַרקס-ענגעלס-לענין-אינסטיטוט. דאָ ווערט
געגעבן די איבערזעצונג פונעם אָריגינאַל. ר ע ד.

אין מערב האָט זי (די רוסישע אויסגאבע פונעם „מאניפעסט“) אין יענע יאָרן געקאָנט אויסזען בלויז ווי א ליטערארישער קור-יאָר. בני הינטיקן טאָג וואָלט שוין אזא שטאנדפונקט אוממעג-לעך געווען.

ווי באגרענעצט עס איז נאָך דאן (אין דעצעמבער 1847 יאָר) געווען דער געביט, וועלכן עס האָט ארום-געכאפט די פראָלעטארישע באוועגונג, באווייזט קלאָרער פון אלץ דער שלום-קאפיטל פונעם „מאניפעסט“: די שמעלונג פון די קאָמוניסטן צו די פארשיידענע אָפּאָזיציאָנעלע פארטייען אין די פארשיידענע לענדער. דאָ פּעלן נעמלעך גראָד רוסלאנד און די פאראייניקטע שטאטן. ס'איז דאן געווען א צייט, ווען רוס-לאנד איז געווען דער לעצטער גרויסער רעזערוו פון דער גאנצער אייראָפּעישער רעאקציע און ווען די פאראייניקטע שטאטן פלעגן דורך דער איינוואנדערונג איינשלינגען די איבערפליסיקע קרעפטן פונעם אייראָפּעישן פראָלעטאריאט. ביידע לענדער האָבן בא-זאָרגט אייראָפּע מיט ריווארג און זינגען אין דער זעלבער צייט געווען אָפּאָזיציע-מערק פאר די פראָדוקטן פון איר אינדוסטריע. ביידע לענדער זינגען דעמלט אזוי-ארום, אויף דעם אָדער יענעם אופן, געווען די זיילן פון דער עקוויסטיירנדיקער אָרדענונג אין אייראָפּע.

ווי שטארק אָט דאָס אלץ האָט זיך געענדערט בני הינטיקן טאָג! גראָד די אייראָפּעישע איינוואנדערונג האָט מיטגעהאָלפן דער ריוויקער אנטוויקלונג פון דער צפון-אמעריקאנישער ערד-ארבעט, וועלכע צעוואקלט מיט איר קאָנקורענץ די יסודות פון דעם גרויסן און קליינעם ערד-באזיין אין אייראָפּע. זי האָט אוי-סער דעם דערלויבט די פאראייניקטע שטאטן צו נעמען זיך עקספּלואטירן זייערע רייכע קוואלן פון אינדוסטריעלער אנט-

וויקלונג מיט אזא ענערליע און אין אזא פארנעם, אז דאָס מוז אינגיכן מאכן א סוף צו דער אינדוסטריעלער מאָנאָפּאָליע פון מערב-אײראָפּע און באזונדערס פון ענגלאַנד. די ביידע אומ-שמענדן ווירקן פון זייער זינט אויף אמעריקע אין א רעוואָלו-צײַאָנערן זין. דאָס קליינע און מיטעלע ערד-אייגנטום פון די פער-מערס — אָט דער יסוד פון דער גאַנצער פּאָליטישער אָרדענונג פון אמעריקע — האלט אליך מער און מער ניט אויס די קאָנקו-רענץ פון די ריזיקע פערמעס; אין דער זעלבער צײַט אנטוויקלט זיך אין די אינדוסטריעלע ראיאָנען צום ערשטן מאל א פילצאָ-ליקער פּראָלעטאריאט און אן אויסערגעוויינלעכע קאָנצענטראַ-ציע פון די קאפיטאלן.

און איצט רוסלאַנד! בעת דער רעוואָלוציע פון די יאָרן 1848—1849 האָבן ניט נאָר די אײראָפּעיִשע מאָנאַרכן, נאָר אויך די אײראָפּעיִשע בורזשוא געזען אין דער רוסישער ארײַנמישונג די אײנציקע רעמונג זייערע קעגן דעם פּראָלעטאריאט, וואָס האָט אָקאַרשט אָנגעהויבן דערוואַכן. דער צאר איז פּראָקלאַמירט געוואָרן אלס דער ראש פון דער אײראָפּעיִשער רעאַקציע. איצט געפינט ער זיך אין גאַמישינע אלס קריגס-געפאַנגענער פון דער רעוואָלוציע, און רוסלאַנד איז דער אַוואַנגאַרד פון דער רעוואָלו-צײַאָנערער באוועגונג אין אײראָפּע.

די אויפגאַבע פונעם „קאָמוניסטישן מאַניפעסט“ איז געווען צו פּראָקלאַמירן די אומפאַרמינדלעך פּאַרשטייענדיקע פאַרניכ-טונג פונעם מאָדערנעם בורזשואן אײגנטום. אין רוסלאַנד אָבער געפינען מיר, באַגלייך מיטן האַסטיק אויפּבלענדיקן קאַפיטאַליס-טישן פיבער און מיטן בורזשואן ערד-באַזיץ, וואָס הייבט זיך ערשט אָן צו אַנטוויקלען, העכער א העלפט ערד אין געמיינדע-באַזיץ בײַ די פּויערים. פּרעגט זיך: צי קאָן די רוסישע געמיינדע

(„אָבשמישנא“) — אָט די, אמת, שוין שטאַרק אונטערנעגראָכע-
 נע פּאַרם פונעם אוראלטן קאָלעקטיוון ערד-באזיין — אוממיטל-
 באר אריבערגיין אין א העכערער פאַרם — צו דעם קאָמוניס-
 טישן ערד-באזיין? אָדער, פארקערט, זי מוז פּרונער דורכמאכן
 דעם זעליבן פּראָצעס פון צעפאלונג, וואָס איז איינגטימלעך
 דער געשיכטלעכער אנטוויקלונג פון מערב?
 דער איינציקער ענטפער דערויף, וואָס איז בני הינטיקן טאָג
 מוגלעך, איז אזא: וועט די רוסישע רעוואָלוציע דינען אלס סיג-
 נאל פאר א פּראָלעטארישער רעוואָלוציע אין מערב, אזוי אז זיי
 וועלן איינע די אנדערע דערגאנצן, דאן וועט דער איצטיקער
 רוסישער געמיינדישער ערד-באזיין קאָנען דינען אלס אויסגאנגס-
 פונקט פאר א קאָמוניסטישער אנטוויקלונג.

קארל מארקס. פרידריך ענגעלס

לאַנדאָן, 21 יאנואר 1882 י.

אן ערך אין דער זעליביקער צייט איז אין זשענעווע דערשי-
 נען א נייע פּוילישע איבערזעצונג: „Manifest Komunistyczny“
 דערנאָך איז דערשינען א נייע דענישע איבערזעצונג אין דעם
 „Socialdemokratisk Bibliothek, Kjöbenhavn 1885“. צום בא-
 דויערן, איז זי ניט קיין פולע; עטלעכע וועזנטלעכע שמעלן, וואָס
 האָבן, ווייזט אויס, פארשאפט שוועריקייטן דעם איבערזעצער,
 זיינען איבערגעהיפט געוואָרן, און בכלל לאָזן זיך ערמער ווייזן בא-
 מערקן שפורן פון נאכלעסיקייט, וואָס זיינען נאָך מער פאר-
 דריסלעך דערפאר, ווייל ווי מען זעט פון דער ארבעט, וואָלט
 דער איבערזעצער בני א מער אויפמערקזאמער באציאונג גע-
 קאָנט געבן אויסגעצייכנטע רעזולטאטן.

אין 1886 יאָר איז דערשינען א נייע פראנצויזישע איבער-
זעצונג אינעם פאריזשער „Le Socialiste“; דאָס איז די בעם-
מע פון אלע איבערזעצונגען, וואָס זיינען דערשינען ביז היינט.

פון אָט דער פראנצויזישער איבערזעצונג איז אין דעם זעלבן
יאָר געמאכט און פארעפנטלעכט געוואָרן א שפאנישע איבערזע-
צונג, פריער אין דעם מאדרידער „El Socialista“ און דערנאָך אלס
„Manifiesto del Partido Comunista“, por Carlos Marx y F. Engels, Madrid. Administracion de „El
Socialista“. Hernan Cortés 8

אלס קוריאַז וועל איך נאָך דערמאָנען, אז אין 1887 יאָר
האָט מען איינעם א קאָנסטאנטינאָפּאָלער פארלעגער פאָרגעלייגט
א מאנוסקריפט פון אן ארמענישער איבערזעצונג; אָבער אָט דער
וואוילער מענטש האָט קיין מוט נישט געהאט אָפצודרוקן א ווערק,
אויף וועלכן עס שטייט מאַרקס' נאָמען, און האָט געהאלטן פאר
מער פאסיק, אז דער איבערזעצער אליין זאָל אוועקשטעלן זיין
נאָמען אלס אויטאָר. דער איבערזעצער האָט זיך אָבער דערפון
אָפגעזאָגט.

נאָך דעם, ווי אין ענגלאנד זיינען א סך מאָל ווידער ארויסגע-
געבן געוואָרן אמאָל די, אמאָל יענע פון די מער אָדער ווייניקער
ניט ריכטיקע אמעריקאנישע איבערזעצונגען, איז ענדלעך אין
1888 יאָר דערשינען אן אאומענטישע איבערזעצונג. געמאכט
האָט זי מיין פריינט סעמיועל מור, און פארן דרוקן האָבן מיר
ביידע זי נאָכאמאָל צוזאמען דורכגעקוקט. דער נאָמען פון דעם
בוך איז: „Manifesto of the Communist Party, by Karl Marx
and Frederick Engels. Authorized English Translation, edited
and annotated by Frederick Engels. 1888. London, William Reeves,
185 Fleet st. E. C.“ עטלעכע פון די אָנמערקונגען, וואָס איך האָב
געמאכט צו יענער אויסגאבע, גיב איך אויך דאָ.

דער „מאניפעסט“ האָט געהאט זײַנע אן אייגענע לעבנס-גע-
שיכטע. ווען ער איז דערשינען, איז ער ענטוואַסטיש באַגריסט
געוואָרן דורך דעם דעמלט נאָך קליינצאָליקן אוואַנגארד פונעם
וויסנשאַפטלעכן סאָציאליזם (ווי דאָס באַווייזן די איבערזעצונג-
גען, וואָס ווערן דערמאָנט אין דער ערשטער פּאַררעדע). אָבער
די רעאַקציע, וועלכע האָט זיך אָנגעהויבן נאָך דער מפּלה פון די
פאַרזשער אַרבעטער אין יוני 1848 יאָר, האָט אים אינגיכן אָפּ-
גערוקט אין הינטערגרונט. און צולעצט, מיט דער פאַראַרמיי-
לונג פון די קעלנער קאָמוניסטן אין נאָוועמבער 1852 יאָר, איז
ער „אויפן סמך פון געזעץ“ דערקלערט געוואָרן אויסערן געזעץ.
ווען פון דער געזעלשאַפטלעכער אַרענע איז פאַרשוואַנדן
געוואָרן די אַרבעטער-באַוועגונג, וועלכע האָט זיך אָנגעהויבן
מיט דער פּעברואַר-רעוואָלוציע, איז אויך דער „מאניפעסט“ אָפּ-
געטראַטן אין הינטערגרונט.

ווען דער אייראָפּעיִשער אַרבעטער-קלאַס איז ווידער גענוג
שטאַרק געוואָרן אויף אָנצוהייבן אַ נייעם אָנגריף קעגן דער מאַכט
פון די הערשנדיקע קלאַסן, איז אַנטשטאַנען די „אינטערנאַ-
ציאָנאַלע אַרבעטער-אַסאָציאַציע“. איר ציל איז געווען צונויפצו-
שטעלצן אין אַ ין גרויסער אַרמיי די גאַנצע קאַמפּס-פּעניקע אַר-
בעטערשאַפט פון אייראָפּע און אַמעריקע. דעריבער האָט זי נים
געקאָנט דירעקט געבען אַלס אויסגאַנגס-פּונקט
די פּרינציפּן, וואָס זײַנען פּאַרמולירט געוואָרן אינעם „מאַני-
פּעסט“. זי האָט געמוזט האָבן אזא פּראָגראַם, וואָס זאָל נים
פאַרשליסן די טירן פאַר די ענגלישע טרעד-יוניאָנס, פאַר די
פּראַנצויזישע, בעלגישע, איטאַליענישע און שפּאַנישע פּרודאַ-

ניסמן און פאר די דייטשישע לאסאליאנער. אזא פראגראם — דער אריינפיר-טייל צום סטאטוט פון אינטערנאציאנאל * — האָט מאַרקס אָנגעשריבן אזוי כּוּינסטערהאַפּט, אז דאָס האָבן גע- מוזט אָנערקענען אפילו באַקוּנין און די אַנאַרכיסטן. וואָס איז שייך דעם ענדגילטיקן זיג פון די פּרינציפּן, וואָס זיינען אַרויס- געשטעלט געוואָרן אינעם „מאַניפּעסט“, האָט זיך מאַרקס אינ- גאַנצן פאַרלאָזן אויף דער אינטעלעקטועלער אַנטוויקלונג פונעם אַרבעטער-קלאַס, וועלכע האָט געמוזט קומען אלס אומפאַרמיג- לעכער רעזולטאַט פון געמיינזאַמער האַנדלונג און קעגנזייטיקן מיינונגס-אויסשוויש. די געשעענישן און פּעריפּעטיען פונעם קאַמף קעגן דעם קאַפיטאַל, די מופּלות נאָך מער ווי די נצחונות, האָבן ניט געקאָנט גיט קלאָר מאַכן פאַר די קעמפּנדיקע, אז די אַוני- ווערסאַלע תּרופּות, ביז וועלכע זיי האָבן זיך ביז איצט געהאַלטן, טויגן ניט, און מאַכן זייערע מוחות מער אויפנעמפּעזיק צום גרינטלעכן באַגריפּן די ווירקלעכע באַדינגונגען פאַר דער אַר- בעטער-באַפּרייאַונג. און מאַרקס איז גערעכט געווען. אין 1874 יאָר, ווען דער אינטערנאציאנאל איז פאַנאַדערנעלאָזן געוואָרן, איז שוין דער אַרבעטער-קלאַס געווען גאָר ניט דער, וואָס אין יאָר 1864, בעת דער גרינדונג פונעם אינטערנאציאנאל. דער פּרודאָניזם אין די ראָמאַנישע לענדער און דער ספּעציפּישער לאַסאַליאַניזם אין דייטשלאַנד האָבן שוין געגוססט, און אפילו

¹ אין זיינע באַציאונגען מיט אונדז האָט לאַסאַל פּערזענלעך זיך שטענדיק אָנערקענט פאַר מאַרקס' א „שילער“, און אלס אַזעלכער איז ער, פאַרשטייט זיך, געשטאַנען אויפן באַדן פונעם „מאַניפּעסט“. אַנדערש איז אָבער געווען מיט יענע אָנהענגער זיינע, וועלכע זיינען ניט געאַנגען ווייטער פון זיינע פּאָדערונגען וועגן פּראָדוציר-קאַאָפּעראַטיוון מיט מלוכה-קרעדיט און האָבן אינגעטיילט דעם גאַנצן אַרבעטער-קלאַס אויף אָנהענגער פון מלוכה-הילף און אויף אָנהענגער פון זעלבסט-הילף. (ענגעלסעס און אָבמערקונג.)

* זע. ק. מאַרקס. „דער אַלגעמיינער סטאַטוט פון דער אינטערנאציאנאלער אַרבעטער-אַסאָציאַציע“, ק. מאַרקס און פ. ענגעלס, ווערק, ב. XIII, II ט. (רוסיש), ז. 684—687. רעד.

די דעמלטיקע ארכי-קאָנסערוואַטיווע ענגלישע טרעד-יוניאָנס זיי-
 נען אויך ביסלעכווייז געקומען דערצו, אז אין 1887 יאָר האָט
 דער פּאַרויצער פון זייער קאָנגרעס אין סאָנסי געקאָנט זאָגן
 אין זייער נאָמען: „דער קאָנטינענטאלער סאָציאליזם האָט אויפ-
 געהערט צו שרעקן אונדז“. אָבער שוין אין 1887 יאָר איז דער
 קאָנטינענטאלער סאָציאליזם געווען כמעט בלויז די טעאָריע,
 וואָס איז פּאַרמולירט געוואָרן אינעם „מאניפעסט“. אזוי-ארום
 שפיגלט אָפּ די געשיכטע פונעם „מאניפעסט“ ביז א געוויסן
 גראד די געשיכטע פון דער מאָדערנער ארבעטער-באוועגונג
 זינט דעם 1848 יאָר. איצט איז ער אַן ספּק דאָס סאמע פאר-
 שפּרייטע, דאָס אינטערנאַציאָנאַלסטע ווערק אין דער גאַנצער
 סאָציאליסטישער ליטעראַטור, די געמיינזאמע פּראָגראַם פון
 פיל מיליאָנען ארבעטער אין אלע לענדער — פון סיביר ביז
 קאליפּאָרניע.

און דאָך, בעת ער איז דערשינען, האָבן מיר אים ניט געקאָנט
 אָנרופן סאָציאליסטישער מאניפעסט. סאָציאליסטן האָט
 מען אין 1847 יאָר גערופן צווייערליי מינים מענטשן. פון איין
 זייט, די אָנהענגער פון די פארשיידענע אומאָפּישע סיסטעמען,
 באזונדערס די אָועניסטן אין ענגלאַנד און די פּוריעריסטן אין
 פראַנקרײַך; אָט די ביידע שמרעמונגען האָבן שוין דעמלט דענע-
 נערירט אין פשוטע, ביסלעכווייז אָפּשטאראַנדיקע סעקטעס. פון
 דער אנדערער זייט, די פארשיידענע סאָציאלע כישוף-מאכערס,
 וועלכע האָבן געוואָלט דורך פארשיידענע אוניווערסאלע תרופות
 און כלערליי מינים לאמעס באזייטיקן די געזעלשאפטלעכע צרות
 און ניט אָנטאָן דערביי קיין מינדסטן שאָדן דעם קאפיטאל און
 דעם פּראָפּיט. אין ביידע פאלן זיינען דאָס געווען מענטשן, וואָס
 זיינען געשטאַנען אויסער דער ארבעטער-באוועגונג און האָבן

געזוכט שמיצע גיכער פון אלץ ביי די „געבילדעטע“ קלאסן. פאך קערט, יענער טייל ארבעטער, וואָס האָט זיך איבערצייגט, אז בלויז פּאָליטישע איבערקערנישן זיינען ניט גענוג, און האָט געפּאָדערט א גרינטלעכע איבערבויאונג פון דער געזעלשאַפט, האָט זיך דעמלט גערופן קאָמוניסטישער. דאָס איז נאָך געווען א ווייניק באַארבעטער, בלויז אינסטינקטיווער, אָפּטמאָל א ביסל א רוער קאָמוניזם; ער איז אָבער געווען גענוג שטארק, כדי צו שאַפן צוויי סיסטעמען פון אומאַפּישן קאָמוניזם: אין פראַנק-רייך — קאכעס „איקארישן“ קאָמוניזם און אין דייטשלאַנד — ווייטלינגס קאָמוניזם. סאַציאַליזם האָט אין 1847 יאָר באַטייט א בורזשואַע באַוועגונג, קאָמוניזם — אן אַרבעטער-באַוועגונג. פאַרן סאַציאַליזם זיינען, ווייניקסטנס אויפן קאָנטינענט, אָפּן גע-ווען די טירן פון די סאַלאַנען, דער קאָמוניזם אָבער איז געווען אין פּונקט א פאַרקערטער לאַגע. און אזוי ווי מיר האָבן זיך שוין דעמלט קאמטענאַריש געהאַלטן ביי דער מיינונג, אז „די באַ-פּרעיאַונג פון די אַרבעטער קאָן זיין די זאך בלויז פונעם אַרבע-טער-קלאַס גופאַ“, האָבן מיר קיין איין רגע ניט געקאָנט צווייפּ-לען, וועלכע פון די צוויי נעמען מיר דאַרפן אויסקלעבן. און אויך שפּעטער איז אונדז קיינמאָל ניט אַינגעפאַלן זיך אָפּצוזאָגן פון דעם נאָמען.

„פּראָלעטאַריער פון אלע לענדער, פאַראייניקט זיך!“ — בלויז אייניקע שטימען האָבן זיך אָפּגערופּן, ווען מיר האָבן מיט 42 יאָר צוריק געוואָרפן אין דער וועלט דעם דאָזיקן רוף ערב דער פאַריזשער רעוואָלוציע — די ערשטע, אין וועלכער דער פּראַ-לעטאַריאַט איז אַרויסגעטראַטן מיט אייגענע פּאָדערונגען. אָבער דעם 28 סעפטעמבער 1864 יאָר האָבן די פּראָלעטאַריער פון דעם גרעסטן טייל מערב-אַיראָפּעיִשע לענדער זיך פאַראייניקט

אין דער אינטערנאציאָנאַלער אַרבעטער-אַסאָציאַציע, וואָס איר רומפולער אָנדרענק וועט לעבן אין דורות. דער אינטערנאציאָנאַל גופא האָט, אמת, געלעבט בלויז ניין יאָר. אָבער דער אייביקער בונד פון די פּראָלעטאַריער פון אלע לענדער, וואָס ער האָט גע- גרינדעט, לעבט נאָך און איז איצט קרעפטיקער ווי ווען-ניט-איז; דער בעסטער באווייז דערצו איז גראַד דער היינטיקער טאַג. ווייל היינט, ווען איך שרייב די דאָזיקע שורות, דעמאָנסטרירט דער אייראָפּעיִשער און דער אמעריקאַנישער פּראָלעטאַריאַט זינע קאַמף-קרעפּטן, וועלכע ער האָט צום ערשטן מאל מאַביליזירט אלס איין ארמיי, אונטער איין פּאַן, צוליב איין נאָענטסטן ציל—אינפירן דורכן געזעץ דעם נאָרמאַלן אכט-שעהיקן אר- בעטס-טאַג, וועלכן ס'האָט פּראָקלאמירט שוין דער זשענעווער קאָנגרעס פונעם אינטערנאציאָנאַל אין 1866 יאָר און דערנאָך — דאָס צווייטע מאל — דער פאַריזשער אַרבעטער-קאָנגרעס אין 1889 יאָר. אָט דאָס בילד פונעם היינטיקן טאַג וועט באווייזן די קאַפיטאַליסטן און די גוטבאזיצער פון אלע לענדער, אז די פּראָלע- טאַריער פון אלע לענדער זיינען היינט ווירקלעך פאַראייניקט. אָ, ווען מאַרקס וואָלט נאָך איצט געווען לעבן מיר און וואָלט דאָס אלץ געזען מיט זינע אייגענע אויגן!

9. ע 1890

פּאַנדאָן, 1 מיי 1890 י.

פּאַרוואָרט צו דער פּוילישער אויסגאַבע פון 1892 יאָר*

דאָס, וואָס עס איז נייטיק געוואָרן אַ נייע פּוילישע אויסגאַבע פונעם „קאָמוניסטישן מאַניפעסט“, גיט מיר אַ גרונט צו מאַכן אַ ריי אויספירן.

* דאָס פּאַרוואָרט צו דער פּוילישער אויסגאַבע ווערט געגעבן אין דער איבער- זעצונג, וואָס איז געמאַכט פונעם דייטשישן אָריגינאַל. ר ע ד.

קודם-כל דארף מען באמערקן, אז דער „מאניפעסט“ איז די לעצמע צייט אין א געוויסער מאָס געוואָרן א צייגער פון דער אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע אויפן אייראָפּעישן קאָנטינענט. אין דער זעלבער מאָס, אין וועלכער עס אנטוויקלט זיך אין א לאנד די גרויס-אינדוסטריע, וואקסט אויך צווישן די ארבעטער פון אַט דעם לאנד די שטרעבונג זיך קלאָר צו מאַכן זייער לאגע, אלס ארבעטער-קלאס, אין דער באציי-אונג צו די פארמעגלעכע קלאסן; עס פארברייטערט זיך צווישן זיי די סאָציאליסטישע באוועגונג און עס שטייגט דער נאָכפּרעג אויפן „מאניפעסט“. אזוי-ארום קאָן מען לויט דער צאָל עקזעמפּליארן פונעם „מאניפעסט“, וואָס זיינען פארשפּרייט אויף דער שפּראַך פון א וועלכן-עס-איז לאנד, מיט גענוגנדיקער פּינקטלעכקייט פעסטשמעלן ניט בלויז דעם צושטאנד פון דער ארבעטער-באוועגונג, נאָר אויך דעם אנטוויקלונגס-גראַד פון דער גרויס-אינדוסטריע אינעם דאָזיקן לאנד.

אזוי-ארום זאָגט עדות די נייע פּוילישע אויסגאבע פונעם „מאניפעסט“ וועגן אן אנטשיידענעם פּראָגרעס פון דער פּוילישער אינדוסטריע. אז אזא פּראָגרעס איז ווירקלעך פּאָרגעקומען אין משך פון די צען יאָר, זינט עס איז דערשינען די לעצמע אויס-גאבע, קאָן קיין שום ספק ניט זיין. קרוין-פּוילן, קאָנגרעס-פּוילן, איז געוואָרן א גרויס-אינדוסטריעלע געגנט פון דער רוסלענדישער אימפעריע. בעת די רוסישע גרויס-אינדוסטריע איז פאנאנ-דערגעוואָרפן איבער פארשיידענע ערטער — איין טייל ביים פּוילישן נישן איינגוס, דער צווייטער — אין צענטער (מאָסקווע, וולאדי-מיר), דער דריטער — אויפן ברעג פונעם שווארצן און אַזאָוער ימים אאוו, — איז די פּוילישע אינדוסטריע קאָנצענטרירט אויף א פארהעלטניסמעסיק קליינעם שטח און האָט סײַ די מעלות, סײַ

די חסרונות פון דער דאָזיקער קאָנצענטראַציע. די מעלות זינען געווען געוואָרן דורך די קאָנקורירנדיקע רוסישע פאבריקאנטן, ווען זיי האָבן געפאָדערט שוין-אַפּפּאַלן קעגן פּוילן, ניט געקוקט אויף זייער הייסן באגער צו פארוואנדלען אלע פּאָליאקן אין רוסיש. די חסרונות — סײַ פאר די פּוילישע פאבריקאנטן און סײַ פאר דער רוסישער רעגירונג — ווייזן זיך ארויס אין דער האסטיקער פארשפרייטונג פון די סאָציאליסטישע אידיען צווישן די פּוילישע ארבעטער און אינעם שטינגנדיקן נאָכפּרעג אויפן „מאניפעסט“.

די דאָזיקע האסטיקע אנטוויקלונג פון דער פּוילישער אינדוסטריע, וועלכע איז אריבערגעוואקסן די רוסישע, איז אָבער, פון איר זייט, א נייער באווייז פון דער אומאויסשעפּלעכער לעבנס-קראפט פונעם פּוילישן פּאָלק און א נייע גאראנטיע פאר זיין פּאַרשטיינדיקער נאַציאָנאַלער אויפשטעלונג. די אויפשטעלונג פון אן אומאָפּהענגיק שטאַרק פּוילן איז אָבער א זאך, וואָס גייט אָן ניט נאָר די פּאָליאקן, נאָר אויך אונדז אלעמען. אן אויפריכטיקע אינטערנאַציאָנאַלע צוואמענארבעט פון די אייראָפּעיִשע פעלקער קאָן מעגלעך זיין נאָר דאן, ווען יעדעס פון די דאָזיקע פעלקער איז פולשטענדיק בעל-הבית בײַ זיך אין דער היים. די רע-וואָלוציע פון 1848 יאָר, וואָס אין איר איז די פּראָלעטארישע קעמפּער אויסגעקומען, אין לעצטן סך-הכל, אויסצופילן אונטער דער פּאָן פונעם פּראָלעטאריאַט די ארבעט פון דער בורזשואזיע, האָט מיט די הענט פון אירע צוואה-אויספילער — לוי באַנאַפּאַרט און ביסמאַרק — פארווירקלעכט אויך די אומאָפּהענגיקייט פון איטאַליע, דײַטשלאנד, אונגאַרן; פּוילן אָבער, וואָס האָט זינט 1792 יאָר אויפגעטאָן פאר דער רעוואָלוציע מער איידער אָט די דריי צוואמען גענומען, פּוילן האָט מען איבערגעלאָזט אויפן

אייגענעם באראָט, ווען עס האָט אין 1863 יאָר געשמאכט אונ-
 מערן דרוק פון די אין צען מאָל מעכטיקערע כוחות פון די
 רוסן. די שליאכטע האָט ניט געקאָנט — ניט איינהיטן, ניט צו-
 ריק אויסקעמפן די אומאָפהענגיקייט פון פוילן; די בורזשואזיע
 באציט זיך צו דער אומאָפהענגיקייט ביי היינטיקן מאָג וויי-
 ניקסטנס גלייכגילטיק. און דאָך איז די אומאָפהענגיקייט נויט-
 ווענדיק פאר דער האַרמאָנישער צוואמענארבעט פון די איראָ-
 פעישע נאציעס. אויסקעמפן די דאָזיקע אומאָפהענגיקייט קאָן
 נאָר דער יונגער פוילישער פראָלעטאריאט, און אין זיינע הענט
 איז זי פולקום געזיכערט. ווייל פאר די ארבעטער פון דער גאנ-
 צער איבעריקער איראָפע איז די אומאָפהענגיקייט פון פוילן
 פונקט אזוי נייטיק, ווי פאר די פוילישע ארבעטער גופא.

9. ט ו ג ע ל ט

פּאַנאַן, 10 פעברואר 1892 י.

פאַרוואָרט צו דער איטאַליענישער אויסגאַבע פון 1893 יאָר

צום איטאַליענישן לייענער

די פובליקאציע פונעם „מאניפעסט פון דער קאָ-
 מוניסטישער פארטיי“ איז כמעט פינקטלעך צונויפגע-
 פאלן מיטן מאָג פון 18 מערץ 1848 יאָר, מיט די רעוואָלוציעס
 אין מילאַן און אין בערלין — די באוואָפנטע אויפשטאנדן פון
 צוויי נאציעס, וועלכע געפינען זיך: איינע — אין צענטער
 פונעם איראָפעישן קאָנטינענט, די צווייטע — אין צענטער פון
 די לענדער ביים מיטלענדישן ים; פון צוויי נאציעס, וואָס זיינען
 ביז דאן געווען אָפגעשוואכט מחמת זייער צעשפלימערטקייט

און אינערלעכע רייסערייען און זיינען דעריבער ארונטערגעפאלן אונטער פרעמדלענדישער הערשאפט. אויב איטאליע איז געווען אונטערגעוואָרפן דעם עסטרייכישן אימפעראטאָר, האָט זיך דייטשלאַנד געפונען אונטער דעם ניט ווייניקער פילבארן, כאָטש אפילו מער אומדירעקטן, יאָך פונעם צאר פון גאנץ רוסלאַנד. די פּאָלן פון די געשעענישן פונעם 18 מערץ 1848 יאָר האָבן באַפרייט איטאליע און דייטשלאַנד פון דער דאָזיקער שאַנד; אויב אין משך פון 1848 יאָר ביז 1871 יאָר זיינען אָט די צוויי גרויסע נאַציעס ווידער אויפגעשטעלט געוואָרן און האָבן אזוי אָדער אַ-דערש ווידער באַקומען זעלבשטענדיקייט, איז עס געשען, ווי ס'האָט געזאָגט קארל מאַרקס, דערפאַר, וויל די זעלביקע מענטשן, וואָס האָבן דערשטיקט די רעוואָלוציע פון 1848 יאָר, זיינען קעגן זייער אייגענעם ווילן געווען אירע צואה-אויספילער.

אומעטום האָט די דאָזיקע רעוואָלוציע געמאַכט דער אַרבע-מער-קלאַס: דער אַרבעטער-קלאַס האָט געבויט באַריקאדעס און האָט מקריב געווען זיין לעבן. אָבער נאָך די פאַריזשער אַרבע-מער האָבן, כּיים אַראָפּוואַרפן די רעגירונג, געהאַט אַ פעס-טע כּונה אַראָפּצוואַרפן אויך דעם בורזשואַזן רעזשים. דאָך, כאָטש זיי האָבן שוין באַגריפן דעם אומפאַרמיידלעכן אַנ-טאַגאַניזם, וואָס עקזיסטירט צווישן זייער אייגענעם קלאַס און דער בורזשואַזיע, האָבן סיי די עקאָנאָמישע אַנטוויקלונג פונעם לאַנד סיי דער אינטעלעקטועלער ניוואָ פון דער מאַסע פראַנצויז-זישע אַרבעטער נאָך ניט דערגרייכט צו יענער שמופע, אויף וועלכער ס'וואָלט מעגלעך געווען די סאָציאַלע איבערגעשטאַל-טונג. דעריבער האָט פון די פּרוכטן פון דער רעוואָלוציע סוף-כל-סוף גענאָסן דער קלאַס קאַפיטאַליסמן. אין אַנדערע לענ-דער ווידער — אין איטאליע, דייטשלאַנד, עסטרייך — האָבן

די ארבעטער פון אָנהייב אָן געטאָן בלויז איין זאך: זיי האָבן מיט-
געהאַלפן דער בורזשואזיע קומען צו דער מאכט. אין קיין שום
לאנד איז אָבער די הערשאפט פון דער בורזשואזיע ניט מעגלעך
אָן נאציאָנאלער אומאַפהענגיקייט. די רעוואָלוציע פונעם 1848
יאָר האָט דעריבער געמוזט ברענגען צו אייניקייט און אומאַפהענג-
גיקייט יענע נאציעס, וואָס האָבן עס ביו דאן ניט פארמאָגט:
איטאליע, דײַטשלאנד, אונגארן. אצינד איז געקומען די ריי פאר
פוילן.

אלזא, אויב די רעוואָלוציע פון 1848 יאָר איז אפילו ניט גע-
ווען קיין סאָציאליסטישע, האָט זי דאָך אָפגערייניקט דעם וועג,
צוגעגרייט דעם באָדן פאר דער סאָציאליסטישער רעוואָלוציע.
דער בורזשואזער רעזשים, וואָס האָט ארויסגערופן אן אויפ-
שטייג פון דער גרויס-אינדוסטריע אין אלע לענדער, האָט צוזא-
מען דערמיט אין די לעצטע פינף און פערציק יאָר אומעטום גע-
שאפן א צאָלרייכן, באהעפטן און שטארקן פראָלעטאריאט; ער
האָט אזוי-ארום געשאפן, לויטן אויסדרוק פון „מאניפעסט“, זיי-
נע אייגענע קברנים. אָן דער אויפשטעלונג פון דער אומאַפהענג-
גיקייט און איינהייט פון יעדער איינצלנער נאציע איז ניט מעגלעך
ניט די אינטערנאציאָנאלע פאראייניקונג פונעם פראָלעטאריאט,
ניט די פרידלעכע און באוואוסטזיניקע מיטארבעט פון די דאָזי-
קע נאציעס צוליב דער דערגרייכונג פון די געמיינזאמע צילן.
פרוואוט זיך פאָרשמעלן א וועלכע-ניט-איז געמיינזאמע אינטער-
נאציאָנאלע אקציע פון די איטאליענישע, אונגארישע, דײַטשי-
שע, פוילישע, רוסישע ארבעטער בני די פאָליטישע באדינגונגען,
וואָס האָבן געהערשט ביזן 1848 יאָר!

אזוי-ארום זיינען די שלאכטן פונעם 1848 יאָר געווען ניט
קיין אומזיסטע. ניט אומזיסט זיינען אדורך אויך די פינף און

פערציק יאָר, וואָס טיילן אונדז אָפּ פון אַם דעם רעוואָלוציאָנערן
פּערזאָן. די פּרוכטן זיינע הייבן אָן ריזיג ווערן, און איך וואָלט
נאָר געוואָלט, אז דאָס דערשיינען פון אַם דער אימאליענישער
איבערזעצונג זאָל זיין א גוטער אָנוואַגער פונעם זיג פונעם אימא-
ליענישן פּראָלעטאריאט, פונקט ווי דאָס דערשיינען פונעם אַרי-
גינאל איז געווען אן אָנוואַגער פון דער אינטערנאַציאָנאַלער רע-
וואָלוציע.

דער „מאניפעסט“ גיט א פולשטענדיק גערעכטיקע אָפּשאצונג
פון דער רעוואָלוציאָנערער ראָליע, וואָס דער קאפיטאליזם
האַט געשפּילט אין דער פּאַרגאַנגענהייט. די ערשטע קאפיטא-
ליסטישע נאַציע איז געווען אימאליע. דער סוף פונעם פּעאַדאלן
מיטלאַמער, דער אָנהייב פון דער מאָדערנער קאפיטאליסטישער
ערע זיינען באצייכנט מיט איינער א ריזיקער פיגור. דאָס איז
דער אימאליענער דאַנטע, דער לעצטער דיכטער פונעם מיטלאַל-
טער און גלייכצייטיק דער ערשטער דיכטער פון דער נייער
צייט. איצט, פונקט ווי אין 1300 יאָר, קומט אָן א נייע היס-
טאָרישע ערע. וועט אונדז אימאליע געבן א נייעם דאַנטע, וואָס
וועט פאַראייביקן די געבורט-שעה פון אַם דער נייער, דער
פּראָלעטארישער ערע?

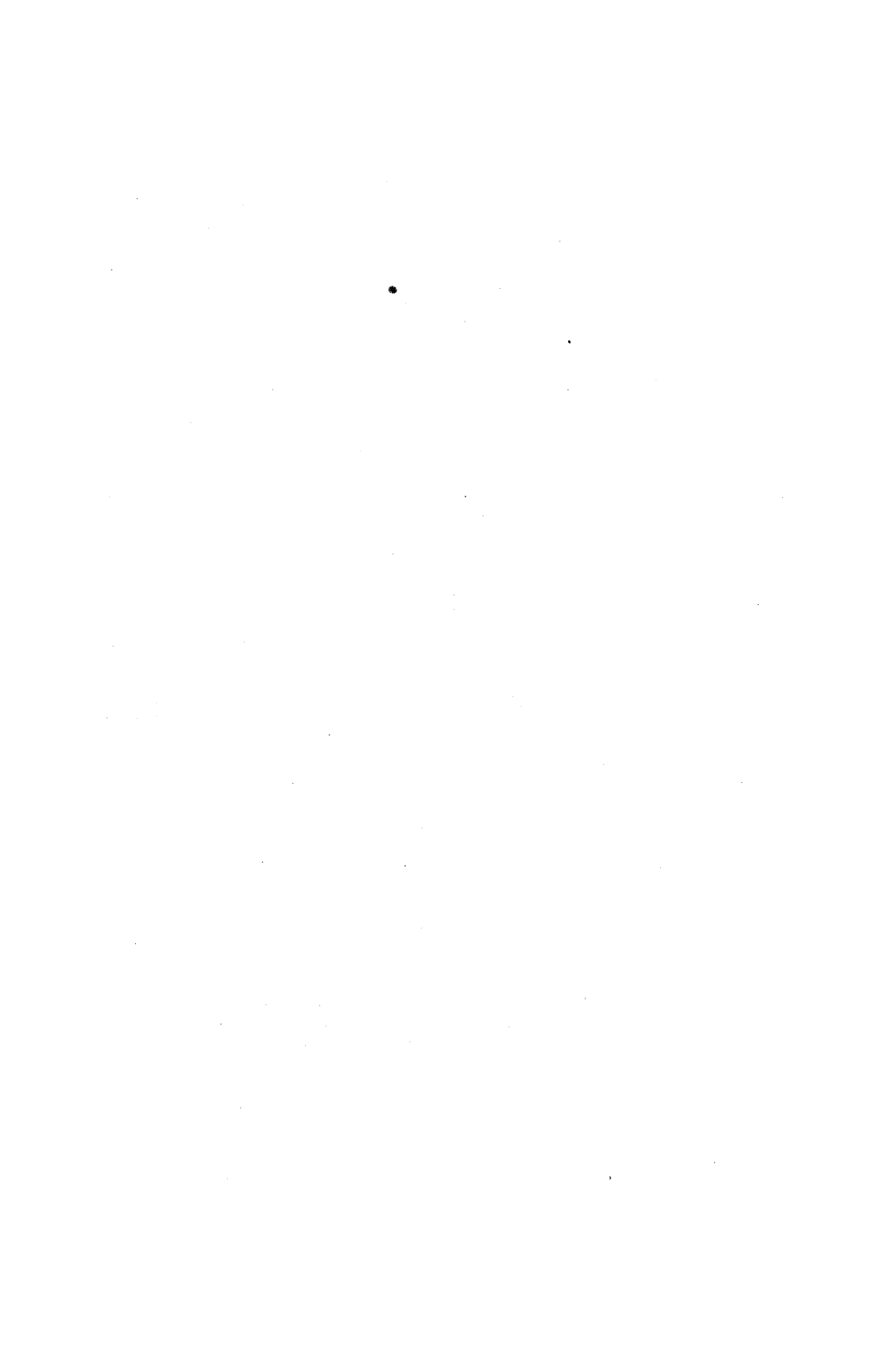
פּרִיִדְרִיִט עֶבֶרְגֶּלֶס

פּאַגֶנאָן, 1 פּעברואַר 1893 י.

מאני פעסט
פון דער קאמוניסטישער
פארטיי

☆

א געשפענסט גייט אום אין אייראָפּע — דאָס געשפענסט פון
קאָמוניזם. אלע כוחות פון דער אלטער אייראָפּע האָבן זיך פאר-
אייניקט צוליב א הייליקן העצע-געיעג קעגן דעם דאָזיקן גע-
שפענסט: דער פּויפּסט און דער צאר, מעטערניך און גיזאַ, פראנץ-
צויזישע ראדיקאלן און דײַטשישע פּאָליצײ-לײַט.
וואו איז די אָפּאָזיצײאָנעלע פארטיי, וועגן וועלכער אירע
רעגירנדיקע קעגנער זאָלן ניט שרייען, אז זי איז א קאָמוניסטישע?
וואו איז די אָפּאָזיצײאָנעלע פארטיי, וואָס זאָל ניט האָבן
צוריקגעשלינדערט סײַ די מער פּאַרנעשריטענע פּאַרשטייער פון
דער אָפּאָזיציע סײַ די רעאקצײאָנערע קעגנער אירע דעם באליי-
דיקנדיקן פּאַרוואורף, אז זיי זײַנען קאָמוניסטיש?
צוויי זאכן דרינגען ארויס פון דעם דאָזיקן פּאַקט.

אלע איראָפּענישע מאכטן אָנערקענען שוין דעם קאָמוניזם
פאר א קראפט.

עס איז שוין לאנג צײַט, אז די קאָמוניסטן זאָלן אָפן פאר דער
גאנצער וועלט פראַקלאמירן זייערע אָנשוואונגען, זייערע צילן,
זייערע שמרעכונגען און קעגנשמעלן דער באַבע-מעשה וועגן א
געשפענסט פון קאָמוניזם א מאניפעסט פון דער פארטיי גופא.
מיט דעם צוועק האָבן זיך קאָמוניסטן פון פארשיידנסטע
נאַצאַנאַליטעטן פארזאמלט אין לאַנדאָן און האָבן צונויפגע-
שמעלט דעם דאָזיקן מאניפעסט, וועלכער ווערט פארעפנטלעכט
אין דער ענגלישער, פראנצויזישער, דײַטשישער, איטאליענישער,
פלעמישער און דענישער שפראכן.

בורזשוא

און

פראָלעטאָריער¹

די געשיכטע פון אלע ביו-איצטיקע געזעלשאפטן² איז גע-
ווען די געשיכטע פון קלאסן-קאמף.

1 מיטן וואָרט בורזשואויע ווערט געמיינט דער קלאס מאָדערנע קאפיטאליסטן, וועלכע זינען די אייגנטימער פון די מיטלען פון דער געזעלשאפטלעכער פראָדוקציע און פאנוצן זיך מיט לויין-ארבעט. מיטן וואָרט פראָלעטאריאט ווערט געמיינט דער קלאס מאָדערנע לויין-ארבעטער, וואָס האָבן ניט קיין אייגענע פראָדוציר-מיטלען און זינען, כדי צו לעבן, געצוואונגען צו פארקויפן זייער ארבעטס-קראפט. (עב-געלסעס אן אָנמערקונג צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר.)

2 דאָס הייסט, די גאנצע געשיכטע, וואָס איז צו אונדז דערגאנגען אין שרייטלעכע דאָקומענטן. אין 1847 יאָר איז נאָך די פאָרגעשיכטע פון דער געזעלשאפט, די געזעלשאפטלעכע אָרגאניזאציע, וואָס איז געווען פריער פאר יעדן ווידער געשריבענער געשיכטע, געווען אזוי גוט ווי אומבאקאנט. פון דעמלט אָן האָט האקסטהאווען אנטדעקט דאָס געמיינדישע ערד-אייגנטום אין רוסלאנד, מאורער האָט דערווייזן, אז דאָס איז געווען דער געזעלשאפטלעכער יסוד, וואָס האָט גע-דינט אלס אויסגאנגס-פונקט פאר דער געשיכטלעכער אנטוויקלונג פון אלע דיטשי-

פרייער און שקלאף, פאטריציער און פלעבייער, פריין און לייב-אייגענער, צעך-מייסטער ¹ און געזעל, קורץ — אונטערדרי-קער און אונטערדריקטע זיינען שמענדיק געשטאנען אין קעגנ-זאץ איינע צו די אנדערע, האָבן געפירט אן אומאויפהערלעכן, אמוּאַל א באהאלמענעם, אמוּאַל אן אַפּענעם קאמף, א קאמף, וואָס פלעגט זיך יעדעס מואָל פארענדיקן מיט א רעוואָלוציאָנערער איבערגעשטאלטונג פון דער גאנצער געזעלשאפט אָדער מיטן געמיינזאמען אונטערגאנג פון די קעמפנדיקע קלאסן.

אין די פריערדיקע עפאָכעס פון דער געשיכטע געפינען מיר כמעט אומעטום א פולשמענדיקע צעגלידערונג פון דער געזעל-שאפט אויף פארשיידענע שטאנדן, א פילארמיקן לייטער פון געזעלשאפטלעכע לאגעס. אינעם אלטן רוים האָבן מיר פאטרי-ציער, רייטער, פלעבייער, שקלאפן; אין מיטלאלטער — פעאָדא-לע הארן, וואסאלן, צעך-מייסטערס, געזעלן, לייב-אייגענע און דערצו נאָך כמעט אין יעדן פון די דאָזיקע קלאסן ווידער בא-זונדערע גראדאציעס.

שע שבטים, און ביסלעכווייז האָט מען אויסגעפונען, אז דאָרף-געמיינדעס מיט געמיינזאמען ערד-באזיץ איז איצט אָדער אין דער פארגאנגענהייט אומערטום גע-ווען די ארפאָרם פון דער געזעלשאפט — פון אינדיע ביז אירלאנד. די אינערלעכע אָרגאניזאציע פון אָט דער פרימיטיווער קאָמוניטישער געזעלשאפט, אין איר טי-פישער פאָרם, האָט באוויזן מאָרגאן, וועלכער האָט צולעצט אנטדעקט די אמתע נאטור פונעם שטאם און דאָס אָרט פונעם שטאם אינעם ש.ב.ט. מיט דער צעפאלונג פון אָט דער אוראלטער געמיינדע הייבט זיך אָן די שפאלטונג פון דער געזעלשאפט אויף באזונדערע און, כוף-כל-סוף, איינער דעם אנדערן אנטאָגניסטישע קלאסן. דעם דאָזיקן צעפאלונג-פראָצעס האָב איך געפרוואווט באשרייבן אין דעם בוך „Der Ursprung der Familie, des Privateigentums und des Staats“ 2nd edit., Stuttgart, 1886. [זע פ. ענגעלס, „אנטשטייונג פון דער פא-מיליע, פריוואט-אייגנטום און מלוכה“. ק. מארקס און פ. ענגעלס, ווערק, ב. XVI, I (רוסיש)] (ענגעלס עס אן אָנמערקונג צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר.)

1 צעך-מייסטער — דאָס איז א פולבארעכטיקטער מיטגליד פון צעך, א מיט-טער אין צעך, און ניט דער עלטסטער אין צעך. (ענגעלס עס אן אָנמער-קונג צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר.)

Manifest

der

Kommunistischen Partei.

Veröffentlicht im Februar 1848.

Proletarier aller Länder vereinigt euch.

London.

Gedruckt in der Office der „Bildungs-Gesellschaft für Arbeit“
von T. E. Burghard,
46, LIVERPOOL STREET, BISHOPSGATE.

הילע פונעם „מאניפעסט פון דער קאמוניסטישער פארטיי“.
אויסגאבע פון 1848 יאָר.

די מאָדערנע בורזשואזע געזעלשאפט, וואָס איז ארויס פונעם
שנים פון דער אונטערגעגאנגענער פעאַדאלער געזעלשאפט, האָט
ניט פארניכטעט די קלאסן-קעגנזאצן. זי האָט בלויז געבראכט
נייע קלאסן, נייע באדינגונגען פון אונטערדריקונג, נייע פאַרמען
פון קאמוף אָנשמאָט די אלטע.

אונדזער עפאָכע, די עפאָכע פון דער בורזשואזיע, צייכנט זיך
אַבער אויס דערמיט, וואָס זי האָט די קלאסן-קעגנזאצן פאראייניגט-
פאכט: די גאנצע געזעלשאפט צעשפאלט זיך אלץ מער און
מער אויף צוויי גרויסע פּינמלעכע לאגערן, אויף צוויי גרויסע
קלאסן, וואָס שטייען דירעקט איינער קעגן דעם אנדערן: בור-
זשואזיע און פּראָלעטאריאט.

פון די מיטלאלטערלעכע לייב-אייגענע איז ארויסגעקומען
די פּרייע באפעלקערונג פון די ערשטע שטעט; פון אָט דעם
דאָזיקן בירגער-שמאנד האָבן זיך אנטוויקלט די ערשטע עלע-
מענטן פון דער בורזשואזיע.

די אנטדעקונג פון אמעריקע און פון דעם ים-וועג ארום
אפריקע האָט געשאפן פאר דער אויפקומענדיקער בורזשואזיע א
נייע ארענע. דער אָסט-אינדישער און כינעזישער מארק, די קאָ-
לאָניזירונג פון אמעריקע, דער אויסטויש מיט די קאָלאָניעס, די
פארמערונג פון די אויסטויש-מיטלען און פון די סתורות בכלל
האָט געבראכט צו אן אומגעהערטן אויפשוואונג פונעם האנדל,
פון דעם ים-פארקער, פון דער אינדוסטריע און דורך דעם אויך צו
א שנעלער אנטוויקלונג פונעם רעוואָלוציאָנערן עלעמענט אין
דער צעפאלנדיקער פעאַדאלער געזעלשאפט.

דער פּריוערדיקער פעאַדאלער אָדער צעכישער אופן פון דער
אינדוסטריע האָט שוין מער ניט געקאָנט באפרידיקן דעם נאָכ-
פרעג, וואָס איז געוואקסן אדאנק די נייע מערק. זיין אָרט האָט

פארנומען די מאנופאקטור. די צעך-מייסטערס זיינען ארויסגע-
שטויסן געוואָרן דורך דעם אינדוסטריעלן מיטלשטאנד; די אר-
בעט-צעמיילונג צווישן די פארשיידענע קאָרפּאָראַציעס איז פאר-
שוואַנדן געוואָרן און האָט אָפּגעטרָטן דאָס אָרט דער ארבעט-
צעמיילונג אין דעם איינצלנעם ווארשטאט גופא.

די מערק זיינען אָבער כסדר געוואקסן, דער נאָכפּרעג איז
אלץ גרעסער געוואָרן. אויך די מאנופאקטור האָט אים שוין מער
ניט באפרידיקט. דאן האָבן דער דאמף און די מאשינעס רע-
וואָלוציאָניזירט די אינדוסטריעלע פּראָדוקציע. דאָס אָרט פון
דער מאנופאקטור האָט פארנומען די מאָדערנע גרויס-אינדוס-
טריע, דאָס אָרט פון דעם אינדוסטריעלן מיטלשטאנד האָבן פאר-
נומען די אינדוסטריעלע מיליאָנערן, די אָנפירער פון גאנצע אינ-
דוסטריעלע ארמייען — די מאָדערנע בורזשוא.

די גרויס-אינדוסטריע האָט געשאפן דעם וועלט-מאָרק, וואָס
איז צוגעגרייט געוואָרן דורך דער אנטדעקונג פון אמעריקע. דער
וועלט-מאָרק האָט געבראכט צו א קאָלאָסאלער אנטוויקלונג פו-
נעם האנדל, פון דעם ים-פארקער, פונעם יבשה-פארקער. דאָס
ווידער האָט צוריקגעוויקט אויף דער פארברייטערונג פון דער
אינדוסטריע, און אין דער זעלביקער מאָס, אין וועלכער עס
האָבן זיך פארברייטערט די אינדוסטריע, דער האנדל, דער ים-
פארקער, די אייזנבאנען, האָט זיך אנטוויקלט די בורזשואזיע;
זי האָט פארמערט אירע קאפיטאלן און האָט אָפּגעשטויסן אין
הינטערונט אלע קלאסן, וואָס זיינען פארבליבן בירושה פון
מיטלאַלטער.

מיר זעען אלואָ, אז די מאָדערנע בורזשואזיע גופא איז א
פּראָדוקט פון א לאַנגן אנטוויקלונגס-גאנג, פון א ריי איבערקע-
רענישן אין דעם אופן פון פּראָדוקציע און אויסמישן.

יעדע פון די דאָזיקע אנטוויקלונג-שטופעס פון דער ברוזשוא-
זיע איז באגלייט געוואָרן מיט אן אנטשפרעכיקן פאָליטישן דער-
פאָלג*. אן אונטערדריקטער שטאנד ביי דער הערשאפט פון
די פעאָדאלן, א באוואָפנטע און זיך זעלבסט-פארוואלמנדיקע אסאָ-
ציאציע אין דער קאָמונע¹, דאָ — אן אומאָפהענגיקע שטאַטישע
רעפובליק, דאָרט — דער דריטער שטייגער-פליכטיקער שטאנד
פון דער מאָנארכיע**, דערנאָך, אינעם פעריאָד פון דער מאנו-
פאקטור, — א קעגן-געוויכט קעגן דעם אדל אין דער שטאנדי-
שער אָדער אין דער אבסאָלומער מאָנארכיע און דער הויפט-
יסוד פון די גרויסע מאָנארכיעס בכלל, — האָט די ברוזשואויע,
סוף-כל-סוף, זינט עס איז געשאפן געוואָרן די גרויס-אינדוס-
טריע און דער וועלט-מאַרק, אויסגעקעמפט פאר זיך אין דער מאָ-
דערנער פארטרעטערשאפט-מלוכה די אויסשליסלעכע פאָליטישע
הערשאפט. די מאָדערנע מלוכה-מאַכט איז ניט מער ווי א קאָמי-
מעט, וואָס פארוואלטעט מיט די נעמיינזאמע געשעפטן פונעם
גאנצן ברוזשואזן קלאס.

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר, וואָס ענגעלס האָט רעדאגירט,
זינען נאָכן וואָרט „דערפאָלג“ צוגעגעבן די ווערטער: „פון דעם דאָזיקן קלאס“ ר ע ד.
¹ „קאָמונעס“ האָבן זיך אין פראנקרײך גערופן די אויפקומענדיקע שטעט,
אפילו אידער זיי האָבן נאָך ביי זייערע פעאָדאלע הערשער און הארן אויסגעקעמפט
די אָרטיקע זעלבסט-פארוואלטונג און די פאָליטישע רעכט אלס „דריטער שטאנד“.
בכלל גערעדט, איז דאָ אלס טיפיש לאנד פאר דער עקאָנאָמישער אנטוויקלונג פון
דער ברוזשואויע גענומען ענגלאנד, אלס טיפיש לאנד פאר דער פאָליטישער אנט-
וויקלונג פון דער ברוזשואויע — פראנקרײך. (ענגעלס עס אן אָנמערקונג
צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר.)
קאָמונע — אזוי פלעגן די שטאַטישע בירגער אין איטאליע און פראנקרײך
רופן זייער שטאַטישע געמיינדע, נאָך דעם, ווי זיי האָבן אָפגעקויפט אָדער אויסגע-
קעמפט ביי זייערע פעאָדאלע הארן די ערשטע רעכט אויף זעלבסט-פארוואלטונג.
(ענגעלס עס אן אָנמערקונג צו דער דײַטשישער אויסגאבע
פון 1890 יאָר.)

** אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר זינען נאָך די ווערטער:
„אומאָפהענגיקע שטאַטישע רעפובליק“ צוגעגעבן די ווערטער: „ווי אין איטאליע
און דײַטשלאנד“, און נאָך די ווערטער: „דער דריטער שטייגער-פליכטיקער שטאנד
פון דער מאָנארכיע“ — „ווי אין פראנקרײך“. ר ע ד.

די בורזשואזיע האָט געשפּילט אין דער געשיכטע אַ העכסט
רעוואָלוציאָנערע ראַליע.

די בורזשואזיע, וואו זי איז געקומען צו דער הערשאפט,
האָט זי צעשמערט אלע פעאַדאלע, פּאַטריאַרכאלע, אידיאָלישע
פאַרהעלמענישן. זי האָט אָן רחמנות צעריסן די בונטפאַרביקע
פעאַדאלע פענטעם, וואָס פלעגן צובינדן דעם מענטשן צו זיינע
„נאַטירלעכע הערשער“, און זי האָט ניט איבערגעלאָזן קיין שום
אַנדער פאַרבינדונג צווישן מענטש און מענטש, אַ הויז דעם
נאַקעטן אינטערעס, די האַרצלאָזע „מוזונים“. דעם הייליקן צאַפּל
פון רעליגיעזער התלהבות, פון ריטערלעכער באַגייסטערונג, פון
בעל-הביתלדיקער סענטימענטאַלקייט האָט זי דערטרונקען אין
דעם אייז-קאַלמן וואסער פון ענאָסטישער אויסגערעכנטקייט. די
פערזענלעכע ווירדע האָט זי פאַרוואַנדלט אין אַ מויש-ווערט, און
די פּילצאַליקע געשענקטע און וואויל-דערוואַרבענע פּרייהייטן
האָט זי פאַרביטן בלויז אויף דער געוויסנלאָזער פּרייהייט פון
האַנדל. מיט איין וואָרט, די עקספּלואַטאַציע, וואָס איז געווען
אַינגעהילט אין רעליגיעזע און פּאַליטישע אילוזיעס, האָט זי
פאַרביטן אויף אַן אָפּענער, אומפאַרשעמטער, דירעקטער, האַרצ-
לאָזער עקספּלואַטאַציע.

די בורזשואזיע האָט אַראָפּגעריסן די שיין פון הייליקייט ביי
אלע מינים באַשעפּטיקונגען, אויף וועלכע מען האָט ביי אַהער
געקוקט מיט יראַת-הכבוד. דעם דאָקטער, דעם יוריסט, דעם גלח,
דעם פּאַעט, דעם מאַן פון וויסנשאַפט האָט זי פאַרוואַנדלט אין
אַירע באַצאַלטע לויף-אַרבעטער.

די בורזשואזיע האָט אַראָפּגעריסן פון די פאַמיליען-פאַרהעל-
טענישן דעם רירנדיק-סענטימענטאַלן שלייער און האָט זיי פאַר-
וואַנדלט אין אַ פּשוטער געלט-פאַרהעלמעניש.

די בורזשואזיע האָט אויפגעדעקט, אז די ברוטאלע קראַפּט-
אַנווענדונג אינעם מיטלאַלמער, וועלכע רופט בײַ דער רעאַקציע
ארויס אזוינע התפעלות, האָט געהאט אַ פּאַסיקע דערגאַנג-
צונג אין דער מוראדיקער פּוילקײַט. ערשט זי האָט באוויזן,
וואָס דעם מענטשנס מעמיקײַט איז אימשטאַנד צו שאַפן. זי האָט
געשאַפן גאַנץ אנדערע וואונדער-ווערק איידער די עגיפטישע
פיראַמידעס, די רוימישע וואסערלייטונגען און די גאַמישע קאַ-
מעדראַלן; זי האָט דורכגעפירט גאַנץ אנדערע מאַרשן איידער
די פעלקער-וואונדערונגען און די קרייץ-צוגן.

די בורזשואזיע קאָן ניט עקזיסטירן, ניט רעוואָלוציאָניזירן-
דיק כסדר די פּראָדוציר-געצײַג און במילא אויך די פּראָדוציר-
פאַרהעלמענישן, און דאָס הייסט, אויך אלע געזעלשאַפטלעכע פאַר-
העלמענישן. איינזייטן אומפאַרענדערט דעם אלטן פּראָדוציר-אופן
איז, פאַרקערט, געווען דער ערשטער באדינג פאַר דער עקזיסטענץ
פון אלע פּרועדריקע אינדוסטריעלע קלאַסן. כסדרדיקע איבער-
קערענישן אין דער פּראָדוקציע, אומאויפהערלעכע אויפ-
טרייסלונגען פון אלע געזעלשאַפטלעכע פאַרהעלמענישן, אייביקע
אומזיכערקײַט און באוועגונג צייכענען אויס די בורזשואזיע עפאָ-
כע פון אלע פּרועדריקע. אלע פאַרגליווערטע, פאַרשימלטע פאַר-
העלמענישן מיט זייערע באגלייטער — די דורך דור-דורות פאַר-
הייליקטע פאַרשמעלונגען און אַנשוואונגען — ווערן צעשטערט,
אַלדאָס נייע, וואָס קומט אויף, ווערט פאַרעלמערט, איידער עס
באווייזט נאָך פאַרשטאַרט צו ווערן. אַלדאָס שטאַנדישע און
שטייענדיקע ווערט אויסגעוועפּט, אַלדאָס הייליקע ווערט פאַר-
שוועכט, און די מענטשן ווערן ענדלעך געצוואונגען מיט ניכ-
טערע אויגן צו באטראַכטן זייער לעבנס-לאַגע, זייערע קעגנזײַ-
טיקע באציאונגען.

די באדערפעניש אין א כסדר אלץ מער זיך פארברייטערנ-
דיקן אָפּזאָן פאר אירע פּראָדוקטן יאָגט ארום די בורזשואזיע
איבער דעם גאַנצן ערדקײלעך. אומעטום מוז זי אריינדרײנגען,
אומעטום זיך פארפונדעווען, אומעטום אינשטעלן פארבינדונגען.
די בורזשואזיע האָט דורך איר עקספּלאַטאַציע פונעם וועלט-
מאַרק געמאַכט די פּראָדוקציע און דעם געברויך פון אלע לענ-
דער קאָסמאָפּאָליטיש. צום גרויסן באדויערן פון די רעאַקציאָנערן
האַט זי ארויסגעריסן בײַ דער אינדוסטריע דעם נאַציאָנאַלן באַדן
פון אונטער די פיס. די פּאַרציפּטיקע נאַציאָנאַלע אינדוסטריע-
צווײַגן זײַנען פאַרניכטעט געוואָרן און ווערן נאָך מאַג-טעגלעך
פאַרניכטעט. זיי ווערן ארויסגעשמויסן דורך נייע אינדוסטריע-
צווײַגן, וואָס דאָס אײַנפירן זיי ווערט א לעבנס-פּראַגע פאר אלע
ציוויליזירטע נאַציעס, — אינדוסטריע-צווײַגן, וואָס באאַרבעטן שוין
ניט קיין היימישע רוישמאַפּן, נאָר רוישמאַפּן, וועלכע ווערן גע-
בראַכט פון די ווייטסטע קאַנטן פון דער וועלט און וואָס די פּאַ-
בריקאַטן זייערע ווערן פאַרברויכט ניט נאָר אין לאַנד גופאַ,
נאָר אין אלע טײלן פון דער וועלט. אָנשטאַט די אלטע באדער-
פענישן, וואָס פלעגן באפרידיקט ווערן דורך אַרטיקע פּראָדוקטן,
קומען אויף נייע, וואָס אויף צו באפרידיקן זיי פאָדערן זיך פּראָ-
דוקטן פון די ווייטסטע לענדער און פאַרשיידנסטע קלימאַטן. אָנ-
שטאַט דער אלטער אַרטיקער און נאַציאָנאַלער אָפּגעשלאָסנקײַט
און דער עקוויטענץ אויפן חשבון פון די פּראָדוקטן פון איי-
גענער אויסאַרבעטונג אַנטשטייט אַן אלזײטיקער פאַרקער, אַן אל-
זײטיקע אָפּהענגיקײַט פון די נאַציעס איינע פון דער אַנ-
דערער. און פונקט ווי אין דער מאטעריעלער פּראָדוק-
ציע, אזוי איז עס אויך אין דער גײַסטיקער. די גײַסטיקע
פּראָדוקטן פון אײַנצלנע נאַציעס ווערן אַן אלגעמײן פאַרמעגן.

די נאציאנאלע איינזיטיקייט און באגרענעצטקייט ווערן אליין
מער און מער אוממעגלעך, און פון די פיל נאציאנאלע און אַרטי-
קע ליטעראטורן בילדעט זיך אויס איין וועלט-ליטעראטור.

די ברושואזיע ציט אריין דורך דער שנעלער פארפולקומונג
פון אלע פראדוציר-געצייג, דורך די אָן א שיעור פארלייכערטע
קאָמוניקאציע-מיטלען אלע נאציעס, אפילו די סאמע בארבארי-
שע, אין דער ציוויליזאציע. די וואָלוועלע פרייזן פון אירע סח-
רות — דאָס איז די שווערע ארמילעריע, מיט וועלכער זי צע-
שמעטערט ביזן גרונט אלע כינעזישע ווענט און צווינגט צו קא-
פיטולירן דעם הארטנעקיקסטן האס פון די בארבארן צו די אויס-
לענדער. זי צווינגט אלע נאציעס איבערצונעמען דעם פראָדו-
ציר-אופן פון דער ברושואזיע, אויב זיי ווילן ניט אומקומען;
זי צווינגט זיי איינצופירן ביי זיך גופא די אזויגערופענע ציווי-
ליזאציע, ד.ה. צו ווערן ברושוא. מיט איין וואָרט, זי שאפט זיך
א וועלט לויט איר אייגענעם געשטאלט.

די ברושואזיע האָט אונטערגעוואָרפן דאָס דאָרף אונטער דער
הערשאפט פון דער שטאָט. זי האָט געשאפן קאָלאָסאלע שטעט,
זי האָט אין גאָר א גרויסער מאָס פארמערט די שטאָטישע בא-
פעלקערונג לנבי דער דאָרפישער, און אזוי-ארום האָט זי א בא-
דייטנדיקן טייל פון דער באפעלקערונג ארויסגעריסן פון דעם
אידנאָמיזם פון דאָרפישן לעבן. און פונקט ווי זי האָט דאָס דאָרף
געמאכט אָפהענגיק פון דער שטאָט, אזוי האָט זי די בארבארי-
שע און האלב-בארבארישע לענדער געמאכט אָפהענגיק פון די
ציוויליזירטע, די פויערים-פעלקער — פון די ברושואזיע, דעם
מורח — פון דעם מערב.

די ברושואזיע פארניכטעט אלץ מער און מער די צעשפלי-
טערטקייט פון די פראָדוציר-מיטלען, פונעם איינגטום און פון

דער באפעלקערונג. זי האָט די באַפעלקערונג אַגלאַמערירט [גע-
דיכט געמאכט], די פּראָדוציר-מיטלען צענטראַליזירט און דאָס
אייגנטום קאָנצענטרירט אין אַ קליינער צאָל הענט. דער נויטווענ-
דיקער רעזולטאַט דערפֿון איז געווען די פּאָליטישע צענטראַליזאַ-
ציע. אומאַפהענגיקע, קוים-קוים נאָר פּאַרבינדעטע פּראָווינצן
מיט פּאַרשיידענע אינטערעסן, געזעצן, רעגירונגען און גרענעצן-
אַפּצאָלן זיינען פּאַראייניקט געוואָרן אין אַ ין נאַציע, מיט אַ ין
רעגירונג, מיט אַ ין געזעצן, מיט אַ ין נאַציאָנאַלן קלאַסן-אינטע-
רעס, מיט אַ ין צאָל-גרענעצן-ליניע.

די בורזשואַזיע האָט אין מושך פֿון איר קוים הונדערט-יאָרי-
קער קלאַסן-הערשאַפט געשאַפֿן מאַסנאהאַפּטערע און קאָלאָסאַלע-
רע פּראָדוקטיוו-קרעפֿטן איידער אלע פּאַרגאַנגענע דורות צוזאַ-
מען גענומען. דאָס באַהערשן די נאַטור-קרעפֿטן, דאָס איינפֿירן
מאַשינעס, דאָס אָנווענדן כימיע אין דער אינדוסטריע און אין
דער ערד-אַרבעט; דאַמפּשיפּערני, אייזנבאַנען, עלעקטרישער טע-
לעגראַף; דאָס פּאַרוואַנדלען אין פּראָדוקטיווע געביטן גאַנצע
וועלט-מיילן, דאָס שיפּבאַר מאַכן די טייַכן; גאַנצע מאַסן באַפעל-
קערונג ווי פֿון דער ערד אַרויסגערופענע, — אין וואָס פּאַר אַ
פּריערדיקן יאָרהונדערט האָט מען זיך עס גאָר געקאָנט פּאַר-
שמעלן, אז אַזעלכע פּראָדוקטיוו-קרעפֿטן דרעמלען אין שוים פֿון
דער געזעלשאַפּטלעכער אַרבעט!

מיר האָבן אַלזאָ געזען, אז די מיטלען פֿון פּראָדוקציע און
אויסמיש, וואָס אויף זייער יסוד האָט זיך אויסגעבילדעט די
בורזשואַזיע, זיינען געשאַפֿן געוואָרן אין דער פּעאַדאַלער גע-
זעלשאַפּט. אויף אַ געוויסער אַנטוויקלונג-שטופּע פֿון די דאָזיקע
מיטלען פֿון פּראָדוקציע און אויסמיש האָבן די פּאַרעהלמענישן,
כּי וועלכע די פּעאַדאַלע געזעלשאַפּט האָט פּראָדוצירט און גע-

פירט דעם אויסטויש, די פעאדאלע אָרנאניזאציע פון דער ערד-
ארבעט און אינדוסטריע, מיט איין וואָרט — די פעאדאלע
אייגנטום-פארהעלטענישן, — שוין מער ניט אנמשפראַכן די
אנשוויקלטע פראָדוקטיוו-קרעפטן. זיי האָבן טאַרמאָזירט די
פראָדוקציע אַנשטאַט צו אנשוויקלען זי. זיי האָבן זיך פארוואנ-
דלט אין אירע פענטעס. זיי האָבן געמוזט צעריסן ווערן, און זיי
זיינען צעריסן געוואָרן.

זייער אָרט האָט פארנומען די פרייע קאָנקורענץ מיט דער איר
אנמשפראַכיקער געזעלשאַפטלעכער און פּאָליטישער אָרדענונג,
מיט דער עקאָנאָמישער און פּאָליטישער הערשאַפט פונעם בור-
זשאַוון קלאַס.

פאר אונדזערע אויגן קומט פאַר אַן ענלעכע באוועגונג. די
בורזשאַזע פראָדוציר- און אויסטויש-פארהעלטענישן, די בור-
זשאַזע אייגנטום-פארהעלטענישן, די מאָדערנע בורזשאַזע גע-
זעלשאַפט, וואָס האָט ווי מיט אַ כּישוף אַרויסגעבראַכט אזעלכע
גוואַלדיקע מיטלען פון פראָדוקציע און אויסטויש, איז געגליכן
צו אַ כּישוף-מאַכער, וואָס איז שוין ניט בכוח צו באהערשן די
אונטערערדישע כוחות, וועלכע ער האָט מיט זיינע שפּרוכן
ארויסגערופן. שוין צענדליקער יאָרן, אַז די געשיכטע פון דער
אינדוסטריע און פונעם האַנדל איז בלויז די געשיכטע פונעם
בונט פון די מאָדערנע פראָדוקטיוו-קרעפטן קעגן די מאָדערנע
פראָדוציר-פארהעלטענישן, קעגן די אייגנטום-פארהעלטענישן,
וואָס זיינען די לעבנס-באדינגונגען פון דער בורזשאַזיע און פון
איר הערשאַפט. עס איז גענוג צו דערמאָנען די האַנדלס-קריזיסן,
וואָס חזרן זיך פּערנאָדיש איבער און שמעלן דערמיט אלץ דראַ-
ענדיקער אונטער אַ פראַגע די עקווימענץ פון דער גאַנצער
בורזשאַזער געזעלשאַפט. בעת די האַנדלס-קריזיסן ווערט מיסמע-

מאמיש פארניכטעט א גרויסער טייל ניט נאָר פון די אויסגעאר-
בעטע פראָדוקטן, נאָר אפילו פון די שוין געשאפענע פראָדוקטיוו-
קרעפטן. בעת די קריזיסן ברעכט אויס א געזעלשאפטלעכע
עפידעמיע, וואָס אין אלע פרוערדיקע עפאָכעס וואָלט זי אויס-
געזען ווי אן אומזין, — די עפידעמיע פון איבערפראָדוקציע. די
געזעלשאפט ווערט מיטאמאָל אָפגעוואָרפן צוריק צו א צושטאנד
פון פלוצלינגדיקן בארכאריזם, גלייך ווי א הונגער אָדער אן אל-
געמיינע פארוויסמנדיקע מלחמה וואָלט זי אָפגעשניטן פון אלע
לעבנס-מיטלען; עס דוכט זיך, אז די אינדוסטריע, דער האנדל
זינען פארניכטעט, — און פארוואָס? ווייל די געזעלשאפט פאר-
מאָגט צופיל ציוויליזאציע, צופיל לעבנס-מיטלען, צופיל אינ-
דוסטריע, צופיל האנדל. די פראָדוקטיוו-קרעפטן, וואָס זי האָט
אין איר רשות, דינען מער ניט אויף צו אנטוויקלען די בורזשא-
אזע ציוויליזאציע און * די בורזשאזע אייגנטום-פארהעלטע-
נישן; פארקערט, זיי זינען געוואָרן צו גרויס פאר די דאָזיקע
פארהעלטענישן, זיי ווערן דורך די דאָזיקע פארהעלטענישן
מאָרמאָזירט; און ווי נאָר די פראָדוקטיוו-קרעפטן הייבן אָן גובר
זיין די דאָזיקע שמערונגען, אזוי ברענגען זיי די גאנצע בורזשאזע
געזעלשאפט אין אומאָרדענונג, שמעלן אין געפאר די עקזיס-
טענץ פונעם בורזשאזען אייגנטום. די בורזשאזע פארהעלטענישן
זינען געוואָרן צו ענג אויף אריינצונעמען דאָס רייכטום, וואָס
זיי האָבן געשאפן. — ווי אזוי איז די בורזשאזע גובר די קריזיסן?
פון איין זייט, דורך דער געצוואונגענער פארניכטונג פון א
מאסע פראָדוקטיוו-קרעפטן; פון דער אנדערער זייט, דורך דער

* אין די וועטערדיקע אויסגאבעס, אָנגעהויבן פון דער דריטשיסער אויסגאבע
פון 1872 י., זינען די ווערטער: „די בורזשאזע ציוויליזאציע און“ דורכגעלאָזט.
רעד.

דער אַבערונג פון נײַע מערק און דורך אַ מער גרײַטלעכער עקס-
 פּלואַטאציע פון די אלטע מערק. אין, הייסט עס, ווי אזוי? דורך
 דעם, וואָס זי גרײַט צו נאָך אלזײטיקערע און גוואלדיקערע קרי-
 זיסן און פארמינערט די מיטלען, וואָס וואָרענען פון קריזיסן.
 דאָס געווער, מיט וועלכן די בורזשואזיע האָט אראָפּגעוואָרפּן
 דעם פּעאַדאליזם, ווענדט זיך איצט קעגן דער בורזשואזיע גופא.
 די בורזשואזיע האָט אָבער נײַט נאָר געשמידט דאָס געווער,
 וואָס ברענגט איר דעם טויט; זי האָט אויך געשאפּן די מענטשן,
 וואָס וועלן מיט דעם דאָזיקן געווער קעמפּן.—די מאָדערנע ארבע-
 מער, די פּראָלעטאריער.

אין דער זעלביקער מאָס, אין וועלכער עס אנטוויקלט זיך די
 בורזשואזיע, דה. דער קאפיטאל, אין דער זעלביקער מאָס אנט-
 וויקלט זיך דער פּראָלעטאריאט, דער קלאס מאָדערנע ארבעטער,
 וואָס קאָנען עקזיסטירן אזוי לאנג, ווי זיי קריגן ארבעט, און וואָס
 קריגן ארבעט אזוי לאנג, ווי זייער ארבעט פארמערט דעם קא-
 פיטאל. אָט די ארבעטער, וואָס זײַנען געצוואונגען צו פארקויפּן
 זיך אויפּן שטיק, זײַנען אַ סתורה, פונקט ווי יעטוידער אנדער
 האנדלס-ארטיקל, און דעריבער מוזן זיי אין דער זעלכער מאָס
 אויסשטיין אלע צופעליקייטן פון קאָנקורענץ, אלע וואקלונגען פו-
 נעם מארק.

די ארבעט פון די פּראָלעטאריער האָט מתמת דער פאר-
 שפּרייטונג פון מאשינעס און דער צעטיילונג פון דער ארבעט
 פארלאָרן אינגאנצן איר זעלבשטענדיקן כאראקטער און דערמיט
 אויך יעדן זון פארן ארבעטער. דער ארבעטער ווערט אַ פשו-
 מער צוגאָב צו דער מאשין, פון אים פאָדערן זיך בלוז די
 איינפאכסטע, איינארטיקסטע באוועגונגען, וועלכע עס איז ביז
 גאָר גרינג זיך אויסצולערנען. די קאָסטן, וואָס מען דארף אויס-

געבן אויפן ארבעטער, באגרענעצן זיך דעריבער כמעט נאָר מיט די לעבנס-מיטלען, וואָס ער דארף האָבן אויף אונטערצוהאלטן זיין קיום און צו שאפן א ניעם דור. די פריז אָבער פון א סחורה און הייסט עס, אויך פון דער ארבעט*, איז גלייך צו אירע פראָדוציר-קאָסטן. דעריבער איז אין דער זעליקער מאָס, ווי עס וואקסט דער אומתן צו דער ארבעט, אין דער זעליקער מאָס פאלט דער ארבעט-לויף. נאָך מער: אין דער זעליקער מאָס, ווי עס וואקסט די אָנווענדונג פון מאשינעס און די ארבעט-צעטיילונג, אין דער זעליקער מאָס וואקסט אויך די מאסע ** ארבעט, — אָדער דורך דער פארמערונג פון די ארבעט-שעה, אָדער דורך דער פארמערונג פון דעם סכום ארבעט, וואָס פאָדערט זיך אין א באשטימטער צייט, אָדער דורך דעם פארניכערטן לויף פון די מאשינעס אאוו.

די מאָדערנע אינדוסטריע האָט דעם קליינעם ווארשטאט פון דעם פארטראכאלן מייסטער פארוואנדלט אין א גרויסער פאב-ריק פון דעם אינדוסטריעלן קאפיטאליסם. די ארבעטער-מאסן, וואָס זיינען צונויפגעשטיקט אין דער פאבריק, ווערן אָרגאניזירט סאָלאַדיש. אלס פראָסטע סאָלאַטן פון דער אינדוסטריע ווערן זיי געשמעלט אונטער דער אויפזיכט פון א גאנצער הערארכיע פון אונטער-אָפיצערן און אָפיצערן. זיי זיינען ניט נאָר קנעכט פון דעם בורזשואזן קלאס, פון דער בורזשואזער מלוכה, נאָר יעדן מאָג און יעדע שעה זיינען זיי פארקנעכטעט ביי דער מאשיין,

* שפעטער האָט מאַרקס באוויזן, אז דער ארבעטער פארקויפט ניט די ארבעט, נאָר די ארבעט-קראַפט. זע וועגן דעם ענגעלסטעס ארעגפיר צו מאַרקס' ווערק „לויף-ארבעט און קאפיטאליזם“. ק. מאַרקס און פ. ענגעלס, ווערק, ב. XVI, ט. II (רוסיש), ז. 130. רעד.

** אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 י. איז אָנשטאָט די ווערטער: „די מאסע ארבעט“ אָפגערוקט — „די שווערקייט פון דער ארבעט“. רעד.

בני דעם אויפזעער און, קודם-כל, בני דעם איינצלנעם בורזשוא—
דעם פאבריקאנט גופא. וואָס אָפּענער דער דאָזיקער דעספּאָ-
טיזם שטעלט ארויס די בארניכערונג אלס זיין ציל, אלץ קליינ-
לעכער ווערט ער, אלץ מער רופט ער ארויס האס און פארביטע-
רונג.

וואָס ווייניקער געשיקטקייט און כוח עם פאָדערט די האנט-
ארבעט, דה. וואָס מער עם אנטוויקלט זיך די מאָדערנע אינ-
דוסטריע, אלץ מער ווערט די מענער-ארבעט ארויסגעשטויסן
דורך דער ארבעט פון פרויען און קינדער. דער אונטערשייד פון
געשלעכט און עלטער האָט שוין מער בנוגע דעם ארבעטער-קלאס
קײן שום געזעלשאפטלעכן באטייט ניט. עם עקוויסירן בלויז
ארבעט-אינסטרומענטן, וואָס פאָדערן פארשיידענע הוצאות,
אָפּהענגיק פונעם עלטער און געשלעכט.

ווען די עקספּלואטאציע פונעם ארבעטער מצד דעם פאבריק-
קאנט איז אויף אזויפיל פארענדיקט, אז דער ארבעטער האָט
שוין באקומען אויסגעצאָלט זיין ארבעטס-לויין מיט מזומן געלט,
באפאלן אים דאן די אנדערע טיילן פון דער בורזשואזיע —
דער הויזבאזיצער, דער קרעמער, דער וואוכערניק אאוו.

די נידעריקע שיכטן פונעם מיטלשטאנד, — די קליינע אינ-
דוסטריעלער, די קליינע הענדלער און ראנטיע, די בעלי-מלאכות
און פויערים, — די אלע קלאסן זינקען אראָפּ אין די רייען פון
נעם פּראָלעטאריאט, טיילווייז דערפאר, ווייל זייער קליינער קא-
פיטאל קלעקט ניט אויף צו פירן א גרויס-אינדוסטריעלע אונ-
טערנעמונג און האלט ניט אויס די קאָנקורענץ מיט די גרעסערע
קאפיטאליסטן, און טיילווייז דערפאר, ווייל זייער פּראָפעסיאָנעלע
געשיקטקייט פארלירט דעם ווערט בני די נייע אופנים פון פּראָ-

דוקציע. אזוי רעקרומירט זיך דער פראָלעטאריאט פון אלע קלאסן פון דער באפעלקערונג.

דער פראָלעטאריאט מאכט דורך פארשיידענע אנטוויקלונג-שטופעס. זיין קאמף קעגן דער בורזשואזיע הייבט זיך אָן צווא-
בען מיט זיין עקזיסטענץ.

פון אָנהייב קעמפן איינצלנע ארבעטער, דערנאָך — די ארבעטער פון איין פאבריק, דערנאָך — די ארבעטער פון איין ארבעט-צווייג אין איין אָרט קעגן דעם איינצלנעם בורזשוא, וואָס עקספּלאטירט זיי דירעקט. זיי גרייפן אָן ניט נאָר קעגן די בור-
זשואזע פראָדוציר-פארהעלטענישן, נאָר אויך קעגן די פראָדו-
ציר-געצייג גופא; זיי פארניכטן די אויסלענדישע קאָנקורירנ-
דיקע סתורות, זיי צעברעכן די מאשינעס, זיי צינדן אונטער די פאבריקן, זיי פרוואוון מיט גוואלד צוריק אויפשטעלן די אונטער-
געגאנגענע לאגע פון דעם מיטלאלטערלעכן ארבעטער.

אויף דער דאָזיקער שטופע שמעלן די ארבעטער מיט זיך פאָר א מאסע, וואָס איז צעשפרייט איבערן גאנצן לאנד און איז צעשפּליטערט דורך דער קאָנקורענץ. און נעמען זיך די ארבע-
טער צונויף מאסנווייז, איז עס נאָך ניט קיין רעזולטאט פון זיי-
ער אייגענער פאראייניקונג, נאָר א רעזולטאט פון דער פאראיי-
ניקונג פון דער בורזשואזיע, וואָס אויף צו דערגרייכן אירע איי-
גענע פאָליטישע צילן מוז זי ברענגען אין באוועגונג דעם גאנצן פראָלעטאריאט און איז עס נאָך דערווייל אימשמאנד צו מאַן.
אויף אַז דער שטופע קעמפן, הייסט עס, די פראָלעטאריער ניט קעגן זייערע שונאים, נאָר קעגן די שונאים פון זייערע שונאים —
קעגן די רעשמן פון דער אבסאָלוטער מאָנארכיע, די ערד-אייגנ-
טימער, דער ניט-אינדוסטריעלער בורזשואזיע, די קליינבירגער.
די גאנצע היסטאָרישע באוועגונג ווערט אזוי-ארום קאָנצענטרירט

אין די הענט פון דער בורזשואזיע; יעדער זיג, וואָס ווערט אָפּגע-
 האַלטן אויף אזא אופן, איז א זיג פון דער בורזשואזיע.
 אָבער מיט דער אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע וואקסט
 דער פּראָלעטאריאט ניט נאָר אין צאָל; ער ווערט קאָנצענטרירט
 אלץ אין גרעסערע מאסן, זיין קראפט וואקסט, און ער פילט זי
 אלץ מער. די אינטערעסן, די לעבנס-באדינגונגען אינווייניק אין
 דעם פּראָלעטאריאט גלייכן זיך אלץ מער אויס, ווייל די מאשינעס
 ווישן אלץ מער און מער אָפּ די אונטערשיידן צווישן די באזונ-
 דערע מינים ארבעט און זעצן כמעט אומעטום אראָפּ דעם אר-
 בעט-לויז אויף א גלייך נידעריקן ניוואָ. די וואקסנדיקע קאָנקו-
 רענץ פון די בורזשוא צווישן זיך און די האנדלס-קריזיסן, וואָס
 שטאמען דערפון, מאכן דעם ארבעט-לויז פון די ארבעטער אלץ
 מער וואקלדיק; די אלץ שנעלער זיך אנטוויקלענדיקע, אָנאויפ-
 הערלעכע פארפולקמונג פון די מאשינעס מאכט די גאנצע
 לעבנס-לאגע פון די ארבעטער אלץ אומגעזיכערטער; די צווא-
 מענשמייסן צווישן דעם איינצלנעם ארבעטער און דעם איינצל-
 נעם בורזשוא באקומען אלץ מער דעם כאראקטער פון צוואמענ-
 שטויסן צווישן צוויי קלאסן. די ארבעטער הייבן אָן דערפון, וואָס
 זיי בילדן אויס פאראייניקונגען * קעגן די בורזשוא; זיי טרעמן
 ארויס געמיינזאם, כדי צו פארטיידיקן זייער ארבעט-לויז. זיי
 גרינדן אפילו שמענדיקע אסאָציאציעס, כדי צו באזאָרגן זיך מיט
 לעבנס-מיטלען אויפן פאל פון מעגלעכע צוואמענשמייסן. ער-
 מערווייז גייט דער קאמף אריבער אין אויפשטאנדן.
 פון צייט צו צייט זיגן די ארבעטער, אָבער דאָס זיינען בלויז
 פאָראיבערגייענדיקע זיגן. דער ווירקלעכער רעזולטאט פון זייערע

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 י. איז גאָכן וואָרט „פאראייניקונגען“
 צוגעגעבן — „פּראָפּעסיאָנעלע פאראיינען“. ר. ע. ד.

קאמפן איז ניט דער דירעקטער דערפֿאַלג, נאָר די אלץ מער זיך פֿאַרברייטערנדיקע פֿאַראייניקונג פֿון די אַרבעטער. דערצו העלפֿן מיט די וואַקסנדיקע פֿאַרקער-מיטלען, וועלכע די גרויס-אינדוס-טריע שאַפט און וועלכע פֿאַרבינדן די אַרבעטער פֿון פֿאַרשיידענע געגנטן איינע מיט די אנדערע. כלווי אָט די דאָזיקע פֿאַרבינדונג פֿאַדערט זיך מאַקע, כּדי די פֿיל אָרטיקע קאמפן, וואָס טראָגן או-בעטום איין און דעם זעלביקן כאַראַקטער, זאָלן צענטראַליזירט ווערן אין אַ נאַציאָנאַלן קאַמף, אין אַ קלאַסן-קאַמף. יעדער קלאַסן-קאַמף אָבער איז אַ פֿאַליטישער קאַמף. און די פֿאַראייניג-קונג, וואָס די בירגער פֿון מיטלאַטער מיט זייערע דאָרפֿישע וועגן וואָלטן דערצו געדאַרפט האָבן יאָרהונדערטער, פֿאַרווירק-לעכן די היינטיקע פֿראַלעמאַריער, אַראַנק די איינזבאַנען, אין געציילטע יאָרן.

די דאָזיקע אָרגאַניזירונג פֿון די פֿראַלעמאַריער אין אַ קלאַס, און דערמיט אויך אין אַ פֿאַליטישער פֿאַרטיי, ווערט אלע וויילע אויפֿסניי צעשטערט דורך דער קאָנקורענץ צווישן די אַרבעטער גופּא. זי אַנטשטייט אָבער כּסדר ווידעראַמאַל און ווידעראַמאַל, ווערנדיק שטאַרקער, פֿעסטער, מעכטיקער. זי צווינגט, מען זאָל אָנערקענען די באַזונדערע אינטערעסן פֿון די אַרבעטער אין דער פֿאַרם פֿון געזעצן, און נוצט דערצו אויס די שפּאַלטונגען אין דער בורזשואַזיע. אזוי איז געווען מיטן געזעץ וועגן צען-שעהיקן אַרבעטס-מאַג אין ענגלאַנד.

די צוואַמענשטויסן אין דער אַלטער געזעלשאַפט כּלל העלפֿן אויף כלערליי אופנים דעם אַנטוויקלונגס-גאַנג פֿונעם פֿראַלעמאַ-ריאַט. די בורזשואַזיע געפינט זיך שטענדיק אין קאַמף: פֿון אַנ-הייב — קעגן דער אַריסטאָקראַטיע, שפּעטער — קעגן די מילן פֿון דער בורזשואַזיע גופּא, וועמענס אינטערעסן עס קומען אין

א ווידערשפרוך מיט דעם פראַגראַעס פון דער אינדוסטריע, און שטענדיק — קעגן דער בורזשואזיע פון אלע פרעמדע לענדער. אין אָט די אלע קאמפן איז זי געצוואונגען צו אפעלירן צום פראַ- לעמאריאט, רופן אים צו הילף און אזוי-ארום ארעניצען אים אין דער פאָליטישער באוועגונג. אָט אזוי גיט זי אליין איבער דעם פראַלעמאריאט די עלעמענטן פון איר אייגענער בילדונג*, דה. א געווער קעגן זיך אליין.

ווימער ווערן, ווי מיר האָבן געזען, דורך דעם פראַגראַעס פון דער אינדוסטריע נאנצע שייכטן פון דעם הערשנדיקן קלאס אראָפּ- געשטויסן אין די רייען פון פראַלעמאריאט אָדער, ווייניקסטנס, ווערן זייערע לעבנס-באדינגונגען געשמעלט אין געפאר. אויך זיי ברענגען דעם פראַלעמאריאט א מאסע בילדונגס-עלעמענטן**.

ענדלעך, אין די צייטן, ווען דער קלאסן-קאמף דערנענטערט זיך צו אן אנמשיידונג, נעמט אָן דער צעפאלונג-פראַצעס אינוויי- ניק אינעם הערשנדיקן קלאס, אינווייניק אין דער נאנצער אלטער געזעלשאפט אזא העפטיקן, אזא שארפן כאראקטער, אז א קליי- נער טייל פון דעם הערשנדיקן קלאס זאָגט זיך פון אים אָפּ און שליסט זיך אָן אָן דעם רעוואָלוציאָנערן קלאס, אָן דעם קלאס, וואָס טראָגט אין זינע הענט די צוקונפט. פונקט ווי פריער איז א טייל פון דעם אדל אריבערגעגאנגען צו דער בורזשואזיע, אזוי גייט איצטער א טייל פון דער בורזשואזיע אריבער צום פראַלע- טאריאט, נעמלעך, דער טייל פון די בורזשוא — אידעאָלאָגן, וואָס

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר איז אָנשטאָט די ווערטער „די עלעמענטן פון איר אייגענער בילדונג“ אָפּגערודקט — „די עלעמענטן פון איר אייגענער פאָליטישער און אלגעמיינער בילדונג“. ר ע ד.
 ** אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר איז אָנשטאָט די ווערטער: „בילדונגס-עלעמענטן“ אָפּגערודקט — „עלעמענטן פון אויפקלערונג און פראַגראַעט“. ר ע ד.

האָבן זיך דערהויבן צום מעָרעמישן פארשמיין די גאנצע הים-
טאָרישע באוועגונג.

פון אלע קלאסן, וואָס שמייען ביי היינטיקן טאָג קעגן דער
בורזשואזיע, איז בלויז דער פּראָלעטאריאט א ווירקלעך רעוואָלו-
ציאָנערער קלאס. די איבעריקע קלאסן קומען אין ירידה און
גייען אונטער מיט דער אנטזויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע,
דער פּראָלעטאריאט אָבער איז אירער אן אייגענער פּראָדוקט.
די מיטלשטאנדן: דער קליין-אינדוסטריעלער, דער קליין-הענדל-
לער, דער האנטווערקער, דער פויער — זיי אלע קעמפן קעגן
דער בורזשואזיע, כדי צו ראטעווען פון אונטערגאנג זייער עקזיסט-
מענץ אלס מיטלשטאנדן. זיי זינען, אלזאָ, ניט רעוואָלוציאָנער.
נאָר קאָנסערוואטיוו. נאָך מער, זיי זינען רעאקציאָנער: זיי בא-
מוען זיך א קער צו טאָן די ראָד פון דער געשיכטע אויף צוריק.
זינען זיי יאָ רעוואָלוציאָנער, איז עס אויף אזויפיל, אויף וויפל
זיי שטייט פאָר אריבערצוגיין אין די רייען פונעם פּראָלעטאריאט,
אויף וויפל זיי פארטיידיקן ניט זייערע איצטיקע, נאָר זייערע צו-
קינפטיקע אינטערעסן, אויף וויפל זיי פארלאָזן זייער אייגענעם
שטאנדפונקט, כדי צו שטעלן זיך אויפן שטאנדפונקט פונעם
פּראָלעטאריאט.

דער לומפן-פּראָלעטאריאט, אָט דער פאסיווער צעפוילונג-
פּראָדוקט פון די נידעריקסטע שיכטן פון דער אלטער געזעל-
שאפט, ווערט ערמערוויזן אריינגעצויגן אין דער באוועגונג דורך
דער פּראָלעטארישער רעוואָלוציע, אָבער לויט זיין גאנצער
לעבנס-לאגע איז ער מער גענייגט צו פארקויפן זיך פאר רעאק-
ציאָנערע מאכטנאציעס.

די לעבנס-באדינגונגען פון דער אלטער געזעלשאפט זינען
שוין פארניכטעט אין די לעבנס-באדינגונגען פונעם פּראָלעטארי-

אט. דער פראָלעטאריער פארמאָגט ניט קיין אייגנטום; זײַן באַזײ-
אונג צו ווייכ-און-קינד האָט שוין מער קיין שום געמיינזאמס ניט
מיט די בורזשואזע פאמיליען-באציאונגען; די מאָדערנע אינדוס-
טריעלע ארבעט, דער מאָדערנער יאָך פונעם קאפיטאל, וואָס איז
איינער און דער זעלבער אין ענגלאנד ווי אין פראנקרײך, אין אמע-
ריקע ווי אין דײַטשלאנד, האָט אין אים אָפגעמקט יעטווידן
נאַציאָנאַלן כאַראַקטער. די געזעצן, די מאָראַל, די רעליגיע זײַ-
נען פאר אים ניט מער ווי בורזשואזע פאַראורטיילן, הינטער וועל-
כע עס ליגן פארבאָרען בורזשואזע אינטערעסן.

אלע פּרײַערדיקע קלאַסן, וואָס האָבן זיך דעראַבערט די הער-
שאפט, האָבן זייער שוין דערוואַרבענע לעבנס-לאגע געשטרעבט
צו פאַרפעסטיקן זיך דורך דעם, וואָס זיי האָבן אונטערגעוואָרפן
די גאַנצע געזעלשאַפט אונטער די באדינגונגען, וואָס זיכערן פאר
זיי דעם אופן פון זייער בארײַכערונג. די פראָלעטאריער קאָנען
דעראַבערן די געזעלשאַפטלעכע פראָדוקטיוו-קרעפטן ניט אַנ-
דערש, סײַדן זיי זאָלן אָפשאַפן זייער אייגענעם ביז איצטיקן אופן
פון אַנאייגענונג און דערמיט אויך דעם גאַנצן ביז איצטיקן אופן פון
אַנאייגענונג. די פראָלעטאריער האָבן ניט קיין שום אייגענעם, וואָס
זיי זאָלן דארפן אָפהיטן, זיי דארפן צעשטערן אלק, וואָס האָט ביז
איצט באשיצט און געזיכערט דאָס פריוואַט-אייגנטום.

אלע ביז איצטיקע באוועגונגען זײַנען געווען באוועגונגען
פון מינדערהײַטן אָדער אין די אינטערעסן פון מינדערהײַטן. די
פראָלעטארישע באוועגונג איז די זעלכשטענדיקע באוועגונג
פון דער קאָלאַסאַלער מערהײַט אין די אינטערעסן פון דער קאָ-
לאַסאַלער מערהײַט. דער פראָלעטאריאט, דער אונטערשטער
שיכט פון דער איצטיקער געזעלשאַפט, קאָן זיך ניט דערהײַבן,
קאָן ניט אויפגעריכט ווערן, אויב דער גאַנצער אויבערבוין פון

די שיכמן, וואָס בילדן די אָפיציעלע געזעלשאפט, זאָל ניט אויפֿ-
געריסן ווערן.

אויב ניט לויטן אינהאלט, איז לויט דער פּאַרם דער קאמף
פונעם פּראָלעטאריאט קעגן דער בורזשואזיע צוערשט א קאמף
א נאַציאָנאַלער. דער פּראָלעטאריאט פון יעדן לאַנד מוז, נאַטיר-
לעך, קודם-כל זיך אָפּפארטיקן מיט זײַן אייגענער בורזשואזיע.
אָנצייכענענדיק די סאַמע אלגעמיינע פּאַזעס אין דער אַנט-
וויקלונג פונעם פּראָלעטאריאט, האָבן מיר נאָכגעשפירט דעם
מער אָדער ווייניקער באהאלטענעם בירגער-קריג אינווייניק אין
דער עקזיסטירנדיקער געזעלשאפט ביז צו דעם פונקט, ווען ער
ברעכט אויס אין אן אָפּענער רעוואָלוציע, און דער פּראָלעטא-
ריאט באגרינדעט זײַן הערשאפט דורכן גוואלזאמען אראָפּ-
ווארפן די בורזשואזיע.

די אלע ביז איצטיקע געזעלשאפטן האָבן זיך באזירט, ווי מיר
האָבן געזען, אויף דעם אַנטאגאָניזם צווישן די אונטערדריקן-
דיקע און די אונטערדריקטע קלאסן. כדי אָבער צו קאָנען
אונטערדריקן א קלאס, מוזן פאר אים געזיכערט זײַן אזעלכע
באדינגונגען, בײַ וועלכע ער זאָל לכול-הפּחות קאָנען אונטער-
האַלטן זײַן קנעכטישע עקזיסטענץ. בעת דעם לײַב-איינגטום האָט
זיך דער לײַב-אייגענער ארויפגעארבעט ביז צו א מיטגליד פון
דער קאָמונע, פונקט ווי דער קליינבירגער האָט זיך אונטערן
יאָך פון דעם פעאַדאלן אבסאָלומיזם ארויפגעארבעט ביז צו א
בורזשא. דער מאָדערנער ארבעטער, פארקערט, אָנשטאַט אויפֿ-
צוהייבן זיך אינאיינעם מיטן פּראָגרעס פון דער אינדוסטריע,
זינקט ער אלץ מיפּער און מיפּער פון די לעבנס-באדינגונגען פון
זײַן אייגענעם קלאס. דער ארבעטער ווערט א פּאַפּער, און דער
פּאַפּעריזם אַנטוויקלט זיך נאָך שנעלער איידער די באפעלקע-

רונג און דאָס רייכטום. דאָס באווייזט באשיימפערלעך, אז די בורזשואזיע איז אומפעיק צו בלייבן אויף ווייטער דער הערשנ-דיקער קלאס פון דער געזעלשאפט און אָנבינדן דער געזעלשאפט די לעבנס-באדינגונגען פון איר קלאס ווי א רעגולירנדיקן געזעין. זי איז אומפעיק צו הערשן, ווייל זי איז אומפעיק צו זיכערן פאר איר שקלאף די עקזיסטענץ אפילו אין די באדינגונגען פון זיין שקלאפערני, ווייל זי איז געצוואונגען צו לאָזן אים אראָפּזינקען ביי צו אזא לאגע, כּי וועלכער זי מוז אים דערנערן אָנשמאַט פון אים דערנערט צו ווערן. די געזעלשאפט קאָן מער ניט לעבן אונטער איר הערשאפט, דה. דאָס לעבן פון דער בורזשואזיע קומט אין א פולשמענדיקער סתירה מיט דער געזעלשאפט.

דער גרונט-באדינג פאר דער עקזיסטענץ און פאר דער הער-שאפט פון דעם בורזשואזן קלאס איז די אָנזאמלונג פון רייכטום אין די הענט פון יהידים, די אויסבילדונג און פארמערונג פון קא-פיטאל; דער באדינג פאר דער עקזיסטענץ פונעם קאפיטאל איז די לויף-ארבעט. די לויף-ארבעט באזירט זיך אויסשליסלעך אויף דער קאָנקורענץ פון די ארבעטער צווישן זיך. דער פראָגרעס פון דער אינדוסטריע, וואָס זיין מרענער איז קעגן איר ווילן די בור-זשואזיע, וועלכע איז ניט בכוח זיך צו ווערן קעגן אים, שאפט אָנשמאַט דער צעשיידונג פון די ארבעטער דורך דער קאָנקו-רענץ, זייער רעוואָלוציאָנערע פאראייניקונג דורך דער אסאָציא-ציע. מיט דער אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע ווערט אזוי-ארום ארויסגעריסן ביי דער בורזשואזיע פון אונטער די פיס דער עצם באָדן, אויף וועלכן זי פראָדוצירט און אייגנט זיך צו די פראָדוקטן. זי שאפט פרויער פון אלץ אירע אייגענע קברנים. איר אונטערנאנג און דער זיג פונעם פראָלעטאריאט זיינען בא-גלייך אומפארמידלעך.

פּראָלעטאָריער
און
קאָמוניסטן

אין וואָס פאר א פארהעלמעניש שטייען די קאָמוניסטן צו
די פּראָלעטאָריער בכלל?
די קאָמוניסטן זיינען ניט קיין באזונדערע פארטיי, וואָס איז
קעגננעשמעלט די אנדערע ארבעטער-פארטייען.
זיי האָבן ניט קיין שום אינטערעסן, וואָס זאָלן זיין אָפּגע-
טוילט פון די אינטערעסן פונעם גאנצן פּראָלעטאָריאט.
זיי שמעלן ניט ארויס קיין שום באזונדערע * פּרינציפן, אין
וועלכע זיי וואָלטן וועלן איינפאסן די פּראָלעטאָרישע באוועגונג.

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 י. איז אָנשטאָט „באזונדערע“ גע-
זאָגט „סעקטאנטישע“. ר ע ד.

די קאמוניסטן שיידן זיך אונטער פון די איבעריקע פּראָלע-טארישע פארטייען נאָך דערמיט, וואָס, פון איין זייט, טיילן זיי אויס און פארטיידיקן אין קאמף פון די פּראָלעטאריער פון פאר-שיידענע נאַציאָנאַליטעטן די געמיינזאמע, פון דער נאַציאָנאַלי-טעט ניט אָפּהענגיקע אינטערעסן פונעם גאַנצן פּראָלעטאריאַט; פון דער אנדערער זייט, דערמיט, וואָס אויף די פארשיידענע אנטוויקלונג-שטופעס, וועלכע עס מאכט דורך דער קאמף צווישן דעם פּראָלעטאריאַט און דער בורזשואזיע, פארטרעטן זיי שמענדיק די אינטערעסן פון דער באוועגונג אינגאַנצן גענומען.

די קאמוניסטן זיינען אזוי-ארום אין דער פראקטיק דער סאמע אנטשיידענער טייל פון די ארבעטער-פארטייען אין אלע לענדער, וואָס שטויסטן שמענדיק צו גיין פאַראויס; טעאָרעטיש האָבן זיי די בעלה לנבי דער איבעריקער מאסע פונעם פּראָלעטאריאַט, וואָס זיי פארשטייען די באדינגונגען, דעם גאַנג און די אלגעמיינע רעזולטאַטן פון דער פּראָלעטארישער באוועגונג.

דער נאָענטסטער ציל פון די קאמוניסטן איז דער זעלביקער, ווי פון אלע איבעריקע פּראָלעטארישע פארטייען: פאַרמירן דעם פּראָלעטאריאַט אין א קלאס, אראָפּווארפן די הערשאפט פון דער בורזשואזיע, דער פּראָלעטאריאַט זאָל דערקאָבערן די פּאָליטישע מאכט.

די טעאָרעטישע הנחות פון די קאמוניסטן באזירן זיך כלל ניט אויף אידיען, אויף פרינציפן, וואָס דער אָדער יענער וועלט-באנייער האָט דערפונדן אָדער אנטדעקט.

זיי זיינען בלויז אן אלגעמיינער אויסדרוק פון די פאקטישע פארהעלמענישן פון דעם עקזיסטירנדיקן קלאסן-קאמף, פון דער היסטאָרישער באוועגונג, וואָס קומט פאַר פאר אונדזערע אויגן.

די אָפּשאַפּונג פון די פּרױערדיקע אײגנטום-פּאַרהעלטענישן איז
כאַראַקטעריסטיש ניט בלױז פאַרן קאַמוניזם.
אַלע אײגנטום-פּאַרהעלטענישן זײַנען אונטערגעוואָרפן גע-
ווען אַ שמענדיקן היסטאָרישן אומבײַט, אַ שמענדיקער היסטאָ-
רישער פאַרענדערונג.

די פּראַנצױזישע רעוואָלוציע, צום בײַשפּיל, האָט אָפּגעשאַפּט
דאָס פּעאַדאַלע אײגנטום למוכת דעם בורזשואזן אײגנטום.
דעם קאַמוניזם צײכנט אױס ניט די אָפּשאַפּונג פון אײגנטום
בכלל, נאָר די אָפּשאַפּונג פונעם בורזשואזן אײגנטום.
אַבער דאָס מאָדערנע בורזשואזע פּרױואַט-אײגנטום איז דער
לעצטער און פּולקאָסמער אױסדרוק פון אזא פּראָדוצירן און
אזא צוּאַייגענען די פּראָדוקטן, וואָס באזירט זיך אױף קלאַסן-
קעגנזאַצן, אױף דער עקספּלואַטאַציע פון אײנע דורך די
אַנדערע*.

אין אַט דעם זין קאָנען די קאַמוניסטן פּאַרמולירן זײער מעאַ-
ריע אין אײן אױסדרוק: אָפּשאַפּן דאָס פּרױואַט-אײגנטום.
מען האָט אונדז, קאַמוניסטן, פּאַרגעוואָרפן, אז מיר ווילן
אָפּשאַפּן דאָס פּערזענלעכע, מיט אײגענער אַרבעט דערוואַרבענע
אײגנטום, דאָס אײגנטום, וואָס איז דער יסוד פון יעדער פּער-
זענלעכער פּרױויהײט, מעטיקײט און זעלבשמענדיקײט.
דאָס פּאַרהאַרעוועטע, דערוואַרבענע, מיט אײגענע הענט
פאַרדינמע אײגנטום! אפשר רעדט איר וועגן דעם קלײנבירגער-
לעכן, קלײנפּויערשן אײגנטום — דעם פּאַרבורזשואזן אײגנטום?
מיר דאַרפן עס ניט אָפּשאַפּן, די אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע
האַט עס אָפּגעשאַפּט און שאַפּט עס אָפּ יעדן מאָג.

* אין דער ענגלישער אויסגאַבע פון 1833 י. איז אָנשטאַט די ווערטער:
„עקספּלואַטאַציע פון אײנע דורך די אנדערע“ אָפּגעדרוקט — „עקספּלואַטאַציע פון
דער מערהײט דורך דער מײנדערהײט“. רעד.

אָדער אפשר רעדט איר וועגן דעם מאָדערנעם בורזשואזן
פּריוואַט-אייגנטום?

אָבער די לויין-ארבעט, די ארבעט פונעם פּראָלעטאריער,
שאפט זי אים דען אייגנטום? בשום-אופן ניט. זי שאפט קאפי-
טאל, דה. דאָס אייגנטום, וואָס עקספּלואטירט די לויין-ארבעט,
דאָס אייגנטום, וואָס קאָן זיך פארמערן נאָר ביי דעם באדינג,
עס זאָל שאפן נייע לויין-ארבעט, כדי פונדאָסניי זי צו עקספּלוא-
טירן. דאָס אייגנטום אין זײַן היינטיקן געשטאלט באוועגט זיך
אין דעם קעגנזאץ צווישן קאפיטאל און לויין-ארבעט. לאַמיר בא-
טראכטן ביידע זײַטן פון דעם דאָזיקן קעגנזאץ.

זײַן א קאפיטאליסט הייסט פארנעמען ניט נאָר א רײן פּער-
זענלעך, נאָר אויך א געזעלשאפטלעך אָרט אין דער פּראָדוקציע.
דער קאפיטאל איז א קאָלעקטיווער פּראָדוקט און ער קאָן גע-
בראכט ווערן אין באוועגונג נאָר דורך דער געמיינזאמער טעטי-
קייט פון א סך מיטגלידער, אין לעצטן סך-הכל נאָר דורך דער
געמיינזאמער טעטיקייט פון אלע מיטגלידער פון דער געזעל-
שאפט.

דער קאפיטאל איז אזוי-ארום ניט קיין פּערזענלעכע, נאָר א
געזעלשאפטלעכע קראפט.

ווען דער קאפיטאל וועט אזוי-ארום פארוואנדלט ווערן אין
א קאָלעקטיוו אייגנטום, וואָס געהערט אלע מיטגלידער פון דער
געזעלשאפט, וועט עס ניט הייסן, אז פּערזענלעך אייגנטום ווערט
פארוואנדלט אין געזעלשאפטלעכס. עס וועט זיך בײַטן נאָר דער
געזעלשאפטלעכער כאַראַקטער פונעם אייגנטום. עס וועט פאר-
לירן זײַן קלאסן-כאַראַקטער.

איצט גייען מיר אריבער צו דער לויין-ארבעט.

די דורכשניטלעכע פרייז פון דער לויג-ארבעט איז דער מי-
נימום פונעם ארבעט-לויג, דה. דער סכום לעבנס-מיטלעך, וואָס
זינען נייטיק אויף אויפצוהאלטן ביים לעבן דעם ארבעטער אלס
ארבעטער. הייסט עס, אליין, וואָס דער לויג-ארבעטער אייגנט זיך
צו דורך זיין טעטיקייט, קלעקט נאָר אויף צו רעפּראָדוצירן דאָס
הוילע לעבן. מיר ווילן בשום-אופן ניט אָפּשאפן די דאָזיקע פּער-
זענלעכע צו אייגענונג פון די ארבעט-פּראָדוקטן, וואָס זינען ניי-
טיק אויף צו רעפּראָדוצירן דאָס לעבן דירעקט, — א צו אייגענונג,
וואָס לאָזט ניט איבער קיין ריינע הכנסה, וועלכע זאָל קאָנען
געבן מאכט איבער פרעמדער ארבעט. מיר ווילן נאָר אָפּשאפן
דעם נעבענדיקן כאַראַקטער פון דער דאָזיקער צו אייגענונג, ביי
וועלכן דער ארבעטער לעבט נאָר, כדי צו פארמערן דעם קאָפּ-
טאל, אין ער לעבט נאָר אויף אזויפיל, אויף וויפל דאָס פּאָדערן
די אינטערעסן פונעם הערשנדיקן קלאַס.

אין דער בורזשואזער געזעלשאפט איז די לעבעדיקע ארבעט
כלויז א מיטל צו פארמערן די אָנגעזאמלטע ארבעט. אין דער
קאָמוניסטישער געזעלשאפט איז די אָנגעזאמלטע ארבעט כלויז
א מיטל צו פארברייטערן, צו באַרייכערן, צו פארגרינגערן דעם
לעבנס-פּראָצעס פון די ארבעטער.

אין דער בורזשואזער געזעלשאפט הערשט אזוי-ארום די פאר-
נאנגענהייט איבער דער קעגנווארט, אין דער קאָמוניסטישער —
די קעגנווארט איבער דער פארגאנגענהייט. אין דער בורזשואזער
געזעלשאפט איז דער קאפיטאל זעלבשטענדיק און פּערזאָניק,
בעת דער ארבעטנדיקער יחיד איז ניט זעלבשטענדיק און
אומפּערזאָניק.

און די פארגיכטונג פון אַט די פארהעלטענישן רופט אָן די בור-
זשואזיע אָפּשאפונג פון פּערזענלעכקייט און פּרייהייט! און זי איז

גע'עכט. עם האנדלט זיך טאקע וועגן אָפּשאפן די בורזשואזע פּערזענלעכקייט, די בורזשואזע-זעלבשמענדיקייט און די בור-זשואזע פּרייהייט.

אונטער פּרייהייט פארשטייט מען ביי די איצטיקע בור-זשואזע פּראָדוציר-פּארהעלטענישן דעם פּרייען האנדל, דעם פּרייען קויף און פארקויף.

פאלט אָבער די שאכערני, פאלט אויך די פּרייע שאכערני. די ריידערניען וועגן פּרייער שאכערני, ווי אלע איבעריקע מליצות פון אונדזערע בורזשוא וועגן פּרייהייט, האָבן בכלל א זין נאָר בנוגע דער ניט-פּרייער שאכערני, בנוגע דעם פארקנעכטעמן ביר-גער פון מיטלאַלטער, אָבער ניט בנוגע דער קאָמוניסטישער פאר-ניכטונג פון דער שאכערני, פון די בורזשואזע פּראָדוציר-פּארהעל-טענישן און פון דער בורזשואזיע גופא.

איר זייט אויסער זיך, למאי מיר ווילן פארניכטן דאָס פּרי-וואט-אייגנטום. אָבער אין אייער איצטיקער געזעלשאפט איז דאָס פּריוואט-אייגנטום פאר ניין צענטל פון אירע מיטגלידער פאר-ניכטעט; עם עקזיסטירט דאָך גראָד דערפאר, וואָס פאר ניין צענטל עקזיסטירט עם ניט. איר ווארפט אונדז פאָר, הייסט עם, אז מיר ווילן פארניכטן אזא מין אייגנטום, וואָס דער נויטווענדי-קער באדינג פון זיין עקזיסטענץ איז, אז די אומגעהייערע מער-הייט פון דער געזעלשאפט זאָל קיין אייגנטום ניט האָבן.

מיט איין וואָרט, איר ווארפט אונדז פאָר, אז מיר ווילן אייער אייגנטום פארניכטן. אמת, אָט דאָס ווילן מיר טאקע.

פון דעם מאַמענט אָן, ווען די ארבעט וועט מער ניט קאָנען פארוואנדלט ווערן אין קאפיטאל, געלט, ערד-רענטע, קורץ — אין א געזעלשאפטלעכער קראפט, וואָס קאָן מאַנאָפּאָליזירט ווערן, דה. פון דעם מאַמענט אָן, ווען דאָס פּערזענלעכע אייגנטום וועט

מער ניט קאָנען פארוואנדלט ווערן אין א ברוזשואו אייגנטום, —
פון דעם מאַמענט אָן, מענהט איר, ווערט פארניכטעט די פער-
זענלעכקייט.

איר אָנערקענט, אלזאָ, אז מיטן וואָרט פערזענלעכקייט מיינט
איר קיינעם ניט, חוץ דעם ברוזשוא, חוץ דעם ברוזשואוון אייגנ-
טימער. אָט די דאָזיקע פערזענלעכקייט דארף מאקע פארניכטעט
ווערן.

דער קאָמוניזם נעמט בײַ קיינעם ניט אָפּ די מעגלעכקייט צו
צו אייגענען געזעלשאפטלעכע פראָדוקטן, ער נעמט נאָר אָפּ די
מעגלעכקייט צו אונטעריאָכן פּרעמדע ארבעט דורך דער דאָ-
זיקער צו אייגענונג.

מען האָט געטענהט, אז מיטן פארניכטן דאָס פריוואט-אייגנ-
טום וועט זיך אָפּשמעלן יעטווידע טעטיקייט און עס וועט אָנ-
הייבן געוועלטיקן אלגעמיינע פּוילקייט.

אויב אזוי, האָט די ברוזשואזע געזעלשאפט שוין לאנג גע-
דארפט אונטערגיין פון פּוילקייט; וואָרעם די, וואָס ארבעטן אין
דער ברוזשואזער געזעלשאפט, דערווערבן ניט, און די, וואָס דער-
ווערבן, ארבעטן ניט. אָט די אלע סברות לאָזן זיך אויס צו דער
טאוטאָלאָגיע, אז וויבאלד עס איז מער ניטאָ קיין קאפיטאל,
איז מער ניטאָ קיין לויף-ארבעט.

די אלע דערווידערונגען, וואָס זיינען געווענדט קעגן דעם
קאָמוניסטישן אופן פון צו אייגענען אין פראָדוצירן מאטעריעלע
פראָדוקטן, ווענדט מען אָן אויך בנוגע דעם אופן פון צו אייגענען
און פראָדוצירן גייסטיקע פראָדוקטן. פונקט ווי די פארניכטונג
פונעם קלאסן-אייגנטום באטייט פארן ברוזשוא די פארניכטונג
פון דער פראָדוקציע גופא, אזוי איז בײַ אים אויך די פארניכטונג

פון דער קלאסן-בילדונג אידענטיש מיט דער פארניכטונג פון
בילדונג בכלל.

די בילדונג, וואָס איר פארלוסט באדויערט אזוי דער בור-
זשוא, באמיט פאר דער קאָלאָסאלער מערהייט — פארוואנדלט
ווערן אין א צוגאָב צו דער מאשין.

שמרניט אָבער ניט מיט אונדז, שאצנדיק דאָס אָפּשאפן דאָס
בורזשואזע אייגנטום לויט אייערע בורזשואזע פאַרשמעלונגען
וועגן פרייהייט, בילדונג, רעכט אאוו. אייערע אידייען גופא זי-
נען א פראָדוקט פון די בורזשואזע פראָדוציר-פארהעלטענישן
און אייגנטום-פארהעלטענישן, פונקט ווי אייער רעכט איז בלויז
דער ווילן פון אייער קלאס, וואָס איז דערהויבן געוואָרן צו א גע-
זען, א ווילן, וואָס זיין אינהאלט ווערט באשטימט דורך די מא-
טערעלע לעבנס-באדינגונגען פון אייער קלאס.

די פניותדיקע פאַרשמעלונג, לויט וועלכער איר פארוואנדלט
אייערע פראָדוציר- און אייגנטום-פארהעלטענישן פון היסטאָרי-
שע פארהעלטענישן, וועלכע ענדערן זיך מיט דער אנטוויקלונג
פון דער פראָדוקציע, אין אייביקע נאטור- און פארנופמ-גע-
זעצן, — אַט די דאָזיקע פאַרשמעלונג האָבן, פונקט ווי איר,
געהאט אויך אלע אונטערגעגאנגענע הערשנדיקע קלאסן. דאָס,
וואָס איר באגרייפט בנוגע דעם אנטויקן אייגנטום, דאָס, וואָס איר
באגרייפט בנוגע דעם פעאַדאלן אייגנטום, וואגט איר ניט בא-
גרייפן בנוגע דעם בורזשואזן אייגנטום.

פארניכטונג פון דער פאמיליע! אפילו די עקסטרעמסטע רא-
דיקאלן קערן וועלשן קעגן דער דאָזיקער שענדלעכער כונה פון
די קאָמוניסטן.

אויף וואָס באזירט זיך די איצטיקע, די בורזשואזע פאמיל-
ליע? אויף דעם קאפיטאל, אויף דער פרויוואטער בארייכערונג.

פולשטענדיק אנשוויקלט עקויסמירט זי נאָר פאר דער בורזשוא-
זיע; זי געפינט אָבער איר דערגאנצונג אין דער געצוואונגענער
פאמיליענלאָזיקייט פון די פּראָלעטאריער און אין דער עפנטלע-
כער פּראָסטיטוציע.

די בורזשואזע פאמיליע פאלט נאטירלעך אָפּ צוזאמען מיט
דעם, ווי עס פאלט אָפּ אָט די דערגאנצונג אירע, און ביידע פאר-
שווינדן זיי צוזאמען מיטן פארשווינדן פונעם קאפיטאל.
איר ווארפט אונדז פאָר, אז מיר ווילן אָפּשאפן די עקספּלא-
טאציע פון קינדער דורך זייערע עלטערן? אין אָט דעם פאר-
ברעכן זינען מיר זיך מודה.

אָבער, מענהאט איר, ווען מיר פירן איין געזעלשאפטלעכע
דערציאונג אָנשטאַט דער היימישער, פארניכטן מיר דערמיט די
סאמע הארציקע באציאונגען.

און אייער דערציאונג ווערט דען ניט באשטימט דורך דער
געזעלשאפט? זי ווערט דען ניט באשטימט דורך די געזעלשאפט-
לעכע פארהעלטענישן, אין וועלכע איר דערציט, דורך דער די-
רעקטער אָדער אומדירעקטער אריינמישונג פון דער געזעלשאפט
מיט דער הילף פון דער שול אאוו? די קאָמוניסטן טראכטן ניט
אויס די אויפווירקונג פון דער געזעלשאפט אויף דער דערציאונג;
זיי ענדערן נאָר איר כאראקטער, זיי רייסן ארויס די דערציאונג
פון אונטערן איינפלוס פונעם הערשנדיקן קלאס.

די בורזשואזע ריידערייען וועגן פאמיליע און דערציאונג,
וועגן די הארציקע באציאונגען צווישן עלטערן און קינדער ווערן
אלץ מער עקלדיק, וואָס מער די פאמיליען-פארבינדונגען ביי
די פּראָלעטאריער ווערן מתמת דער אנשוויקלונג פון דער גרויס-
אינדוסטריע צעריסן און די קינדער ווערן פארוואנדלט אין פשו-
טע האנדלס-ארטיקלען און ארבעט-אינסטרומענטן.

אַבער איר, קאָמוניסטן, ווילט איינפירן געמיינשאפטלעכקייט
פון ווייבער — שרייט צו אונדז די גאנצע בורזשואזיע אין איין
כאַר.

דער בורזשוא זעט אין זיין פרוי א פשוטן פראָדוציר-אינסטרומ-
מענט. ער הערט, אז מען וויל די פראָדוציר-אינסטרומענטן אויס-
נוצן געמיינשאפטלעך, קאָן ער זיך, נאטירלעך, אנדערש גאָר
ניט פאַרשמעלן, ווי נאָר, אז דער גורל פון געמיינשאפטלעכקייט
וועט אויספאלן אויך אויף די ווייבער.

עס פאלט אים גאָר ניט אײן, אז עס האנדלט זיך גראַד וועגן
אַפשאפן די לאגע פון פרויען אלס פשוטן פראָדוציר-אינסטרומ-
מענט.

ס'איז, אגב, ניטאָ קיין מער קאָמישע זאך, ווי דער הויכמאַ-
ראלישער שוידער פון אונדזערע בורזשוא מכוח דער כלומרשמער
אַפיציעלער געמיינשאפטלעכקייט פון ווייבער ביי די קאָמוניסטן.
די קאָמוניסטן דארפן גאָר ניט איינפירן די געמיינשאפטלעכ-
קייט פון ווייבער, זי האָט כמעט שטענדיק עקזיסטירט.

אונדזערע בורזשוא, ניט באנוגענענדיק זיך דערמיט, וואָס
די ווייבער און מעכטער פון זייערע פראָלעטאריער געפינען זיך
אין זייער רשות, שוין אינגאנצן אָפגערעדט וועגן דער אַפיציע-
לער פראָסטיטוציע, געפינען א באזונדערן פארגעניגן דע-
רין, וואָס זיי פארפירן די ווייבער איינער ביי דעם אנדערן.

די בורזשואזיע הייראט איז אין דער ווירקלעכקייט געמיינ-
שאפטלעכקייט פון די געהייראטע פרויען. די קאָמוניסטן וואָלט
מען העכסטנס געקאָנט פאָרווארפן, אז אָנשמאַט דער צביעותדיק
פארדעקטער געמיינשאפטלעכקייט פון ווייבער ווילן זיי כלומרשמ
איינפירן אן אַפיציעלע, אן אָפענע. עס איז אָבער זעלבסטפאר-
שטענדלעך, אז מיטן פארניכטן די איצטיקע פראָדוציר-פארהעל-

טענישן וועט פארשווינדן אויך די געמיינשאפטלעכקייט פון וויי-
בער, וואָס שטאמט פון אַט די פארהעלטענישן, דה. די אָפיציעלע
און ניט אָפיציעלע פּראָסטיטוציע.

ווימער, האָט מען די קאָמוניסטן פאַרגעוואָרפן, אז זיי ווילן
כלומרשט אָפּשאפן דאָס פּאַטערלאַנד, די נאַציאָנאַליזמע.
די אַרבעטער האָבן ניט קיין פּאַטערלאַנד. מען קאָן בליי זיי
ניט אָפּנעמען דאָס, וואָס זיי האָבן ניט. אזוי ווי דער פּראָלע-
טאריאט מוז קודם-בל דערפֿאַכערן פאר זיך די פּאָליטישע הער-
שאפט, דערהייבן זיך צו דער לאַגע פון א נאַציאָנאַלן קלאַס*,
קאָנסטיטואירן זיך זעלבסט אלס נאַציע, איז ער זעלבסט נאָך
נאַציאָנאַל, כאָטש גאָר ניט אין דעם זין, ווי די בורזשואזיע פאר-
שטייט עס.

די נאַציאָנאַלע אָפּגעזונדערטקייט און די קעגנזאצן צווישן
די פעלקער פארשווינדן אלץ מער און מער שוין מיט דער אַנטי-
וויקלונג פון דער בורזשואזיע, מיט דער פּרייהייט פון האַנדל,
מיטן וועלט-מאַרק, מיט דער איינאַרטיקייט פון דער אינדוסטריע-
לער פּראָדוקציע און פון די לעבנס-פארהעלטענישן, וואָס אַנטי-
שפּרעכן איר.

די הערשאפט פונעם פּראָלעטאריאט וועט נאָך מער פאַרני-
כערן זייער פאַרשווינדונג. פאַראייניקטע האַנדלונג, ווייניקסטנס
פון די ציוויליזירטע לענדער, איז איינע פון די ערשמע באדינ-
גונגען פאַר זיין באפרייאונג.

אין דער זעלביקער מאָס, אין וועלכער עס וועט פאַרניכטעט
ווערן די עקספּלאַטאַציע פון איינזיווירדואום דורך דעם אַנטי-

---

* אין דער ענגלישער אויסגאַבע פון 1888 י. איז אָנשטאָט די ווערטער: „דער-
הייבן זיך צו דער לאַגע פון א נאַציאָנאַלן קלאַס“ אָפּגעדרוקט — „דערהייבן זיך
צו דער לאַגע פונעם פירנדיקן קלאַס פון דער נאַציע“ רעד.

דערן, וועט פארניכטעט ווערן אויך די עקספלאטאציע פון איין נאציע דורך דער אנדערער.

אינאיינעם מיט דעם אנטאגאניזם צווישן די קלאסן אינוויי-ניק אין די נאציעס וועט אָפּפאלן אויך די פּינמלעכע באציאונג פון די נאציעס איינע צו דער אנדערער.

די באשולדיקונגען קעגן דעם קאָמוניזם, וואָס ווערן געמאכט פון רעליגיעזן, פּילאָסאָפּישן און אידעאָלאָגישן שטאנדפונקט בכולל, פארדינען ניט, מען זאָל זיי באטראכטן אויספירלעך.

דארף מען דען זיין באזונדערס מיפזיניק, כדי צו באנעמען, אז אינאיינעם מיט די לעבנס-פארהעלטענישן פון די מענטשן, מיט זייערע געזעלשאפטלעכע באציאונגען, מיט זייער געזעל-שאפטלעכן זיין ענדערן זיך אויך זייערע פאָרשטעלונגען, אָנשווי-אונגען און באגריפן, מיט איין וואָרט — ענדערט זיך אויך זייער באוואוסטזיין?

וואָס זשע אנדערש באווייזט דען די געשיכטע פון אידייען, אויב ניט, אז די גייסטליקע פראָדוקציע ענדערט איר געשטאלט אינאיינעם מיט דער מאטעריעלער? די הערשנדיקע אידייען פון יעדער צייט זיינען אלעמאָל געווען בלויז די אידייען פון דעם הערשנדיקן קלאס.

מען רעדט וועגן אידייען, וואָס רעוואָלוציאָניזירן א גאנצע געזעלשאפט; דערמיט זאָגט מען נאָר ארויס דעם פאקט, אז אינ-ווייניק אין דער אלטער געזעלשאפט האָבן זיך אויסגעבילדעט די עלעמענטן פון א נייער, אז באגלייך מיט דער צעפאלונג פון די אלטע לעבנס-פארהעלטענישן גייט אויך די צעפאלונג פון די אלטע אידייען.

זען די אלטע וועלט האָט געהאלטן ביים אונטערניין, זיי-נען די אלטע רעליגיעס באזיגט געוואָרן דורך דער קריסטלעכער

רעליגיע. בעת די קרויסמלעכע אידייען האָבן אין XVIII יאָר-
הונדערט געליטן א מפלה פון די אויפקלערונג-אידייען, האָט די
פעאַראלע געזעלשאפט געפירט איר קאמף אויף לעבן און טויט
מיט דער דאן רעוואָלוציאָנערער בורזשואזיע. די אידייען וועגן
פרייהייט פון געוויסן און רעליגיע האָבן אויסגעדריקט בלויז די
הערשאפט פון פרייער קאָנקורענץ אינעם געביט פון געוויסן*.

„אַבער“, וועט מען זאָגן, „רעליגיעזע, מאַראלישע, פילאָסאָ-
פישע, פאָלימישע, רעכטלעכע אידייען אאוו. האָבן זיך טאקע
געענדערט אין דעם גאנג פון דער היסטאָרישער אנטוויקלונג.
די רעליגיע, מאַראל, פילאָסאָפיע, פאָליטיק, רעכט האָבן זיך אַבער
שטענדיק אויפגעהיט אין דער דאָזיקער כסדרדיקער ענדערונג.
הוין דעם זיינען נאָך פאראן אייביקע אמתן, ווי פרייהייט,
גערעכטיקייט אאוו, וואָס זיינען געמיינזאם פאר אלע צושטאנדן
פון דער געזעלשאפט. דער קאָמוניזם אַבער שאפט אָפּ די איי-
ביקע אמתן, ער שאפט אָפּ די רעליגיע, די מאַראל, אַנשטאָט
זיי אויפסניי צו איבערגעשטאלטן, דעריבער ווידערשפרעכט ער
דער גאנצער ביז איצטיקער היסטאָרישער אנטוויקלונג“.

צו וואָס ווערט רעדוצירט די דאָזיקע באשולדיקונג? די גע-
שיכטע פון אלע ביז איצטיקע געזעלשאפטן האָט זיך באוועגט
אין קלאסן-קעגנזאצן, וועלכע האָבן אין פארשיידענע עפאָכעס
געהאט פארשיידענע פאָרמען.

נאָר וואָס פאר א פאָרם זיי האָבן ניט געהאט אַנגענומען, איז
אַבער די עקספּלואטאציע פון איין מייל געזעלשאפט דורך דעם
אנדערן א געמיינזאמער פאקט פאר אלע פארגאנגענע יאָרהונ-

---

* אין די וויטערדיקע אויסגאבעס, אַנגעהויבן פון דער דריטשישער אויסגאבע
פון 1872 י., זיינען די ווערטער: „אינעם געביט פון געוויסן“ פארביטן מיט די
ווערטער: „אינעם געביט פון וויסן“. ר. ע. ד.

דערטן. עס איז דעריבער קיין וואונדער ניט, וואָס דאָס געזעל-
שאַפּמלעכע באַוואוסמונין פון אלע יאָרהונדערטן באַוועגט זיך,
טרַאָץ דער גאַנצער פּילאַרטיקייט און פאַרשיידנקייט, אין גע-
וויסע געמיינזאַמע פּאַרמען, אין אזעלכע פּאַרמען, — באַוואוסט-
זיין-פּאַרמען, — וואָס וועלן אינגאַנצן פאַרשוואַנדן ווערן נאָך
דאן, ווען עס וועלן פּולשמענדיק פאַרשווינדן די קלאַסן-קעגנזאַצן.
די קאָמוניסטישע רעוואָלוציע איז דער ראַדיקאַלסטער אַינ-
רייט מיט די בירושה באַקומענע אַייגנטום-פאַרהעלטענישן; עס
איז קיין וואונדער ניט, וואָס אינעם גאַנג פון איר אַנטוויקלונג
רייסט זי אויפן ראַדיקאַלסטן אופן אַיין מיט די בירושה באַקו-
מענע אידייען.

זאָל אָבער זיין גענוג מיט די מענות פון דער בורזשואַזיע
קעגן דעם קאָמוניזם.

מיר האָבן שוין פּרונער געזען, אז דער ערשטער שריט אין
דער אַרבעטער-רעוואָלוציע איז — דערהייבן דעם פּראָלעטאַריאַט
צו דער מדרגה פון אַ הערשנדיקן קלאַס, דעראַבערן די דעמאָ-
קראַטיע.

דער פּראָלעטאַריאַט וועט אויסנוצן זיין פּאָליטישע הער-
שאַפט, כדי שריט נאָך שריט אַרויסצורייסן ביי דער בורזשו-
אזיע דעם גאַנצן קאַפיטאַל, כדי צו צענטראַליזירן אין די הענט
פון דער מלוכה, דה. פון דעם פּראָלעטאַריאַט, וואָס איז אָרנאָ-
ניזירט אלס הערשנדיקער קלאַס, אלע פּראָדוציר-געצייג און ווי
זייט מעגלעך שנעל צו פאַרמערן די מאַסע פּראָדוקטיוו-קרעפּטן.
דאָס קאָן, נאַטירלעך, צוערשט געשען נאָר דורכן דעספּאָ-
מישן אַריינרייסן זיך אין דעם אַייגנטום-רעכט און אין די בורזשו-
אזע פּראָדוציר-פאַרהעלטענישן, דאָס הייסט, דורך מאַסמיטלען,
וואָס עקאָנאָמיש זעען זיי אויס ניט גענוג און אָן האַפט, אָבער

וואָס אין גאנג פון דער באוועגונג וואקסן זי זיך אליין אריבער
און זיינען אומפארמיידלעך אלס מיטל פאר אן איבערקערעניש
אינעם גאנצן פראָדוציר-אופן.

די דאָזיקע מאָסמיטלען וועלן, נאטירלעך, אין פארשיידענע
לענדער זיין פארשיידן.

דאָך וואָלט מען אין די פאָרגעשריטנסמע לענדער כמעט
אומעטום געקאָנט אָנווענדן די פאָלגנדיקע מאָסמיטלען:

(1) עקספראָפריאירן דאָס ערד-אייגנטום און פארווענדן די
ערד-רענטע אויף צו דעקן די מלוכה-הוצאות.

(2) א הויכער פראָגרעסיווער שטייער.

(3) אָפשאפן דאָס ירושה-רעכט.

(4) קאָנפּיסקירן דאָס אייגנטום פון אלע עמיגראנטן און בונ-

מאָוושטיקעס.

(5) צענטראליזירן דעם קרעדיט אין די הענט פון דער מלוכה
דורך א נאציאָנאלן באַנק מיט מלוכה-קאפיטאל און אויסשליס-
לעכער מאָנאָפאָליע.

(6) צענטראליזירן דעם גאנצן טראַנספאָרט אין די הענט פון
דער מלוכה.

(7) פארמערן די צאָל מלוכה-פאבריקן, פראָדוציר-געצייג,
אויפאקערן און פארבעסערן די ערד לויט אן אלגעמיינעם פלאן.

(8) גלייכע ארבעט-פליכט פאר אלע, שאפן אינדוסטריעלע
ארבייען, באזונדערס פאר דער ערד-ארבעט.

(9) פאראייניקן די ערד-ארבעט מיט דער אינדוסטריע, מיט-
העלפן צו באַזייטיקן ביסלעכווייז דעם קעגנזאץ* צווישן שטאַט
און דאָרף.

---

* אין די ווינטערדיקע דייטשישע אויסגאבעס, אָנגעהויבן פון דער אויסגאבע
פון 1872 יאָר, איז דאָס וואָרט: „קעגנזאץ“ פארביטן מיטן וואָרט: „אונטערשייד“.
רעד.

10) געבן געזעלשאפטלעכע און אומזיסטיקע דערציאונג אלע קינדער. אָפּשאפן די פאבריק-ארבעט פון קינדער אין איר היינטיקער פאָרם. פאראייניקן די דערציאונג מיט דער מאטעריעלער פראָדוקציע אאוו. אאוו.

ווען די קלאסן-אונטערשיידן וועלן אינעם גאנג פון דער אנט-וויקלונג פארשווינדן און די גאנצע פראָדוקציע וועט קאָנצענטרירט ווערן אין די הענט פון די אסאָציאירטע אינדיווידואלן, דאן וועט די עפנטלעכע מאכט פארלירן איר פאָליטישן כאראקטער. די פאָליטישע מאכט אינעם אייגנטלעכן זין פונעם וואָרט איז די אָרגאניזירטע געוואלט פון איין קלאס צו אונטערדריקן דעם אנדערן. ווען אין זיין קאמף קעגן דער בורזשואזיע פאר-אייניקט זיך דער פראָלעטאריאט אומפארמיידלעך אלס קלאס, ווען ער ווערט דורך א רעוואָלוציע דער הערשנדיקער קלאס און אלס הערשנדיקער קלאס שאפט ער אָפּ מיט געוואלט די אלטע פראָדוציר-פארהעלטענישן, — פארניכטעט ער דאן אינאיינעם מיט די דאָזיקע פראָדוציר-פארהעלטענישן די באדינגונגען פאר דער עקזיסטענץ פון קלאסן-קעגנזאצן, די קלאסן בכלל*, און דערמיט גופא אויך זיין אייגענע הערשאפט אלס קלאס.

אָנשטאָט דער אלטער בורזשואזער געזעלשאפט מיט אירע קלאסן און קלאסן-קעגנזאצן קומט אן אסאָציאציע, וואו די פרייע אנטוויקלונג פון יעדן איינעם איז דער באדינג פאר דער פרייער אנטוויקלונג פון אלעמען.

---

* אין די ווינטערדיקע דייטשישע אויסגאבעס, אָנגעהויבן פון דער אויסגאבע פון 1872 יאָר, זיינען די ווערטער: „די קלאסן בכלל“ פארביטן מיט די ווערטער: „ליקווירט ער די קלאסן בכלל“. רעד.

**סאַציאָליסטישע
אין קאָמוניסטישע
ליטעראַטור**

(1) דער רעאקציאָנערער סאַציאָליזם

(א) דער פעאַדאלער סאַציאָליזם

די פראנצויזישע און ענגלישע אריסטאָקראטיע איז לויט איר היסטאָרישער לאגע בארופן געווען צו שרייבן פאמפלעטן קעגן דער מוֹדערנער בורזשואזער געזעלשאפט. אין דער פראנצויזישער יולי-רעוואָלוציע פון 1830 יאָר, אין דער ענגלישער רעפאָרם-באוועגונג האָט זי ווידעראמאָל געליטן א מופלה פון דעם פארהאסטן אויפגעקומענעם בורזשוא. וועגן אן ערנסטן פאָליטישן קאמף האָט שוין מער קיין רייד ניט געקאָנט זיין. עס איז איר געבליבן נאָר דער ליטעראַרישער קאמף. אָבער אויך אויפן געביט פון ליטעראַטור זיינען שוין די אלטע פראזעס פון דער רעסטהאוראציע-צייט 1 געוואָרן אוממעגלעך. כדי צו דער-וועקן סימפאטיע, האָט די אריסטאָקראטיע געמוזט מאכן אן

1 עס רעדט זיך ניט וועגן דער ענגלישער רעסטהאוראציע פון די יאָרן 1660—1689, נאָר וועגן דער פראנצויזישער רעסטהאוראציע פון די יאָרן 1814—1830. (ענגעל'ס סעס אן אָנמערקונג צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר.)

אָנשטעל, אז זי איז שוין נאָר ניט אויסן אירע אייגענע אינמע-
 רעסן, אז דער באשולדיקונגס-אקט, וואָס זי שמעלט ארויס קעגן
 דער בורזשואזיע, איז נאָר אין די אינטערעסן פונעם עקספּלאַ-
 מירטן ארבעטער-קלאַס. זי האָט זיך פארשאפט פארגעניגן דורך
 פארפאסן פאסקווילן קעגן איר נייעם הערשער און אריינרוימען
 אים אין אויער ארזין מער אָדער ווייניקער ביזע נביאות.

אָט אויף אזא מין אופן איז אנמשטאנען דער פעאָדאלער
 סאָציאַליזם — האלב קלאַג-ליד, האלב פאסקוויל, האלב ווידער-
 קלאַנג פון דער פארגאנגענהייט, האלב דראָאונג דער צוקונפט, —
 וואָס צייטנווייז פלעגט ער טרעפן דער בורזשואזיע אין הארצן מיט
 זיין ביטערן, שארפזיניקן, בייסיקן אורטייל, אָבער שמענדיק פלעגט
 ער מאכן א קאָמישן אינדרוק מיט זיין אבסאָלוטער אומפעיקט
 צו באנעמען דעם גאנג פון דער מאָדערנער געשיכטע.

די אריסטאָקראַטיע האָט געפאָכט מיט דער פּראָלעטארי-
 שער מאָרבע ווי מיט א פאָן אין דער האנט, כדי צו פארוואלען
 ארום זיך דאָס פאָלק. אָבער יעדעס מאָל, ווען דאָס פאָלק פלעגט
 איר נאָכגיין, פלעגט עס ביי איר אויפן הינטן דערווען די אלטע
 פעאָדאלע הערבן און עס פלעגט זיך צעלויפן מיט א הילכיקן
 און ניט דרך-ארצדיקן געלעכטער.

געשפילט די דאָזיקע קאָמעדיע האָבן א טייל פון די פראַנ-
 צויזישע לעגיימיסטיס און דאָס „יונגע ענגלאַנד“*.

ווען די פעאָדאלן ווילן דערווייזן, אז זייער אופן פון עקספּלו-
 אטאציע האָט אויסגעזען אנדערש, ווי די בורזשואזע עקס-

* לעגייטימיסטן — די פארטיי פון די אדעליקע ערד-באזיצער, אָנהענגער
 פון אויפשטעלן די בורגאָנען-דינאסטיע. דאָס יונגע ענגלאַנד — א קריזיס פון
 ענגלישע אריסטאָקראַטן, פאָליטישע טוער און ליטעראַטאָרן, וואָס זינגען געשטאנען
 נאָענט צו דער קאָנסערוואַטיווער פארטיי. אָנגעזעענע פאָרשטייער פון דעם דאָזיקן
 קריזיס, וואָס געגרינדעט האָט עס זיך ארום 1842 י., זינגען געווען דיזראַעלי, טאָמאס
 קארלייל אא. ר. ע. ד.

פלאטאציע, פארגעסן זיי בלויז, אז זיי האָבן עקספּלאַמירט בײַ
גאנץ אנדערע און איצט שוין אָפּגעלעבטע אומשטענדן און בא-
דינגונגען. ווען זיי ווײַזן אָן, אז אונטער זייער הערשאַפֿט איז
קיין מאָדערנער פּראָלעטאריאט נישט געווען, פארגעסן זיי בלויז,
אז גראָד די מאָדערנע בורזשואזיע איז געווען א נויטווענדיקער
פּראָדוקט פון זייער געזעלשאַפֿטלעכער אָרדענונג.

אנב, באהאלטן זיי אזוי ווייניק דעם רעאקצאַנערן כאראק-
טער פון זייער קריטיק, אז זייער הויפט-באשולדיקונג קעגן דער
בורזשואזיע כאשטייט גראָד אין דעם, וואָס אונטער איר הער-
שאַפֿט אנטוויקלט זיך א קלאַס, וועלכער וועט אויפרייסן די גאנ-
צע אלטע געזעלשאַפֿטלעכע אָרדענונג.

זיי ווארפן אויף דער בורזשואזיע א סך מער דאָס, וואָס זי
שאַפֿט א רעוואָלוציאָנערן פּראָלעטאריאט, איידער דאָס, וואָס
זי שאַפֿט א פּראָלעטאריאט בכלל.

אין דער פּאָליטישער פראקטיק באטייליקן זיי זיך דעריבער
אין אלע געוואלטהאָפֿטיגע קעגן דעם ארבעטער-קלאַס, און
אין געוויינלעכן לעבן האלטן זיי פאר גאנץ פאסיק, טראָץ אלע
אויפגעבלאָזענע פראזעס זייערע, אונטערצוקלייבן די גאַלדענע
עפּל * און שאכעריש אויסצובלייבן טרינהייט, ליבע, ערע אויף
שעפּסן-וואָל, בורעקעס און שנאפּס ¹.

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר איז נאָך די ווערטער: „גאַל-
דענע עפּל“ צוגעגעבן—וואָס פאָלן פונעם בוים פון דער אינדוסטריע. רעד.
1 דאָס איז שײַך דער עיקר צו דיטשלאַנד, וואו די אגראַרע אריסטאָקראַטיע
און די יונקערס פירן די ווירטשאַפֿט אויפן גרעסטן טײַל פון זייערע מאַיאַנטקעס אויפן
אייגענעם השבון מיט דער הילף פון זייערע פארוואלטערס און וואָס זײַנען נאָך
אויסער דעם גרויסע אייגנטימער פון זאוואָדן פון בורעקעס-צוקער און בראַנפן.
די מער ריכע ענגלישע אריסטאָקראַטן זײַנען נאָך דערצו נישט דערגאַנגען; אָבער זיי
ווייסן אויך, ווי אזוי צו קאַמפּענסירן דאָס פאָלן פון דער רענטע—זיי גיבן זייער
נאָמען די גרינדער פון מער אָדער ווייניקער צווייפֿלהאַפֿטע אקציאָנערע קאַמפּאַניעס.
(ענגעלסעס און אָנמערקונג צו דער ענגלישער אויסגאבע
פון 1888 יאָר.)

פונקט ווי דער גלח איז אלעמאל געגאנגען האנט בני האנט מיטן פעאדאל, אזוי גייט אויך דער גלחישער סאציאליזם מיטן פעאדאלן.

עס איז ניטא קיין גרינגערע זאך, ווי צוצוגעבן דעם קריסט- לעבן אסקעטיזם א סאציאליסטישע באפארבונג. איז דען דאס קריסטנטום אויך ניט ארויסגעטראגן קעגן פרוואט-אייגנטום, קעגן הייראט, קעגן מלוכה? האט עס דען אָנשמאָט דעם ניט געפריידיקט צדקה און בעטלערין, הייראטלאָזיקייט און נזירות, דאָס מאָנאָבישע לעבן און די קירך? דער קריסטלעכער סאציאליזם — דאָס איז בלויז דאָס הייליקע וואסער, מיט וועלכן דער גלח באשפריצט די פארביטערונג פונעם אריסטאָקראט.

ב) דער קליינבירגערלעכער סאציאליזם

די פעאדאלע אריסטאָקראטיע איז ניט דער איינציקער קלאס, וואָס די בורזשואזיע האָט אראָפגעוואָרפן אין וועמענס לעבנס- באדינגונגען האָבן זיך פארערגערט און אָפגעשמאָרבן אין דער מאָדערנער בורזשואזער געזעלשאפט. דער מיטלאלטערלעכער בירגערטום-שמאנד און דער שמאנד פון קליינפויערטום זיינען געווען די פאָרגייער פון דער מאָדערנער בורזשואזיע. אין די לענדער, וואָס זיינען אינדוסטריעל און קאָמערציעל וויניקער אנטוויקלט, לעבט נאָך ווי-עס-איז דער דאָזיקער קלאס זינט בני זינט מיט דער אויפקומענדיקער בורזשואזיע.

אין די לענדער, וואו די מאָדערנע ציוויליזאציע האָט זיך אנטוויקלט, האָט זיך געשאפן אַ נייע קליינבירגערטום, וואָס שוועבט צווישן דעם פראָלעטאריאט און דער בורזשואזיע און בילדעט זיך כסדר אויס אויפסניי אלס צוגאָב-טייל פון דער בורזשואזער געזעלשאפט. די מיטגלידער פון אָט דעם קלאס

ווערן אָבער דורך דער קאָנקורענץ כסדר ארױפגעשלינדערט אין די רײען פונעם פּראָלעטאריאט און זיי הייבן שוין אָן צו זען, ווי מיט דער אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע דערנעבן-טערט זיך דער מאַמענט, ווען זיי וועלן אינגאנצן פארשווינדן אלס זעלבשטענדיקער טײל פון דער מאַדערנער געזעלשאפט און וועלן אינעם האנדל, אין דער אינדוסטריע, אין דער לאנדווירט-שאפט פארביטן ווערן דורך ארבעט-אויפזעערס און געדונגענע משרתים.

אין אזוינע לענדער, ווי פראנקרײך, וואו דאָס פויערטום מאכט אויס העכער א העלפט פון דער באפעלקערונג, איז געווען נאטירלעך, וואָס שרייבער, וועלכע זײנען ארויסגעטראָמן פארן פּראָלעטאריאט קעגן דער בורזשואזיע, האָבן אין זייער קריטיק פון דעם בורזשואזן רעזשים זיך באנוצט מיט א קליינ-בירגערלעכער און קליינפוייערשער מאַס און האָבן די ארבעטער-זאך פארטיידיקט פונעם שטאנדפונקט פון קליינבירגערטום. אַט אזוי איז אנטשטאנען דער קליינבירגערלעכער סאָציאליזם. סײַס-מאָנדי שטייט בראש פון אַט דער ליטעראטור ניט נאָר אין פראנקרײך, נאָר אויך אין ענגלאנד.

דער דאָזיקער סאָציאליזם האָט זייער שארפזיניק אנאליזירט די ווידערשפּרוכן אין די מאַדערנע פּראָדוציר-פארהעלטענישן. ער האָט אויפגעדעקט די צביעותדיקע אפּאָלאָגעטיק פון די עקאָ-נאָמיסטן. ער האָט אומבאשטרײטבאר דערווייזן די צעשמערנדי-קע ווירקונג פון די מאשינעס און פון דער ארבעט-צעמײלונג, די קאָנצענטראציע פון די קאפיטאלן און פונעם ערד-באוין, די איבערפּראָדוקציע, די קריזיסן, דעם נויטווענדיקן אונטערגאנג פון די קליינבירגער און פויערים, דעם דלות פונעם פּראָלעטא-ריאט, די אנארכיע אין דער פּראָדוקציע, די שרייענדיקע ניט-

גלייכהייט אין דער פארטיילונג פונעם רייכטום, די אינדוסטריע-
לע פארניכטונגס-מלחמה צווישן די נאציעס, די צעפאלונג פון
די אלטע זימן, פון די אלטע פאמיליען-פארהעלמענישן, פון די
אלטע נאציאנאליטעמן.

אָבער לויט זיין פאָזיטיוון אינהאלט וויל אָט דער סאָציאַליזם
אָדער צוריק אויפשמעלן די אלטע מיטלען פון פּראָדוקציע און
אויסמויש און צוזאמען דערמיט אויך די אלטע אייגנטום-פאר-
העלטענישן און די אלטע געזעלשאפט, אָדער ער וויל די מאָדער-
נע מיטלען פון פּראָדוקציע און אויסמויש איבערגוואלד צוריק
אריינשטופן אין די ראמען פון די אלטע אייגנטום-פארהעלמע-
נישן, וועלכע זינען דורך זיי אויפגעריסן געוואָרן און האָבן גע-
מוזט אויפגעריסן ווערן. אין ביידע פאלן איז ער גלייכצייטיק
אי דעאקציאָנער אי אומאָפּיש.

צעכן-אָרגאַניזאַציע פון דער אינדוסטריע און פּאַטריאַרכא-
לע לאנדווירטשאפט — דאָס איז זיין לעצט וואָרט.
אין איר ווייטערדיקער אנטוויקלונג האָט זיך די דאָזיקע
ריכטונג פארוואנדלט אין פּחדנישער קלאָגערני*.

ג) דער דייטשישער, אָדער דער „אַמתער“, סאָציאַליזם
די סאָציאַליסטישע און קאָמוניסטישע ליטעראטור פון
פראנקרייך, וועלכע איז אנטשמאנען אונטערן דרוק פון דער
הערשנדיקער בורזשואזיע און איז דער ליטערארישער אויס-
דרוק פון דעם קאמף קעגן דער דאָזיקער הערשאפט, איז אריינ-
געפירט געוואָרן קיין דייטשלאנד אין אזא צייט, ווען די בור-

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 י. איז אָנשטאָט די ווערטער: „אין
איר ווייטערדיקער אנטוויקלונג האָט זיך די דאָזיקע ריכטונג פארוואנדלט אין פּחד-
נישער קלאָגערני“ אָנגערודקט: „סוף-כִּלְיָהּ, ווען די אימפּאַשטריטטבארע היס-
טאָרישע פּאַקטן האָבן געצוואנגען יעדערע שוין פון דער פּאַרשיכונדיקער
ווירקונג פון אילוזיעס צו פארשוידן, האָט זיך די דאָזיקע פּאַרס פון סאָציאַליזם
פארוואנדלט אין נעבעכדיקער קלאָגערני“.

זשואזיע האָט דאָרטן ערשט אָנגעהויבן איר קאמף קעגן דעם פעאָדאלן אבסאָלויטיזם.

דייטשישע פּילאָסאָפּן, האלב-פּילאָסאָפּן און ליכהאַבער פון שיינע פּראָזן האָבן זיך מיט זשערנעקניט ארויפגעוואָרפן אויף דער דאָזיקער ליטעראַטור און האָבן נאָך פאָרגעסן, אז מיט דער איינזואַנדערונג פון אָט די ווערק פון פּראַנקרייך האָבן נאָך ניט איינגעוואַנדערט גלייכצייטיק קיין דייטשלאַנד די פּראַנצויזישע לעבנס-פּאַרהעלטענישן. אין די דייטשישע פּאַרהעלטענישן האָט די פּראַנצויזישע ליטעראַטור אָנגעוואָרן יעטווידע אוממיטלעכאַר-פּראַקטישע באַדייטונג און האָט באַקומען א ריין ליטעראַרישן אויסזען. זי האָט געמוזט באַקומען א פנים פון א פּוסטער חקירה וועגן דער אמתער געזעלשאַפּט*, וועגן דער פּאַרווירקלעכונג פון דעם מענטשלעכן מהות. אזוי-ארום האָבן די פּאָדערונגען פון דער ערשטער פּראַנצויזישער רעוואָלוציע געהאט פאַר די דייטשישע פּילאָסאָפּן פון XVIII יאָרהונדערט א זיין נאָך אלס פּאָדערונגען פון דער „פּראַקטישער פּאַרנופּט“ בכלל, און די אַנטפּלעקונגען פונעם ווילן פון דער רעוואָלוציאָנערער פּראַנצויזישער בורזשואַזיע האָבן אין זייערע אויגן געהאט די באַ-דייטונג פון געזעצן פונעם ריינעם ווילן, פון דעם ווילן, ווי ער דאַרף זײַן, פון דעם אמת-מענטשלעכן ווילן.

די גאַנצע אַרבעט פון די דייטשישע ליטעראַטור איז באַשטאַנען אויסשליסלעך אין ברענגען די נייע פּראַנצויזישע אידעען אין איינקלאַנג מיט זייער אַלטן פּילאָסאָפּישן געוויסן אָדער, ריכטיקער געזאָגט, אין אָנאַייגענען די פּראַנצויזישע אידעען, ארויס-נייענדיק פון דעם אייגענעם פּילאָסאָפּישן שטאַנדפּונקט.

* אין די ווייטערדיקע אויסגאַבעס, אָנגעהויבן פון דער דייטשישער אויסגאַבע פון 1872 יאָר, זענען די ווערטער: „וועגן דער אמתער געזעלשאַפּט“ ניטאָר רעד.

די דאָזיקע אָנאייגענונג איז פּאַרנעקומען אויפן זעלביקן אופן, ווי מען נעמט אויף בכלל א פרעמדע שפראך, דורך איבער-זעצונג.

עס איז באוואוסט, ווי אזוי די מאָנאכן פלעגן אויף די מא-נוסקריפטן פון די קלאסישע ווערק פון דער אלטער געצנדיגער-שער צייט ארויפשרייבן אומגעלומפערטע לעבנס-געשיכטעס פון קאמוילישע הייליקע. די דניטשישע ליטעראטור זינגען זיך מיט דער וועלטלעכער פראנצויזישער ליטעראטור באגאנגען פונקט פארקערט. זייערע פילאָסאָפישע אבסורדן פלעגן זיי שרייבן אונ-טער דעם פראנצויזישן אָריגינאל. צום ביישפיל, אונטער דער פראנצויזישער קריטיק פון די געלט-פארהעלטענישן האָבן זיי געשריבן „די אנטאויסערונג פון דעם מענטשלעכן וועזן“, אונטער דער פראנצויזישער קריטיק פון דער בורזשואזער מלוכה האָבן זיי געשריבן „די אָפּשאפונג פון דער הערשאפט פון דעם אבסטראקט-אלגעמיינעם“ אאוו.

די דאָזיקע פילאָסאָפישע פראזעאָלאָגיע, וואָס זיי האָבן אָנגעגעבן אלס פראנצויזישע מעאַריעס, האָבן זיי א נאָמען געגעבן „פילאָסאָפיע פון טאט“, „אמתער סאָציאליזם“, „דיטשישע וויסנ-שאפט פונעם סאָציאליזם“, „פילאָסאָפישע באגרינדונג פונעם סאָציאליזם“ אאוו.

די פראנצויזישע סאָציאליסטיש-קאָמוניסטישע ליטעראטור איז אזוי-ארום כּוּמֶש קאסטירט געוואָרן. און אזוי ווי בניִים דיטשי אין די הענט האָט זי אויפגעהערט אויסצודריקן דעם קאמף פון איין קלאס קעגן דעם אנדערן, איז דער דיטשי געווען זיכער, אז ער איז בייגעקומען די „פראנצויזישע איינזיטיקייט“, אז אָנשטאָט די אמתע באדערפענישן פארטיידיקט ער די באדערפע-ניש אין אמת, און אָנשטאָט די אינטערעסן פונעם פראָלעטאָר-

יאט — די אינטערעסן פון דעם מענטשלעכן מוהות, פונעם מענטש-
טישן בכלל, פון דעם מענטשן, וואָס געהערט ניט צו קיין שום
קלאַס, וואָס געהערט בכלל ניט צו דער ווירקלעכקייט, נאָר צו
דעם פארנעפלטן הימל פון דער פילאָסאָפֿישער פּאָנאָמאָזיע.

אַט דער דײַטשישער סאַציאַליזם, וואָס האָט זיך אזוי ערנסט
און פֿייערלעך באַצויגן צו זײַנע אומבאהאַלפֿענע שול-איכונגען
און וואָס האָט זיי אזוי מאַרק-שרײַעריש צעפּוויקט, האָט ביסלעכ-
ווייז פאַרלאָרן זײַן פּעדאַגאָגישע אומשולד.

דער קאַמף פון דער דײַטשישער, דער עיקר פון דער פּרײַסי-
שער, בורזשואַזיע קעגן די פּעאַדאַלן און קעגן דער אבסאָלומער
מאָנאַרכיע, — מיט אײַן וואָרט, די ליבעראַלע באַוועגונג — איז
געוואָרן אלץ ערנסטער.

דער „אמתער“ סאַציאַליזם האָט אזוי-ארום געקראָגן די גע-
וואַנטשענע געלעגנהײַט קעגנצושטעלן דער פּאַליטישער באַווע-
גונג סאַציאַליסטישע פּאַדערונגען, ארײַנוואַרפֿן אין טראַדיציאָנעלן
תּרם דעם ליבעראַליזם, די פאַרטרעטערשאַפט-מלוכה, די בורזש-
אזע קאָנקורענץ, די בורזשואַזע פּרײַהײַט פון פּרעסע, דאָס בור-
זשואַזע רעכט, די בורזשואַזע פּרײַהײַט און גלײַכהײַט און פּרײַ-
דיקן פאַר דער פּאַלקסמאַסע, אז אין דער דאָזיקער בורזשואַזער
באַוועגונג קאָן זי גאָרנישט ניט געווינען, נאָר, פאַרקערט, אלץ
פאַרשפּילן. דער דײַטשישער סאַציאַליזם האָט צו דער רעכטער
צײַט פאַרגעסן, אז די פּראַנצויזישע קריטיק, וואָס ער איז געווען
אירער א פּוסטער ווידערקול, האָט געהאַט אַלס פּאַרהנחה די
מאָדערנע בורזשואַזע געזעלשאַפט מיט די אַנטשפּרעכיקע מאַ-
טעריעלע לעבנס-באַדינגונגען און מיט דער געהעריקער פּאַלי-
טישער קאָנסטיטוציע, דה. גראַד אַזעלכע פּאַרהנחות, וואָס אין
דײַטשלאַנד האָט מען זיי ערשט געדאַרפֿט אויסקעמפּן.

פאר די דײַטשישע אבסאָלומע רעגירונגען מיט זייער כנופיה גלױ-
 חים, שול-משגיחים, פארשמאָלצענע יונקערס און ביוראָקראַטן
 האָט ער געדינט אלס געוואונטשענע סמראשידלע קעגן דער בור-
 זשואזיע, וואָס האָט דראָענדיק אָנגעהויבן גיין בארג-ארויף.
 ער איז געווען א זיסלעכע דערנאנצונג צו די ביטערע בײַטש-
 שמיצן און ביקסן-קוילן, מיט וועלכע די זעלביקע רעגירונגען
 האָבן געענטפערט אויף די אויפשטאנדן פון די דײַטשישע אר-
 בעטער.

חויז דעם, וואָס דער „אמתער“ סאָציאליזם איז אזוי-ארום
 געוואָרן א געווער אין די הענט פון די רעגירונגען קעגן דער
 דײַטשישער בורזשואזיע, האָט ער אוממיטלכאר אויך אויסגע-
 דריקט רעאקצאַנערע אינטערעסן, די אינטערעסן פונעם
 דײַטשישן קליינבירגערטום.* דאָס קליינבירגערטום, וואָס
 איז פארבליבן בירושה נאָך פון XVI יאָרהונדערט און וואָס
 זינט דאן שווימט עם כסדר פונדאָסניי ארויף אין פארשידענע
 פאַרמען, בילדעט אין דײַטשלאנד דעם ווירקלעכן געזעלשאפט-
 לעכן פונדאמענט פון דער עקזיסטירנדיקער אָרדענונג.

אײַנהיטן דאָס קליינבירגערטום הייסט אײַנהיטן די עקזיס-
 טירנדיקע אָרדענונג אין דײַטשלאנד. אין דער אינדוסטריעלער
 און פאָליטישער הערשאפט פון דער בורזשואזיע זעט עם מיט
 מורא זײַן זיכערן טויט, — פון איין זײַט, מחמת דער קאָנצענ-
 טראציע פונעם קאפיטאל, פון דער אנדערער זײַט, מחמת דעם
 אויפקום פון א רעוואָלוציאָנערן פראָלעטאריאט. דער „אמתער“
 סאָציאליזם, האָט זיך אים גערעכט, דערשיסט צוויי האָזן מיט

* אין דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 י. ווערן אינעם אָפטייל וועגן „אמתן“
 סאָציאליזם אָנשטאָט דעם אויסדרוק: „דײַטשישער קליינבירגערטום“, „דײַטשישער
 קליינבירגער“ געברויכט די אויסדרוקן: „דײַטשישע פּליסטערס“, „דײַטשישער
 קליינבירגערלעכער פּליסטער“. ר. ע. ד.

איין מאָל. האָט זיך דער „אמתער“ סאָציאליזם פארשפרייט ווי א מגפה.

דער שלייער, וואָס איז אויסגעוועכט פון חקירה-שפינוועכט, אויסגעהאפט מיט משונהדיקע בלומען פֿון רעטאָריק, דורכגע-וויקט מיט טרערן פון צעקראַכענער זיסהארציקייט, אָט דער מיסמישער שלייער, אין וועלכן די דייטשישע סאָציאליסטן האָבן איינגעהילט זייערע עטלעכע מאַגערע „אייביקע אמתן“, האָט נאָר פארגרעסערט דעם אַפּוואַך פון זייער סתורה ביי דעם דאָזיקן עולם.

דער דייטשישער סאָציאליזם ווידער האָט אלץ מער באנו-מען זיין בארוף צו זיין דער מליצהדיקער פאַרשטייער פון אָט דעם קליינבירגערטום.

ער האָט פּראָקלאמירט די דייטשישע נאציע אלס מוסטער פון א נאציע, און דעם דייטשישן פיליסטער אלס מוסטער פון א מענטשן. יעדער נידערמרכמיקייט פון אָט דעם פיליסטער האָט ער צוגעגעבן א פארבאַרגענעם, העכערן, סאָציאליסטישן זין, אזוי אז זי האָט שוין באטייט פונקט דעם היפוך. ער האָט זיך ארויסגעוויזן קאַנסעקווענט ביזן סוף, ווען ער איז ארויסגעטראָטן דירעקט קעגן דער „ברומאל-צעשטערנדיקער“ ריכטונג פון קאַ-מוניזם און האָט פּראָקלאמירט זיין אייגענע אומפארטיישישע דער-הויבנקייט איבער יעטוויידן קלאסן-קאמף. כמעט אלץ, וואָס עס צירקולירט אין דייטשלאנד אלס כלומרשט סאָציאליסטישע און קאַמוניסטישע ווערק, געהערט, מיט זייער קליינע אויסנא-מען, צו אָט דער שמוציקער, פאדרארכנדיקער לימערטאמור.¹

¹ דער רעוואָלוציאָנערער שטורעם פון 1848 יאָר האָט די דאָזיקע מנדליקע ריכטונג אינגאנצן אויסגעראַמט און האָט אָפּגעשליאַגן בא אירע טרעגער דעם השק הונטער צו ספעקולירן מיט סאָציאליזם. דער הויפט-פאַרשטייער און קלאסישער טיפ פון דער דאָזיקער ריכטונג איז דער ה' קארל גריין. (ע נ ג ע ס ע ס אן אָ נ מ ע ר ק ו נ ג צו דער דייטשישער אויסגאבע פון 1890 יאָר.)

(2) דער קאנסעלוואטיווער, אָדער ברוזשואזער, סאַציאַליזם

א טייל פון דער ברוזשואזיע וואָלט וועלן אויסהיילן די סאַ-
ציאלע חלאתן, כדי צו זיכערן די עקזיסטענץ פון דער ברוזשו-
אזער געזעלשאפט.

אָדער געהערן: עקאָנאָמיסטן, פילאָסאָפֿן, בעלי-טובות,
פארבעסערער פון דער לאַגע פון די ארבעטמדיקע קלאַסן, אָרגאַ-
ניזאטאָרן פון צדקה-חברות, צער-בעלי-חיימניקעס, גרינדער פון
געזעלשאפטן פון קאמף קעגן אלקאָהאָליזם, רעפֿארמאַטאָרלעך
מכל המינים. דער דאָזיקער ברוזשואזער סאַציאַליזם איז אפילו
פאנאנדערגעארבעט געוואָרן אין גאנצע סיסטעמען.
אלס ביישפּיל וועלן מיר ברענגען פרודאָנס „פילאָסאָפֿיע פון
דלות“.

די סאַציאַליסטישע ברוזשוא ווילן האָבן די לעבנס-באדיני-
גונגען פון דער מאָדערנער געזעלשאפט, נאָר אָן דעם קאמף
און די געפאָרן, וואָס דרינגען פון זיי נויטווענדיק ארויס. זיי ווילן
האָבן די עקזיסטירנדיקע געזעלשאפט אָן די עלעמענטן, וואָס
רעוואָלוציאָניזירן און צעשמערן זי. זיי ווילן האָבן די ברוזשואזיע
אָן דעם פּראָלעטאריאט. די וועלט, וואו די ברוזשואזיע הערשט,
שמעלט זיך איר, נאטירלעך, פאָר אלס די בעסטע וועלט. דער בור-
זשואזער סאַציאַליזם ארבעט פאנאנדער די דאָזיקע טרייסמדיקע
פאָרשמעלונג אין א האלבער אָדער גאנצער סיסטעם. ווען ער
רופט דעם פּראָלעטאריאט צו פארווירקלעכן זיין סיסטעם און
אריינטרעטן אין דעם נייעם ירושלים, וויל ער, אין תוך גענומען,
בלויז, אז דער פּראָלעטאריאט זאָל בלייבן אין דער איצטיקער
געזעלשאפט, אָבער ער זאָל אָפּוואַרפן זיינע פאָרשמעלונגען וועגן
איר, ווי וועגן א פארהאסער זאך.

א צווייטע, ווייניקער סיממעמאטישע, נאָר מער פראקטישע פאָרם פון דעם דאָזיקן סאָציאליזם האָט געשמערעכט אָפצושלאָגן ביים ארבעטער-קלאס דעם חשק צו יעטווידער רעוואָלוציאָנערער באוועגונג, באַמיענדיק זיך צו דערווייזן, אז ניט די אָדער יענע פאָליטישע פארענדערונג, נאָר בלויז א פארענדערונג פון די מאַטעריעלע לעבנס-פארהעלטענישן, פון די עקאָנאָמישע פארהעלטענישן קאָן אים ברענגען נוצן. אונטער פארענדערונג פון די מאַטעריעלע לעבנס-פארהעלטענישן פארשטייט אָבער דער דאָ-זיקער סאָציאליזם בשום-אופן ניט די פארניכטונג פון די בור-זשואזע פראָדוציר-פארהעלטענישן, א זאך, וואָס איז מעגלעך נאָר אויף א רעוואָלוציאָנערן וועג, נאָר אדמיניסטראַטיווע פאר-בעסערונגען, וואָס ווערן דורכגעפירט אויפן באַדן פון די דאָזי-קע פראָדוציר-פארהעלטענישן, וואָס ענדערן אזוי-ארום גאָרניט אין די פארהעלטענישן צווישן קאפיטאל און לויז-ארבעט, נאָר אין בעסערן פאל פארקלענערן זיי דער בורזשואזיע די קאָסטן פון איר הערשאַפט און פאראיינפאכן איר כולכה-ווירטשאַפט.

זיין אנטשפּרעכיקן אויסדרוק דערגרייכט דער בורזשואזער סאָציאליזם ערשט דאן, ווען ער ווערט הוילע מליצה.

פרייער האַנדל! אין די אינטערעסן פונעם ארבעטער-קלאַס; שוין-טאָריפּן! אין די אינטערעסן פונעם ארבעטער-קלאַס; איינצל-קאָבערן אין די תּפּיסות! אין די אינטערעסן פונעם ארבעטער-קלאַס, — דאָס איז דאָס לעצטע, דאָס איינציקע ערנסט געמיינטע וואָרט פונעם בורזשואזן סאָציאליזם.

דער סאָציאליזם פון דער בורזשואזיע באַשטייט גראַד אין דער באהויפטונג, אז די בורזשוא זיינען בורזשוא — אין די אינטערעסן פונעם ארבעטער-קלאַס.

3) דער קריטיש-אויטאָפּישער סאָציאַליזם און קאָמוניזם

מיר ריידן דאָ ניט וועגן דער ליטעראַטור, וואָס האָט אין אלע גרויסע רעוואָלוציעס פון דער נייער צייט אויסגעדריקט די פּאָדערונגען פון דעם פּראָלעטאַריאַט (די ווערק פון כאַבער אאוו). די ערשטע פּרוואַוון פונעם פּראָלעטאַריאַט צו פאַרווירקלעכן דירעקט זינע אייגענע קלאַסן-אינטערעסן אין אַ צייט פון אלגע-מיינער אויפגערודערטקייט, אינעם פּערנאָד פון אַראָפּוואַרפן די פּעאַדאלע געזעלשאַפט, האָבן געמוזט דורכפאלן מחמת דער ניט-אַנמוויליקייט פונעם פּראָלעטאַריאַט גופא און אויך מחמת דעם, וואָס עס האָבן געפעלט די מאַטעריעלע באַדינגונגען פאַר זיין באַפּרייאַונג, וועלכע אַנטשטייען ערשט אַלס פּראָדוקט פון דער בורזשואַזיע עפּאָכע. די רעוואָלוציאָנערע ליטעראַטור, וואָס האָט באַגלייט די דאָזיקע ערשטע באַוועגונגען פונעם פּראָלעטאַ-ריאַט, איז לויט איר אינהאַלט אומפאַרמיידלעך רעאַקציאָנער. זי פּריידיקט אלגעמיינעם אַסקעטיזם און פּרימיטיווע גלייכמאַ-כעריי.

די אייגנטלעך סאָציאַליסטישע און קאָמוניסטישע סיסטעמען, די סיסטעמען פון סען-סימאָן, פּורייע, אָוען אאוו, אַנטשטייען אין דעם ערשטן, ניט אַנמוויליקלעך פּערנאָד פון קאַמף צווישן דעם פּראָלעטאַריאַט און דער בורזשואַזיע, וועלכן מיר האָבן פּריער געשילדערט (זע „בורזשואַזיע און פּראָלעטאַריאַט“). די דערפינדער פון די דאָזיקע סיסטעמען זעען, אמת, דעם קעגנזאָין צווישן די קלאַסן, ווי אויך די ווירקונג פון די צעשמערנ-דיקע עלעמענטן אין דער הערשנדיקער געזעלשאַפט גופא. זיי זעען אָבער ניט ביים פּראָלעטאַריאַט קיין שום היסטאָרישע זעלבסט-

טעטיקניט, קיין שום פאליטישע באוועגונג, וואָס זאָל אים זיין
אייגנטימלעך.

אזוי ווי די אנטוויקלונג פונעם קלאסן-אנטאגאניזם גייט שריט
ביי שריט מיט דער אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע, קאָנען
זיי אויך ניט געפינען קיין מאטעריעלע באדינגונגען פאר דער
באפרייאונג פונעם פראָלעטאריאט און זיי זוכן א סאָציאלע וויסנ-
שאפט, סאָציאלע געזעצן, וועלכע זאָלן די דאָזיקע באדינגונגען
שאפן.

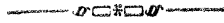
אָנשטאָט דער געזעלשאפטלעכער טעטיקניט מוז קומען זיי-
ער פערזענלעכע דערפינדערישע טעטיקניט, אָנשטאָט די היסטאָ-
רישע באדינגונגען פון דער באפרייאונג — פאנאסטישע, אָנ-
שטאָט דער בהדרגה פאָראויסגייענדיקער אָרגאניזירונג פונעם
פראָלעטאריאט אין א קלאס — אן אייגענע אויסגעטראכטע
אָרגאניזאציע פון דער געזעלשאפט. די קומענדיקע וועלט-געשיכ-
טע באשטייט פאר זיי אין דער פראָפאגאנדע און אין דער פראק-
טישער פארווירקלעכונג פון זייערע געזעלשאפטלעכע פלענער.

זיי באנעמען, אמת, אז אין זייערע פלענער פארטיידיקן זיי
דער עיקר די אינטערעסן פונעם ארבעטער-קלאס אלס דעם סא-
מע ליידנדיקן קלאס. בלויז אלס דער סאמע ליידנדיקער קלאס
עקזיסטירט טאקע פאר זיי דער פראָלעטאריאט.

די ניט-אנטוויקלטע פאָרם פון קלאסן-קאמף, ווי אויך זייער
אייגענע לעבנס-לאגע ברענגען אָבער דערצו, זיי זאָלן האלטן,
אז זיי שטייען פיל העכער איבער דעם דאָזיקן קלאסן-אנטאגא-
ניזם. זיי ווילן פארבעסערן די לאגע פון אלע מיטגלידער פון דער
געזעלשאפט, אפילו פון די, וואָס לעבן אמבעסטן. דעריבער אפע-
לירן זיי אלעמאָל צו דער גאנצער געזעלשאפט אָן אונטערשייד,
און אפילו גערנער צום הערשנדיקן קלאס. זיי מיינען, אז ס'איז

РУССКАЯ СОЦІАЛЬНО-РЕВОЛЮЦІОННАЯ БІБЛІОТЕКА

Книга Третья

МАНИФЕСТЪ КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТІИ

Карла Маркса и Фр. Энгельса

ПЕРЕВОДЪ СЪ НѢМЕЦКАГО ИЗДАНІЯ 1872.

СЪ ПРЕДИСЛОВІЕМЪ АВТОРОВЪ

ЖЕНЕВА

Вольная Русская Типография.

1882

דער טיטעלפאט פון דער רוסישער איטגאבע
פון „מאניפעסט פון דער קאמוניסטישער פארטיי“.

גענוג, מען זאל נאָר פארשטיין זייער סיסטעם, כדי צו אָנערקע-
נען זי פאר דעם סאמע בעסטן פלאן פון דער סאמע בעסטער
געזעלשאפט.

זיי ווארפן דעריבער אָפּ יעדע פּאָליטישע, כאזונדערס יעדע
רעוואָלוציאָנערע, אקציע; זיי ווילן דערגרייכן זייער ציל אויף
א פרידלעכן וועג און זיי פראוון דורך קליינע און, פארשטייט
זיך, ניט-געלונגענע עקספערימענטן, דורך דער קראפט פון א
ביישפיל דורכברעכן א וועג פאר דער נייער געזעלשאפטלעכער
עוואנגעליע.

די דאָזיקע פאנטאסטישע שילדערונג פון דער צוקינפטליקער
געזעלשאפט קומט אויף אין אזא צייט, ווען דער פּראָלעטאריאט
איז נאָך ביז נאָר אומאנטוויקלט, אזוי אז ער אליין באנעמט נאָך
פאנטאסטיש זיין אייגענע לאגע, זי קומט אויף פון זיין ערשטן
דראנג צו אן אלגעמיינער איבערגעשטאלטונג פון דער געזעל-
שאפט, א דראנג, פול מיט פּאָרגעפילן.

אין די דאָזיקע סאָציאליסטישע און קאָמוניסטישע ווערק
זיינען אָבער פאראן אויך קריטישע עלעמענטן. זיי פאלן אָן
אויף אלע יסודות פון דער עקזיסטירנדיקער געזעלשאפט. זיי
האַבן דעריבער געגעבן א העכסט ווערטפולן מאטעריאל פאר דער
אויפקלערונג פון די ארבעטער. זייערע פּאָזיטיווע הנחות וועגן
דער צוקינפטליקער געזעלשאפט, צום ביישפיל, די פארניכטונג
פונעם קעגנזאין צווישן שטאַט און דאָרף, פון דער פאמיליע,
פון דער פּריוואטער בארייכערונג, פון דער לויף-ארבעט, די
פּראָקלאמירונג פון געזעלשאפטלעכער הארמאָניע, די פארוואנד-
לונג פון דער מלוכה אין א פשוטער פארוואלטונג מיט דער
פּראָדוקציע, — אָט די אלע הנחות זייערע דריקן בלויז אויס
די נייטיקייט צו באזייטיקן דעם קלאסן-קעגנזאין, וואָס האָט

זיך דאן ערשט אָנגעהויבן צו אנטוויקלען און איז זיי געווען בא-
קאנט נאָר אין זיין אָנפאנגלעכער פאַרמלאָזער אומבאשטימט-
קײַט. דעריבער האָבן נאָך די דאָזיקע הנחות גופא א ריין אומאָ-
פּישן זין.

די באדײַטונג פונעם קריטיש-אומאָפּישן סאָציאליזם און קאָ-
מוניזם שטייט אין א פארקערטער פארהעלמעניש צו דער הי-
סטאָרישער אנטוויקלונג. אין דער זעלבער מאָס, אין וועלכער עס
אנטוויקלט זיך און עס פורעמט זיך אויס דער קלאסן-קאמף,
פארלירט די דאָזיקע פאנטאסטישע שטרעבונג צו שמעלן זיך
איבערן קלאסן-קאמף, די פאנטאסטישע שטרעבונג צו באקעמפן
אויס יעטווידן פראקטישן ווערט, יעטווידע טעאָרעטישע בא-
רעכטיקונג. דעריבער, איז כאַטש די גרינדער פון די דאָזיקע
סיסטעמען זײַנען אין פיל הינזיכטן געווען רעוואָלוציאָנער,
בילדן דאָך זייערע שילער יעדעס מאָל רעאקציאָנערע סעקטעס.
זיי האלטן זיך פעסט בײַ די אלטע אָנשוואונגען פון זייערע לע-
רער, ניט געקומט אויף דער ווייטערדיקער היסטאָרישער אנט-
וויקלונג פונעם פראָלעטאריאט. זיי שטרעבן דעריבער קאָנסעק-
ווענט ווידעראמאָל אָפצומעמפן דעם קלאסן-קאמף און אויסצו-
גלייכן די קעגנזאצן. זיי טרויבען נאָך אליין עקספּערימענט-
טאל צו פארווירקלעכן זייערע געזעלשאפטלעכע אומאָפּיעס,
וועגן גרינדן באזונדערע פאלאנסטערן, וועגן גרינדן בײַ זיך אין
לאנד קאָלאָניעס [„Home-colonies“], וועגן אויסבויען א קליינע
איקאריע¹, — א טאשן-אויסגאבע פון א נייעם ירושלים, —

¹ פאלאנסטערן האָבן זיך גערופן די סאָציאליסטישע קאָלאָניעס, וועלכע עס
האַט פראַיעקטירט טוריע; איקאריע האָט קאבע א נאָמען געגעבן זײַן אוטאָפּיש לאַנד,
אין דערנאָך זײַן קאָמוניסטישע קאָלאָניע אין אמעריקע. (ענגעלסעס אן אָב-
מערקונג צו דער ענגלישער אויסגאבע פון 1888 יאָר.)
Home-colonies (קאָלאָניעס אינווייניק אין לאַנד) — אויף האָט אָדער אָנגערופן
זײַנע קאָמוניסטישע מוסטער-געזעלשאפטן. פאלאנסטערן האָבן זיך גערופן די געזעל-

און כדי אויפצובויען אָט די אלע לופט-שלעסער, זיינען זיי גע-
צוואונגען צו אפעלירן צו דער פילאנטראָפיע פון די ברוזש-
אזע הערצער און געלט-זעק. ביסלעכווייז לאָזן זיי זיך ארָאָפּ אין
דער קאמענאָריע פון די אויבן געשילדערטע רעאקצוֹנאַרערע
אָדער קאָנסערוואַטיווע סאָציאליסטן און שיידן זיך אונטער פון
זיי נאָר מיט א נאָך מער סיסטעמאטישער פעדאנטישקייט, מיט
פאנאטישן אָבערגלויבן אין דער וואונדער-קראפט פון זייער
סאָציאלער וויסנשאפט.

אָט דעריבער טרעמן זיי ארויס מיט פארביטערונג קעגן יע-
דער פאָליטישער באוועגונג פון די ארבעטער, וואָס קאָן זיך
נעמען, לויט זייער מיינונג, נאָר פון דעם בלינדן אומגלויבן אין
דער נייער עוואנגעליע.

די אָגעניסטן אין ענגלאנד טרעמן ארויס קעגן די משאר-
טיסטן, די פוריעריסטן אין פראנקרײַך — קעגן די רעפאָר-
מיסטן*.

שאפטלעכע פאלאצן, וועלכע עס האָט פראָיעקטירט פוריע. איקאריע האָט געהייסן
דאָס אוטאָפּיש-פאנטאסטישע לאַנד, וואָס זיינע קאָמוניסטישע איינריכטונגען האָט גע-
שילדערט קאבע (ענגעלסעס אן אָנמערקונג צו דער דײַטשישער
אויסגאבע פון 1890 יאָר).
* עס האנדלט זיך וועגן די אָנהענגער פון דער צײַטונג „La Réforme“
„רעפאָרם“), דער אָרגאן פון דער „סאָציאליסטיש-דעמאָקראטישער“ פארטיי. רעד.

**די באשיאונג פון די קאמוניסטן
צו די פארשיידענע
אפאזיטיאנעלע פארטייען**

פונעם אָפּטייל II קאָן מען שוין פארשטיין, ווי אזוי די קאמוניסטן באציען זיך צו די שוין געשאפענע ארבעטער-פאר-טייען, נעמלעך, צו די טשארטיסטן אין ענגלאנד און צו די אַנ-גענער פון אגראר-רעפאָרמען אין צפון-אמעריקע. די קאמוניסטן קעמפן פאר דער דערגרייכונג פון די נאָענט-סטע צילן און אינטערעסן פונעם ארבעטער-קלאס, אָבער אין דער היינטיקער באוועגונג פארמיידיקן זיי גלייכצייטיק אויך די צוקונפט פון דער באוועגונג. אין פראנקרײך שליסן זיך אָן די קאמוניסטן אָן דער סאָציאליסטיש-דעמאָקראטישער פארטיי¹ קעגן דער קאָנסערוואטיווער און ראדיקאלער בורזשואזיע, זיי

¹ די דאָזיקע פארטיי איז דעמלט געווען פארטרעטן אין פארלאמענט דורך דערירראָלען, אין דער ליטעראטור — דורך לוי בלאן, אין דער טעגלעכער פרעסע — דורך דער צייטונג „La Réforme“. דער נאָמען — סאָציאליסטיש-דעמאָקראטישע —

זאָגן זיך אָבער פונדעסמוועגן ניט אַפּ פונעם רעכט צו כאַצען זיך קריטיש צו די פראזעס און אילוועס, וואָס שטאמען פון דער רעוואָלוציאָנערער טראַדיציע.

אין דער שווייץ שטיצן זיי די ראדיקאלן, האַבנדיק דערביי אין זינען, אז די דאָזיקע פארטיי באשטייט פון ווידערשפרעכיקע עלעמענטן, טיילווייז פון דעמאָקראטישע סאָציאליסטן אינעם פראַנצויזישן זין, טיילווייז פון ראדיקאלע בורזשו.

צווישן די פאָליאקן שטיצן די קאָמוניסטן די פארטיי, וואָס שטעלט ארויס די אגראַר רעוואָלוציע אלס באדינג פאר דער נאַציאָנאַלער באַפֿרײאַונג, די זעלבע פארטיי, וועלכע האָט ארויס-גערופן דעם קראַקער אויפשטאַנד פונעם 1846 יאָר.

אין דײַטשלאַנד, אויב נאָר די בורזשואזיע טרעט ארויס רע-וואָלוציאָנער, קעמפט די קאָמוניסטישע פארטיי אינאיינעם מיט דער בורזשואזיע קעגן דער אבסאָלומער מאָנאַרכיע, קעגן דעם פּעאַדאַלן ער-אייגנטום און קעגן דעם רעאַקציאָנערן קליינ-בירגערטום.

זי הערט אָבער אויף קיין איין מאָמענט ניט אויף אויסצו-ארבעטן ביי די ארבעטער א ווי ווייט נאָר בועגלעך קלאָרן בא-וואוסטזיין וועגן דעם פּינימלעכן קעגנזאץ צווישן דער בורזשו-אזיע און דעם פּראָלעטאַריאַט, כדי די דײַטשישע ארבעטער

האָט באַטייט, אז דער דאָזיקער טײַל פון דער דעמאָקראטישער אָדער רעפּובליקאַנישער פארטיי, פונקט ווי די אויטאָרן פון דעם דאָזיקן נאָמען, איז מער אָדער ווייניקער געווען באַפֿאַרפט אין א סאָציאַליסטישן קאָליר. (ענגעלסעס אן אָנמערקונג צו דער ענגלישער אויסגאַבע פון 1888 יאָר.) די פארטיי, וואָס האָט זיך דעמלעט אין פראַנקרײַך גערופן סאָציאַליסטיש-דע-מאָקראטישע, איז אינעם פאָליטישן לעבן געווען פארטראָטן דורך לעדרייר-ראַלען, אין דער ליטעראַטור — דורך זון בלאַנז; אזוי אז זי האָט זיך אונטערשיידט פון דער הינטיקער סאָציאַל-דעמאָקראַטיע, ווי דער הימל פון דער ערד. (ענגעלסעס אן אָנמערקונג צו דער דײַטשישער אויסגאַבע פון 1890 יאָר.)

זאלן קאָנען תיכף אויסנוצן די געזעלשאפטלעכע און פאָליטישע באדינגונגען, וועלכע די הערשאפט פון דער בורזשואזיע מוז מיטברענגען, אלס געווער קעגן דער בורזשואזיע, כדי נאָכן אראָפּוואַרפן די רעאַקציאָנערע קלאַסן אין דײַטשלאַנד זאָל זיך תיכף אָנהייבן דער קאַמף קעגן דער בורזשואזיע גופא.

אויף דײַטשלאַנד ווענדן די קאָמוניסטן זייער הויפּט-אויפּ- מערקזאַמקײט, ווייל דײַטשלאַנד שטייט ערב א בורזשואזער רע- וואָלוציע און ווייל דײַטשלאַנד וועט די דאָזיקע איבערקערעניש דורכמאַכן בײַ מער פּראָגרעסיווע באדינגונגען פון דער אייראָ- פעײַשער ציוויליזאַציע בכלל און מיט א פיל מער אנטוויקלטן פּראָלעטאַריאַט איידער ענגלאַנד אין XVII און פּראַנקרײך אין XVIII יאָרהונדערט. די דײַטשישע בורזשואזע רעוואָל- ציע קאָן, אַלזאָ, זײַן נאָר די אוממיטלכאַרע פּאַרשפּיל פון א פּראָלעטאַרישער רעוואָלוציע.

מיט איין וואָרט, די קאָמוניסטן שטיצן אומעטום יעטווידע רעוואָלוציאָנערע באוועגונג קעגן דער עקזיסטירנדיקער געזעל- שאפטלעכער און פאָליטישער אָרדענונג.

אין אָט די אלע באוועגונגען שמעלן זיי ארויס אויפן ערשטן אָרט די פּראַגע וועגן אייגנטום אלס גרונט-פּראַגע פון דער באווע- גונג, אומאַפהענגיק דערפון, צי האָט די פּראַגע אָנגענומען א מער אָדער ווייניקער אנטוויקלטע פּאַרם.

די קאָמוניסטן זעען, ענדלעך, אומעטום צו שאפן א פּאַר- בינדונג און א פּאַרשמענדיקונג צווישן די דעמאָקראטישע פּאַרטייען פון אלע לענדער.

די קאָמוניסטן האלטן פאַר שענדלעך צו באהאלטן זייערע מיינונגען און כּונות. זיי דערקלערן אָפּן, אז זייערע צילן קאָנען דערגרייכט ווערן נאָר דורך אראָפּוואַרפן איבערגוואַלד די גאַנ-

צע עקזיסטירנדיקע געזעלשאפטלעכע אָרדענונג. זאָלן די הער-
שנדיקע קלאסן צימערן פאר א קאָמוניסטישער רעוואָלוציע.
די פּראָלעטאריער האָבן ניט וואָס צו פארלירן אין איר, א תּוֹן
זייערע קיימן. געווינען אָבער וועלן זיי די גאנצע וועלט.

פּראָלעטאריער פון אלע לענדער, פאראייניקט זיך!

א י נ ה א ל ט

ז י ט

- פונעם מארקס — ענגעלס — לענין אינסטיטוט בעים צק אלקפ(ב) 5
 פאָרוואָרט צו דער דײַטשישער אויסגאבע פֿון 1872 יאָר 6
 פאָרוואָרט צו דער רוסישער אויסגאבע פֿון 1882 יאָר 9
 פאָרוואָרט צו דער דײַטשישער אויסגאבע פֿון 1883 יאָר 16
 פאָרוואָרט צו דער ענגלישער אויסגאבע פֿון 1888 יאָר 17
 פאָרוואָרט צו דער דײַטשישער אויסגאבע פֿון 1890 יאָר 27
 פאָרוואָרט צו דער פֿוילישער אויסגאבע פֿון 1892 יאָר 35
 פאָרוואָרט צו דער איטאליענישער אויסגאבע פֿון 1893 יאָר 39

מאניפעסט פון דער קאָמוניסטישער פארטיי

- I. בורזשוא און פראָלעטאריער 47
 II. פראָלעטאריער און קאָמוניסטן 72
 III. סאָציאליטישע און קאָמוניסטישע לײַטעראטור 90

- (1) דער רעאקציאָנערער סאָציאליזם . . . . . —
 (א) דער פעאָדאלער סאָציאליזם . . . . . —
 (ב) דער קליינבירגערלעכער סאָציאליזם 93
 (ג) דער דײַטשישער, אָדער דער „אמתער“, סאָציאליזם 95
 (2) דער קאָנסערוואַטיווער, אָדער בורזשואזער, סאָציאליזם 101
 (3) דער קריטיש-אויטאָפּישער סאָציאליזם און קאָמוניזם 103

- IV. די באציאונג פון די קאָמוניסטן צו די פארשיידענע אָפּאָזיציאָנעלע פארטייען 110

	אילוסטראציעס	
5—4	ק. מאַרקס' פּאַרטעט (קינסטלער — נ. אוואַקומאַוו) צווישן	זייט
5—4	פ. ענגעלסעס פּאַרטעט (קינסטלער — נ. אוואַקומאַוו) צווישן	
	דער מאַנסקריפּט פּון מאַרקס' און ענגעלסעס פּאַרוואָרט צו דער	
	רוסישער אויסגאַבע פּונעם „מאַניפעסט פּון דער קאָמוניסטישער	
14—11	פּאַרטיי“ פּון 1882 יאָר	
	הילע פּונעם „מאַניפעסט פּון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי“, אויסגאַבע	
49	פּון 1848 יאָר	
	א זיטל פּונעם רוי-אַריגינאַל פּונעם „מאַניפעסט פּון דער קאָמוניסטישער	
79	פּאַרטיי“	
	דער טיטלבלאַט פּון דער רוסישער אויסגאַבע פּונעם „מאַניפעסט פּון דער	
105	קאָמוניסטישער פּאַרטיי“ פּון 1882 יאָר	

K. MARX и Ф. ЭНГЕЛЬС

МАНИФЕСТ
КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ

(на еврейском яз.)

Подписано к печати 17/IV-48 г. Б 00219. Печ. л. 7,25. Уч.-пед. л. 6,58. Формат
бумаги 82x108/32. Тир. 5.000. экз. Зак. 197. Цена 2 р.

Набрано в типография Госиздат. „Дер Эмес“, Москва, Старопанский пер., 1.
Отпечатано в 3-й типогр. „Красный Пролетарий“, Треста „Полиграфнига“
ОГИЗ'а при Совете Министров СССР, Москва, Краснопролетарская, 16.